

ДВНЗ “ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ”

Кафедра терапевтичної стоматології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи
проф. _____ Шульгай А.Г.
“ _____ ” _____ 2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____ *терапевтична стоматологія* _____
(шифр і назва навчальної дисципліни)
напря́м підготовки _____ *1201 “Медицина”* _____
(шифр і назва напряму підготовки)
спеці́альність _____ *7.1201005 “Стоматологія”* _____
(шифр і назва спеціальності)
рі́к навчання _____ *3 - 5* _____
(назва спеціалізації)
факультет _____ *стоматологічний* _____
(назва інституту, факультету, відділення)

2016 – 2017 навчальний рік

Розробники: *зав. кафедри, доктор мед. наук, проф. Лучинський М.А.* _____
доктор мед. наук, доц. Гасюк Н. В. _____
канд. мед. наук, доц. Бойцанюк С.І. _____
канд. мед. наук, доц. Чорній Н.В. _____
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри терапевтичної стоматології

Протокол № 12 від “ 24 ” червня 2016 року

Завідувач кафедри терапевтичної стоматології, професор
_____ *Лучинський М.А.* _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

© *Тернопіль*, 2016 рік
© _____, 2017 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни					
Кількість кредитів – 23	Галузь знань <i>1201 “Медицина”</i> (шифр і назва)	<i>денна форма навчання</i>					
		<i>Нормативна</i>					
Загальна кількість годин – 690	Напрямок підготовки <i>1201 “Медицина”</i>	Рік підготовки					
		3-й		4-й		5-й	
		Семестр					
	Спеціальність: <i>7.1201005 “Стоматологія”</i>	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <i>спеціаліст</i>	5	6	7	8	9
Лекції (год)							
10			20	8	12	12	28
Практичні (год)							
46			74	60	36	60	96
Самостійна робота (год)							
38			22	32	32	46	58
Вид контролю:							
залік	іспит	залік	іспит	залік	дифзалік		

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%): 67:33 %

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА І СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Програма з дисципліни “Терапевтична стоматологія” для студентів зі спеціальності “Стоматологія” **7.1201005 складена** відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики (ОКХ) та освітньо-професійної програми (ОПП) підготовки фахівців, затверджених наказом МОЗ України від 16.04.03 № 239 згідно нового навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “Спеціаліст” кваліфікації “лікар-стоматолог” за № 929 від 7.12.09,

Програма складена за такими нормативними документами:

- новим навчальним планом підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “спеціаліст” кваліфікації “лікар-стоматолог” у вищих навчальних закладах III-IV рівня акредитації за спеціальністю “Стоматологія” за № 929 від 7.12.2009 р. та в новій редакції 2010 року.
- освітньо-кваліфікаційною характеристикою (ОКХ) і освітньо-професійною програмою (ОПП) підготовки фахівців, затвердженими наказом МОН України від 16.04.03 за № 239 “Про затвердження складових галузевих стандартів вищої освіти з напрямку підготовки 1101 “Медицина”;
- типової програми з дисципліни “Терапевтична стоматологія” для вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації, затвердженої МОЗ України ЦМК з вищої медичної освіти 26 квітня 2011р.,
- рекомендаціями щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін, затвердженими наказом МОЗ України від 24.03.2004 за № 152 “Про затвердження рекомендацій щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін” зі змінами та доповненнями, внесеними наказом МОЗ України від 12.10.2004 за № 492 “Про внесення змін та доповнень до рекомендацій щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін”;
- примірних навчальних планів і робочих навчальних планів, обговорених і затверджених на засіданні Вченої Ради ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України» 31.05.2016 Протокол №18 та введених в дію наказом ректора по університету № 225 від 01.06 2016 р.

Завданнями навчальної дисципліни “**Терапевтична стоматологія**” є: вміння проводити обстеження стоматологічного хворого, вивчення провідних синдромів і симптомів у терапевтичній стоматології, обґрунтування і формулювання попереднього діагнозу; вміння аналізувати результати обстеження стоматологічного хворого та проводити диференціальну діагностику, ставити остаточний діагноз основних захворювань, виявляти та ідентифікувати прояви соматичних захворювань в порожнині рота, визначати характер та принципи лікування в клініці терапевтичної стоматології, виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань, проводити первинну та вторинну профілактику найбільш поширених захворювань у клініці терапевтичної стоматології.

3. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основною метою вивчення дисципліни “Терапевтична стоматологія” є підготовка лікаря-стоматолога, здатного діагностувати і лікувати захворювання зубів, тканин пародонта та слизової оболонки порожнини рота.

Кінцеві цілі дисципліни “Терапевтична стоматологія” встановлюються на основі ОПП підготовки лікаря за фахом “Стоматологія” відповідно до блоку її розділів і є основою для побудови змісту навчальної дисципліни. Опис цілей сформульований через уміння у вигляді цільових завдань. На підставі кінцевих цілей до кожного розділу або підрозділу сформульовані конкретні цілі у вигляді певних умінь, цільових завдань, що забезпечують досягнення кінцевої мети вивчення дисципліни.

Кінцеві цілі дисципліни:

ПП.0012 Аналізувати результати обстеження стоматологічного хворого.

ПП.0035 Визначати тактику ведення стоматологічних хворих при найбільш поширених інфекційних хворобах.

ПП.0036 Визначати тактику ведення стоматологічних хворих при основних очних хворобах.

ПП.0037 Визначати тактику ведення стоматологічного хворого при найбільш поширених захворюваннях внутрішніх органів та їх ускладненнях.

ПП. 0038 Визначати тактику ведення стоматологічного хворого при найбільш поширених хірургічних захворюваннях та їх ускладненнях.

ПП.0042 Визначати фактори ризику основних стоматологічних захворювань.

ПП.0043 Визначати фармакодинаміку і фармакокінетику препаратів та їх механізм дії.

ПП.0054 Визначати провідні синдроми і симптоми у терапевтичній стоматології.

ПП.0056 Визначати характер та принципи лікування в клініці терапевтичної стоматології.

ПП.0057 Виконувати медичні маніпуляції, що необхідні для надання невідкладної допомоги при невідкладних станах.

ПП.0058 Виконувати медичні маніпуляції, що необхідні для надання невідкладної медичної допомоги.

ПП.0065 Використовувати принцип профілактики стоматологічних захворювань та їх ускладнень.

ПП.0067 Вирізнити особливості психічного стану стоматологічного пацієнта при захворюваннях, що потребують особливої тактики ведення.

ПП.0068 Вирізнити особливості стану стоматологічного пацієнта при соматичних захворюваннях, що потребують особливої тактики ведення.

ПП.0070 Вирізнити особливості застосування принципів асептики та антисептики у клініці терапевтичної стоматології.

ПП.0078 Виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань у клініці терапевтичної стоматології.

ПП.0079 Виявляти та ідентифікувати прояви соматичних захворювань в порожнині рота.

ПП.0080 Демонструвати вміння ведення облікової та звітної документації у стоматології.

ПП.0086 Демонструвати володіння методикою застосування стандартів надання стоматологічної допомоги у практичній діяльності.

ПП.0096 Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці терапевтичної стоматології.

ПП.00120 Застосовувати основні принципи асептики, антисептики, знеболювання.

ПП.00121 Здійснювати епідеміологічний аналіз стоматологічної захворюваності населення.

ПП.00122 Інтерпретувати вплив факторів навколишнього середовища на загальне та стоматологічне здоров'я населення.

ПП.00125 Інтерпретувати і враховувати у клінічній стоматологічній практиці особливості клінічної фармакокінетики, фармакодинаміки, побічної дії та взаємодії основних груп лікарських засобів.

ПП.00130 Інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень стоматологічного хворого при венерологічних захворюваннях, що потребують особливої тактики ведення пацієнта.

ПП.00146 Обґрунтувати гігієнічні заходи з профілактики стоматологічних захворювань.

ПП.00147 Обґрунтувати головні показники до призначення, адекватну лікарську форму, шляхи введення і взаємодії з іншими медикаментами.

ПП.00149 Обґрунтувати і формулювати попередній діагноз в клініці терапевтичної стоматології.

ПП.00159 Обґрунтувати проведення профілактичних заходів у відповідності до основ чинного законодавства України.

ПП.00164 Планувати заходи для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань, оцінити їх ефективність.

ПП.00169 Планувати обстеження стоматологічного хворого при венеричних захворюваннях, що потребують особливої тактики ведення пацієнта.

ПП.00170 Планувати обстеження стоматологічного хворого, інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень при найбільш поширених захворюваннях внутрішніх органів та їх ускладненнях.

ПП.00172 Планувати тактику ведення стоматологічного хворого з неврологічною патологією.

ПП.00177 Провести заходи щодо профілактики основних стоматологічних захворювань.

ПП.00178 Проводити диференціальну діагностику в клініці терапевтичної стоматології.

ПП.00190 Проводити обстеження нейростоматологічних хворих.

ПП.00.193 Проводити обстеження стоматологічного хворого в клініці терапевтичної стоматології.

ПП.00196 Проводити обстеження хворих функціональними методами.

ПП.00199 Проводити опитування стоматологічних хворих з метою збору лікарського анамнезу і попередження можливості виникнення ускладнень фармакотерапії.

ПП.00201 Проводити первинну та вторинну профілактику найбільш поширених захворювань у клініці терапевтичної стоматології.

ПП.00203 Проводити профілактичні заходи в диспансерній групі з факторами ризику.

ПП.00204 Проводити синдромну діагностику соматичних захворювань, що потребують особливої тактики ведення пацієнта.

ПП.00206 Проводити терапевтичне лікування основних стоматологічних захворювань.

ПП.00212 Ставити остаточний діагноз основних захворювань в клініці терапевтичної стоматології.

ПП.00220 Ставити синдромний діагноз в клініці терапевтичної стоматології.

ПП.00228 Трактувати загальні принципи лікування хворих з різними дефектами твердих тканин, зубних рядів та іншою патологією зубощелепної системи.

ПП.00232 Трактувати сучасні принципи організації охорони здоров'я.

ПП.00234 Формулювати синдромний діагноз відповідно до класифікації.

У результаті вивчення дисципліни «Терапевтична стоматологія» студент повинен ЗНАТИ:

Розділ 1 Методи обстеження стоматологічного хворого. Ураження твердих тканин зубів.

Підрозділ 1. «Обстеження стоматологічного хворого з одонтопатологією».

1. Терапевтична стоматологія, як основна стоматологічна дисципліна. Задачі терапевтичної стоматології, взаємозв'язок із загальними клінічними та стоматологічними дисциплінами. Розділи терапевтичної стоматології. Вклад Є.М. Гофунга, І.О. Новіка у вирішення актуальних проблем стоматології.

2. Структура стоматологічної поліклініки та її терапевтичного відділення. Оснащення робочого місця лікаря-стоматолога. Етика та деонтологія в стоматології. Ятрогенні захворювання.
3. Професійні захворювання лікаря-стоматолога та їх профілактика.
4. Невідкладні стани в терапевтичній стоматології: причини розвитку, клінічні прояви. Надання невідкладної допомоги.
5. Принципи та схема обстеження стоматологічного хворого. Значення та інформативність суб'єктивного методу обстеження, послідовність його проведення.
6. Основні методи об'єктивного обстеження стоматологічного пацієнта: методика проведення, їх інформативність та значення.
7. Додаткові методи об'єктивного обстеження стоматологічного пацієнта: методика проведення, інтерпретація результатів.
8. Медична документація терапевтичного прийому: правила заповнення. Медична карта стоматологічного хворого (ф.043/О) – медичний, науковий та юридичний документ.
9. Гігієна порожнини рота. Засоби та методи. Значення зубної бляшки в патогенезі карієсу зубів.
10. Визначення гігієнічного індексу за Федоровим-Володкіною, якісна і кількісна характеристика, інтерпретація результатів.
11. Визначення гігієнічного індексу за Green-Vermillion, інтерпретація результатів.
12. Зубні нашарування. Види, склад. Механізм утворення зубного нальоту та зубного каменю. Значення зубної бляшки у виникненні карієсу.
13. Поняття професійної чистки зубів. Визначення, методи видалення зубних відкладень, засоби та інструменти.

Підрозділ 2. “Карієс та некарієзні ураження зубів”.

1. Карієс зуба. Визначення. Епідеміологія карієсу: розповсюдженість, інтенсивність, приріст інтенсивності; методики їх визначення.
2. Карієс зуба. Визначення. Класифікація карієсу (робоча).
3. Теорія виникнення та розвитку карієсу Міллера. Суть, позитивні та негативні сторони.
4. Теорія виникнення та розвитку карієсу Д.А. Ентіна. Суть, позитивні та негативні сторони.
5. Теорія виникнення та розвитку карієсу А.І. Рибаківа. Суть, позитивні та негативні сторони.
6. Теорії виникнення та розвитку карієсу Є.В. Боровського. Суть, позитивні та негативні сторони.
7. Сучасне трактування етіології карієсу зубів. Види мікроорганізмів ротової порожнини. Фактори, що обумовлюють їх карієсогенність.
8. Тест емалевої резистентності. Суть, методика проведення, інтерпретація результатів.
9. Поняття структурної та функціональної резистентності емалі. Поняття та значення зубного ліквору.
10. Поняття резистентності твердих тканин зуба. Методика проведення та інтерпретація ТЕР-тесту.
11. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого початкового (в стадії плями) карієсу.
12. Лікування гострого початкового карієсу (в стадії білої плями). Лікарські засоби, методика проведення.
13. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого поверхневого карієсу.
14. Патоморфологія, клініка, діагностика хронічного поверхневого карієсу.
15. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого середнього карієсу.
16. Послідовність і етапи лікування гострого середнього карієсу.
17. Патоморфологічні зміни тканин зубів при хронічному середньому карієсі.
18. Клініка, діагностика хронічного середнього карієсу.

19. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого глибокого карієсу.
20. Лікування гострого та хронічного середнього карієсу.
21. Методи ізоляції зуба від слини. Набір для накладання кофердаму: склад, призначення. Накладання кофердаму в залежності від клінічної ситуації.
22. Послідовність та особливості етапів лікування гострого глибокого карієсу в одне відвідування. Лікувальні пастки: групи, склад, властивості, механізм дії, особливості приготування і накладання.
23. Лікування гострого глибокого карієсу в два відвідування. Послідовність та особливості етапів.
24. Патоморфологія, клініка, діагностика хронічного глибокого карієсу.
25. Лікування хронічного глибокого карієсу. Послідовність етапів та особливості лікування.
26. Квітучий карієс: визначення, причини розвитку, клінічні прояви та діагностика.
27. Вибір тактики препарування каріозних порожнин з урахуванням індивідуальної карієсрезистентності та вітальності зуба, властивостей пломбувальних матеріалів.
28. Лікування квітучого карієсу. Групи лікарських засобів, особливості призначення, дозування.
29. Патоморфологія, клініка та діагностика вторинного хронічного глибокого карієсу.
30. Причини виникнення та профілактика вторинного карієсу.
31. Некаріозні ураження зубів. Класифікація за Патрикеевим. Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають до прорізування зубів: гіпоплазія, гіперплазія, ендемічний флюороз. Класифікація флюорозу зубів за А.К. Ніколішиним.
32. Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають після прорізування зубів: травматичні та хімічні ураження.
33. Гіперестезія зубів: причини розвитку, види.
34. Лікування гіперестезії: групи сучасних десенситайзерів, склад, властивості, методики використання.
35. Патоморфологія, клініка, діагностика, лікування клиноподібного дефекту.
36. Патоморфологія, клініка, діагностика, лікування ерозії емалі зуба.
37. Зміни кольору зубів (дисколорити) та методи їх усунення.
38. Поняття реставрації зубів. Планування побудови реставрації. Інструменти та аксесуари для її проведення та фінішної обробки.
39. Методи і засоби знеболення при лікуванні карієсу.
40. Профілактика карієсу. Визначення. Види профілактики. Значення індивідуальної та суспільної профілактики.
41. Використання фізичних методів в комплексній терапії карієсу: показання, протипоказання, механізм дії, методика проведення.

Розділ 2 Захворювання ендодонта (пульпіт та періодонтит). Етіологія, патогенез.

Класифікація. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.

Підрозділ 3. "Пульпіт".

1. Діагностувати різні за етіологією, патоморфологічними проявами форми гострого та хронічного запалення пульпи, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.
2. Надати невідкладну допомогу пацієнту з гострим гнійним пульпітом.
3. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту методом збереження життєдіяльності пульпи, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі лікувальних паст. Виписати рецепти.
4. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту вітальним ампутаційним методом, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі лікувальних паст. Виписати рецепти.

5. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту вітальним екстирпаційним методом, використовуючи лікарські речовини гемостатичної, антисептичної дії.

6. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту девітальним екстирпаційним методом.

7. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту девітальним ампутаційним методом, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі муміфікуючих рідин та паст. Виписати рецепти.

8. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту девітальним комбінованим методом, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі муміфікуючих рідин та паст. Виписати рецепти.

9. Провести пломбування каналів, диференційовано обрати силери різних груп для різних клінічних ситуацій при лікуванні пульпів.

10. Пломбувати кореневі канали при лікуванні пульпіту методами центрального штифта, вертикальної, холодної та теплої латеральної конденсації гутаперчі.

11. Виявити причини помилок та ускладнень і способи їх усунення при пломбуванні корневих каналів.

Підрозділ 4. “Періодонтит”.

1. Діагностувати різні за етіологією, патоморфологічними проявами форми гострого та хронічного запалення верхівкового періодонтиту, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.

2. Проводити внутрішньосиндромну диференціальну діагностику різних форм верхівкового періодонтиту.

3. Проводити позасиндромну диференціальну діагностику різних форм верхівкового періодонтиту.

4. Проводити рентгенологічну діагностику хронічних форм періодонтиту.

5. Провести поетапне лікування гострих форм верхівкового періодонтиту в залежності від етіологічних факторів.

6. Надати невідкладну допомогу пацієнту з гострим гнійним верхівковим періодонтитом.

7. Провести поетапне лікування хронічних форм верхівкового періодонтиту в залежності від етіологічних факторів, використовуючи різні методи впливу на заапикальне вогнище інфекції.

8. Призначити та провести лікування хронічного верхівкового періодонтиту в одне відвідування, використовуючи сучасні технології обробки та пломбування кореневого каналу.

9. Призначити фізичні методи при лікуванні різних форм періодонтиту: внутрішньоканальний електрофорез, депофорез, УВЧ-терапію, лазеротерапію, флюктуоризацію, д'Арсонвалізацію.

10. Виявляти помилки, допущені в діагностиці та на етапах лікування періодонтиту, проводити маніпуляції для їх усунення.

Розділ 3 Хвороби пародонта. Етіологія, патогенез.

Класифікація. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.

Підрозділ 5. “Хвороби пародонта. Систематика хвороб пародонта. Обстеження хворих з патологією тканин пародонта”.

1. Класифікація захворювань пародонту (М.Ф. Данилевський, МКХ-10). Позитивні якості і недоліки.

2. Частота захворювань тканин пародонту серед різних груп населення. Визначення інтенсивності ураження пародонту за Russel (PII), КPI, індексом BOO3 (SPITN).

3. Патогенетичний зв'язок захворювань пародонту з патологією нервової, серцево-судинної, ендокринної та імунної систем. Вклад вітчизняних вчених.

4. Сучасна уява про етіологію та патогенез захворювань пародонту. Роль місцевих та загальних факторів.
5. Критерії оцінки стану пародонту. Гігієнічні та пародонтальні індекси (Федорова-Володкіної, Green-Vermillion, PI, РМА, КPI, CPITN).
6. Зубний наліт. Причини. Зубний камінь. Утворення. Вплив на тканини пародонту.
7. Основні та допоміжні методи діагностики захворювань пародонту.
8. Лабораторні методи обстеження хворих з патологією тканин пародонта.
9. Функціональні методи обстеження хворих з патологією тканин пародонта.
10. Рентгендіагностика хворих з патологією тканин пародонта.
11. Помилки та ускладнення в діагностиці хворих з патологією тканин пародонта.

Підрозділ 6. “Запальні захворювання тканин пародонта (папіліт, гінгівіт, локалізований пародонтит)”.

1. Папіліт. Різновиди. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
2. Катаральний гінгівіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
3. Гіпертрофічний гінгівіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
4. Виразково-некротичний гінгівіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
5. Локалізований пародонтит. Етіологія, патогенез, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.

Підрозділ 7. “Дистрофічно-запальні та дистрофічні захворювання пародонта (генералізований пародонтит, пародонтоз)”.

1. Генералізований пародонтит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
2. Пародонтоз. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
3. Загальні принципи лікування хворих з різними захворюваннями тканин пародонта.
4. Терапевтичні місцеві втручання. Способи видалення зубних відкладень: інструментальний, апаратний, хімічний, комбінований. Переваги та недоліки методики.
5. Лікарські засоби та їх застосування при місцевому втручанні.
6. Пародонтальні пов'язки. Призначення, різновиди, методика застосування.
7. Кюретаж пародонтальних кишень. Різновиди. Методика проведення. Застосування лікарських засобів.
8. Ортопедичні місцеві втручання. Усунення травматичної оклюзії.
9. Шинування. Показання, види, методика.
10. Загальне лікування пародонтиту. Ціль. Різновиди.
11. Показання. Протипоказання до застосування загальної терапії.
12. Загальне лікування хворих на пародонтит. Вибір лікарських препаратів.
13. Групи лікарських засобів, методи їх застосування. Механізм дії.
14. Фізичні методи лікування захворювань пародонту. Показання, протипоказання.
15. Методика проведення електролікування, магніто- та лазеротерапії, бальнеотерапії, масажу.
16. Помилки та ускладнення в лікуванні хворих на пародонтит.

Підрозділ 8. “Профілактика та диспансеризація хворих із захворюваннями тканин пародонта”.

1. Профілактика захворювань тканин пародонта (первинна, вторинна, третинна).
2. Індивідуальна профілактика захворювань пародонта.

3. Засоби гігієни порожнини рота.
4. Організація та оснащення пародонтологічного кабінету (відділення).
5. Диспансеризація хворих із захворюваннями тканин пародонта. Принципи. Документація.
6. Оцінка ефективності.

Розділ 4 Хвороби слизової оболонки порожнини рота.

Підрозділ 9. “Первинні (самостійні) ураження слизової оболонки порожнини рота”.

1. Хвороби слизової оболонки порожнини рота. Класифікація. Роль зовнішніх і внутрішніх факторів в етіології та патогенезі.
2. Вплив спиртних напоїв та паління на виникнення, розвиток, перебіг захворювань слизової оболонки порожнини рота.
3. Первинні стоматити, що викликані дією механічного, хімічного та фізичного фактора. Причини, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
4. Зміни слизової оболонки порожнини рота при променевої терапії новоутворень щелепно-лицевої ділянки. Лікування, профілактика.
5. Катаральний стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
6. Герпетичні ураження червоної кайми губ і слизової оболонки порожнини рота у дорослих. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
7. Гострий афтозний стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
8. Виразковий стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
9. Кандидоз слизової оболонки порожнини рота. Причини. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.

Підрозділ 10. “Інфекційні захворювання. Етіологія, патогенез, прояви на слизовій оболонці порожнини рота, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога”.

1. Ураження слизової оболонки порожнини рота при ВІЛ-інфекції і СНІДі. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.
2. Ураження слизової оболонки порожнини рота при грипі, інфекційному мононуклеозі, ящури. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.
3. Прояви сифілісу в порожнині рота. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.
4. Прояви туберкульозу в порожнині рота. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.
5. Гонорея. Етіологія, патогенез, прояви на слизовій оболонці порожнини рота. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.

Підрозділ 11. “Зміни слизової оболонки порожнини рота при деяких соматичних захворюваннях”.

1. Ураження слизової оболонки порожнини рота при патології серцево-судинної системи. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
2. Ураження слизової оболонки порожнини рота при патології травного каналу. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
3. Ураження слизової оболонки порожнини рота при патології ендокринної системи. Клініка, діагностика, лікування.
4. Ураження слизової оболонки порожнини рота при гіпо- та авітамінозах. Причини. Клінічні прояви, лікування, профілактика.

5. Ураження слизової оболонки порожнини рота при лейкозі, агранулоцитозі. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.

6. Прояви перніціозної анемії в порожнині рота. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.

7. Пухирчатка. Її прояви в порожнині рота. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

8. Червоний плескатий лишай. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

9. Червоний вовчак. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

Підрозділ 12 “Зміни слизової оболонки порожнини рота при алергічних ураженнях та екзогенних інтоксикаціях”.

1. Алергічні стоматити. Діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.

2. Методика постановки та оцінки алергічних проб (звичайний та ротаційний прик-тест), їх значення для діагностики медикаментозної алергії.

3. Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

4. Багатоформна ексудативна еритема. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування

5. Прояви інтоксикацій солями важких металів у порожнині рота. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.

6. Анафілактичний шок. Діагностика. Надання невідкладної допомоги при анафілактичному шоці.

7. Набряк Квінке. Клінічні прояви. Надання невідкладної допомоги.

Підрозділ 13. “Хвороби язика та губ. Передраки слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Стоматогенна хроніоінтоксикація.”

8. Первинні глосити. Десквамативний та ромбоподібний глосити. Етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, лікування.

9. Складчастий та волосатий язик. Етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, лікування.

10. Глосалгія, глосодинія. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.

11. Екस्фолятивний хейліт. Етіологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

12. Гландулярний хейліт. Етіологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

13. Актинічний хейліт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.

14. Екзематозний хейліт. Етіологія, клініка, діагностика, лікування.

15. Передракові захворювання слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Класифікація.

16. Абразивний преанцерозний хейліт Манганотті. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.

17. Лейкоплакія. Етіологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.

18. Стоматогенна хроїнтоксикація. Поняття. Теорії виникнення, патогенез.

19. Діагностика стоматогенної хроїноінфекції та хроїоінтоксикації.

20. Клініка стоматогенної хроїноінфекції та хроїоінтоксикації.

21. Лікування і профілактика стоматогенної хроїноінфекції та хроїоінтоксикації.

Розділ 5 Поглиблення клінічного мислення студентів. Диференціальна діагностика, сучасні методи лікування та профілактики основних стоматологічних захворювань.

Диспансеризація стоматологічних хворих.

Підрозділ 14. “Особливості клініко-лабораторного обстеження хворих, диференціальна діагностика захворювань твердих тканин зубів та ендодонта. Сучасні методи лікування та профілактики”.

1. Класифікація некаріозних уражень зубів (В.К. Патрикеева, МКХ-10).
2. Сучасний стан про етіологію, патогенез, клініку, діагностику некаріозних уражень зубів, що виникають в період формування зубних зачатків: гіпоплазія та флюороз зубів.
3. Сучасний стан про етіологію, патогенез, клініку, діагностику некаріозних уражень зубів, що виникають після прорізування зубів: клиноподібний дефект, ерозія твердих тканин зубів, некроз твердих тканин зубів.
4. Гіперестезія твердих тканин зуба. Клініка, діагностика, сучасні методи лікування.
5. Травми зубів: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
6. Зубний наліт. Механізм утворення, структура, фізичні властивості, хімічний склад. Мікроорганізми зубного нальоту. Методики видалення зубного нальоту.
7. Флюороз зубів. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
8. Способи відбілювання зубів, уражених флюорозом (І.О. Новік, 1951; В.К. Патрикеев, 1958; Г.Д. Овруцький, 1962; А.К. Ніколішин, 1977, 1989; Н.М. Іленко, 1991 та ін.).
9. Сучасні методи відбілювання зубів (застосування перекису водню і перекису карбаміду). Вплив фізичних факторів.
10. Карієс: визначення поняття, показники ураження зубів карієсом, їх значення в організації стоматологічної допомоги населенню для оцінки ефективності лікування.
11. Теорія виникнення карієсу зубів Міллера. Переваги і недоліки. Внесок Д.А. Ентіна, І.Г. Лукомського у вирішення проблеми етіології та патогенезу карієсу.
12. Експериментальний карієс. Внесок вітчизняних вчених в розробку проблеми карієсу (Н.С. Нікітін, М.Г. Бугайова, І.А. Бегельман, А.Є. Шарпенак).
13. Сучасні уявлення про етіологію і патогенез карієсу. Внесок А.І. Рибаківа, Є.В. Боровського, П.А. Леуса, В.К. Леонтьєва, В.Р. Окушко у вирішення проблеми.
14. Класифікація карієсу. Диференціальна діагностика каріозних уражень зубів.
15. Сучасні методи лікування та відновлення зубів з каріозними ураженнями.
16. Профілактика карієсу: види, способи застосування. Гігієна порожнини рота. Оцінка ефективності, її роль в профілактиці та лікуванні карієсу.
17. Пульпіт. Етіологія. Роль мікрофлори і шляхи проникнення інфекції. Патогенез пульпіту. Роль сенсibiliзації організму.
18. Класифікація пульпіту Ю.М. Гофунга, робоча класифікація кафедри пропедевтики терапевтичної стоматології ВДНЗУ “УМСА”, їх позитивні і негативні сторони.
19. Диференціальна діагностика пульпітів. Дистрофічні зміни в пульпі при загальних захворюваннях організму.
20. Консервативний метод лікування пульпіту: суть, обґрунтування та показання до застосування, лікувальні засоби, механізм дії на пульпу, методика лікування.
21. Хірургічні методи лікування пульпіту. Знеболення. Різновиди, показання до застосування, позитивні та негативні аспекти.
22. Етіологія та патогенез періодонтиту. Класифікація періодонтиту І.Г. Лукомського, С.А. Вайндруха.
23. Диференціальна діагностика періодонтитів. Рентгендіагностика. Рентгенологічна характеристика змін у періодонті за С.А. Вайндрухом.

24. Особливості та основні етапи лікування періодонтиту. Сучасні технології інструментальної та медикаментозної обробки кореневих каналів.

25. Лікування періодонтиту з важко прохідними і непрохідними кореневими каналами. Лікарські засоби та способи розширення кореневих каналів.

26. Фізичні методи в комплексному лікуванні пульпіту та періодонтиту.

Підрозділ 15. “Особливості клініко-лабораторного обстеження хворих, диференціальна діагностика захворювань тканин пародонта та слизової оболонки порожнини рота. Сучасні методи лікування та профілактики. Диспансеризація хворих”.

1. Класифікація захворювань пародонту (М.Ф. Данилевський, І.С. Мащенко, МКХ-10). Позитивні якості і недоліки.

2. Сучасні уявлення про етіологію та патогенез захворювань пародонту. Роль місцевих та загальних факторів.

3. Критерії оцінки стану пародонту. Гігієнічні та пародонтальні індекси (Федорова-Володкіної, Green-Vermillion, PI, РМА, КPI, CPITN).

4. Диференціальна діагностика захворювань тканин пародонта.

5. Місцеві втручання при лікуванні хвороб пародонта. Способи видалення зубних відкладень. Кюретаж пародонтальних кишень. Методика проведення. Застосування лікарських речовин.

6. Загальне лікування пародонтиту. Показання. Вибір лікарських препаратів.

7. Фізичні методи лікування захворювань пародонту. Показання, протипоказання, методика (бальнеотерапія, масаж, електролікування; магніто- та лазеротерапія).

8. Профілактика захворювань пародонту.

9. Хвороби слизової оболонки порожнини рота. Класифікація.

10. Первинні стоматити, що викликаються внаслідок дії механічної, хімічної та фізичної травми. Причини, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.

11. Інфекційні (аутоінфекційні) стоматити. Причини виникнення, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.

12. Кандидоз слизової оболонки порожнини рота. Причини. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.

13. Ураження слизової оболонки порожнини рота при патології травного каналу, серцево-судинної, ендокринної, нервової систем. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

14. Ураження слизової оболонки порожнини рота при лейкозі, агранулоцитозі. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.

15. Прояви перніціозної анемії в порожнині рота. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.

16. Алергічні стоматити. Діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.

17. Прояви інтоксикацій солями важких металів у порожнині рота. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.

18. Глосалгія, глосодинія. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.

19. Пухирчатка. Її прояви в порожнині рота. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

20. Червоний плесканий лишай. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

21. Прояви сифілісу в порожнині рота. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.

22. Прояв туберкульозу в порожнині рота. Діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

23. Первинні глосити. Гландулярний, ексфолюативний хейліти. Етіологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
24. Актинічний хейліт. Екзематозний хейліт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
25. Передракові захворювання слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
26. Десквамативний і ромбоподібний глосит. Складчастий та волосатий язик. Етіологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
27. Ураження слизової оболонки порожнини рота при ВІЛ-інфекції і СНІДі. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.
28. Перша медична допомога хворим на гострий пульпіт, періодонтит, пародонтит.
29. Надання невідкладної допомоги при анафілактичному шоці, набряку Квінке, гіпертонічному кризі, непритомності.

**У результаті вивчення дисципліни «Терапевтична стоматологія» студент повинен
ВМІТИ:**

Розділ 1 Методи обстеження стоматологічного хворого. Ураження твердих тканин зубів.

Підрозділ 1. “Обстеження стоматологічного хворого з одонтопатологією”.

1. Вміти обладнати стоматологічний кабінет і забезпечити його функціонування з дотриманням гігієнічних вимог та основ ергономіки в стоматології.
2. Використовувати правила техніки безпеки в роботі з електричними приладами, універсальними установками та зуболікарськими кріслами, сильнодіючими медикаментозними засобами, дрібним ендодонтичним інструментарієм.
3. Надати лікарську допомогу при непритомності, колапсі, шоці, алергічних реакціях, гіпертонічному кризі.
4. Провести суб’єктивне обстеження пацієнта: зібрати скарги, анамнез захворювання і життя.
5. Провести основні методи об’єктивного обстеження: зовнішній огляд пацієнта, огляд присінка та власне порожнини рота.
6. Провести обстеження місця захворювання: огляд каріозної порожнини, зондування, перкусію, пальпацію.
7. Провести допоміжні методи обстеження пацієнта: термодіагностику, ЕОД, карієс-маркування (вітальне фарбування) тощо.
8. Дати оцінку результатів допоміжних методів обстеження пацієнта: термодіагностики, ЕОД, карієс-маркування (вітальне фарбування) тощо.
9. Оцінити результати клінічних аналізів крові та сечі.
10. Заповнити амбулаторну карту стоматологічного хворого, листок щоденного обліку пацієнтів.
11. Виписати направлення в фізіотерапевтичний кабінет, на консультацію до інших спеціалістів, на рентгенологічне, алергологічне обстеження.
12. Провести визначення гігієнічного індексу за Федоровим-Володкіною та дати оцінку стану гігієни порожнини рота.
13. Провести визначення гігієнічного індексу за Green-Vermillion та дати оцінку стану гігієни порожнини рота.
14. Провести видалення зубного нальоту, та зубного каменю різними способами: механічним, фізичним, хімічним.
15. Провести професійну гігієну порожнини рота.
16. Провести оцінку ефективності гігієни порожнини рота.

Підрозділ 2. “Карієс та некаріозні ураження зубів.

1. Діагностувати некаріозні ураження, що виникають до прорізування зубів: гіпоплазія, гіперплазія, флюороз зубів тощо.
2. Діагностувати некаріозні ураження, що виникають після прорізування зубів: травматичні ураження, хімічні ураження, ерозія емалі, гіперестезія, клиноподібний дефект.
3. Визначити розповсюдженість, інтенсивність та приріст інтенсивності карієсу.
4. Визначити стан резистентності емалі (тест емалевої резистентності).
5. Діагностувати гострий та хронічний початковий, поверхневий, середній, глибокий карієс, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.
6. Провести внутрішньосиндромну диференціальну діагностику різних форм карієсу.
7. Діагностувати вторинний карієс депульпованих та недепульпованих зубів, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.
8. Діагностувати квітучий карієс, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.
9. Призначити загальне лікування квітучого карієсу.
10. Призначити і провести неоперативне лікування гострого початкового карієсу (ремінералізуючу терапію).
11. Призначити і провести оперативне лікування різних форм карієсу.
12. Виконати аплікаційне, інфільтраційне, провідникове, інтралігаментарне, підокісне знеболення.
13. Призначити і провести односеансний метод лікування гострого глибокого карієсу з використанням одонотропних паст.
14. Призначити і провести двохсеансний метод лікування гострого глибокого карієсу з використанням одонотропних паст.
15. Призначити по показанням фізичні методи при комплексному лікуванні карієсу та некаріозних уражень зубів.
16. Призначити профілактичні заходи та провести профілактичні маніпуляції для запобігання виникнення карієсу;
17. Виявити помилки та ускладнення при діагностиці та лікуванні карієсу, використовуючи основні та додаткові методи обстеження, провести їх усунення.

Розділ 2 Захворювання ендодонта (пульпіт та періодонтит). Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.

Підрозділ 3. “Пульпіт”.

1. Діагностувати різні за етіологією, патоморфологічними проявами форми гострого та хронічного запалення пульпи, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.
2. Надати невідкладну допомогу пацієнту з гострим гнійним пульпітом.
3. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту методом збереження життєдіяльності пульпи, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі лікувальних паст. Виписати рецепти.
4. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту вітальним ампутаційним методом, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі лікувальних паст. Виписати рецепти.
5. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту вітальним екстирпаційним методом, використовуючи лікарські речовини гемостатичної, антисептичної дії.
6. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту девітальним екстирпаційним методом.
7. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту девітальним ампутаційним методом, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі муміфікуючих рідин та паст. Виписати рецепти.

8. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту девітальним комбінованим методом, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі муміфікуючих рідин та паст. Виписати рецепти.

9. Провести пломбування каналів, диференційовано обрати силери різних груп для різних клінічних ситуацій при лікуванні пульпів.

10. Пломбувати кореневі канали при лікуванні пульпіту методами центрального штифта, вертикальної, холодної та теплої латеральної конденсації гутаперчі.

11. Виявити причини помилок та ускладнень і способи їх усунення при пломбуванні корневих каналів.

Підрозділ 4. “Періодонтит”.

1. Діагностувати різні за етіологією, патоморфологічними проявами форми гострого та хронічного запалення верхівкового періодонтиту, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.

2. Проводити внутрішньосиндромну диференціальну діагностику різних форм верхівкового періодонтиту.

3. Проводити позасиндромну диференціальну діагностику різних форм верхівкового періодонтиту.

4. Проводити рентгенологічну діагностику хронічних форм періодонтиту.

5. Провести поетапне лікування гострих форм верхівкового періодонтиту в залежності від етіологічних факторів.

6. Надати невідкладну допомогу пацієнту з гострим гнійним верхівковим періодонтитом.

7. Провести поетапне лікування хронічних форм верхівкового періодонтиту в залежності від етіологічних факторів, використовуючи різні методи впливу на заапикальне вогнище інфекції.

8. Призначити та провести лікування хронічного верхівкового періодонтиту в одне відвідування, використовуючи сучасні технології обробки та пломбування кореневого каналу.

9. Призначити фізичні методи при лікуванні різних форм періодонтиту: внутрішньоканальний електрофорез, депофорез, УВЧ-терапію, лазеротерапію, флюктуоризацію, д'Арсонвалізацію.

10. Виявляти помилки, допущені в діагностиці та на етапах лікування періодонтиту, проводити маніпуляції для їх усунення.

Розділ 3 Хвороби пародонта. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.

Підрозділ 5. “Хвороби пародонта. Систематика хвороб пародонта. Обстеження хворих з патологією тканин пародонта”.

1. Працювати стоматологічним обладнанням та інструментами, вміти їх стерилізувати.

2. Оформити звітно-облікову документацію стоматолога, аналізувати кількісні та якісні показники роботи лікаря на терапевтичному прийомі.

3. Провести клінічне обстеження хворого з патологією тканин пародонту, правильно оформити історію хвороби, скласти план обстеження та лікування хворого.

4. Визначити гігієнічні індекси порожнини рота і оцінити їх.

5. Визначити індекси РМА, ПІ, КПІ, СРІТН, пробу Шиллера-Писарева, індекс кровоточивості та вміти їх аналізувати.

6. Провести такі додаткові методи обстеження пацієнта та вміти їх оцінити:

7. проба В.І. Кулаженка;

8. змив з порожнини рота за М.А. Ясиновським.

9. Вміти аналізувати рентгенограми зубів, тканин пародонту; реопародонтограми.

Підрозділ 6. “Запальні захворювання тканин пародонта (папіліт, гінгівіт, локалізований пародонтит)”.

1. Оформити звітно-облікову документацію стоматолога, аналізувати кількісні та якісні показники роботи лікаря на терапевтичному прийомі.
2. Провести клінічне обстеження хворого з патологією тканин пародонту, правильно оформити історію хвороби, скласти план обстеження та лікування хворого.
3. Визначити гігієнічні індекси порожнини рота і оцінити їх.
4. Визначити індекси РМА, ПІ, КПІ, СРІТН, пробу Шиллера-Писарева, індекс кровоточивості та вміти їх аналізувати.
5. Провести такі додаткові методи обстеження пацієнта та вміти їх оцінити:
6. ЕОД;
7. проба В.І. Кулаженка;
8. ТЕР;
9. Взяти матеріал для цитологічного та бактеріологічного досліджень.
10. Вміти аналізувати рентгенограми зубів, тканин пародонту; реопародонтограми.
11. Аналізувати результати цитологічного, гістологічного, бактеріологічного дослідження пацієнта, клінічного аналізу крові, сечі, біохімічного аналізу крові на вміст глюкози.
12. Провести лікування хворих із запальними захворюваннями тканин пародонта. Виписати рецепти.

Підрозділ 7. “Дистрофічно-запальні та дистрофічні захворювання пародонта (генералізований пародонтит, пародонтоз)”.

1. Провести видалення зубних відкладень.
2. Виконати вибіркове зішліфовування та вирівнювання оклюзійної поверхні зубів.
3. Проводити іригацію, інстиляцію та аплікацію лікарських засобів.
4. Накладати лікувальні нетвердіючі та твердіючі пов'язки при терапії захворювань пародонту.
5. Виконати розтин пародонтального абсцесу.
6. Виконати кюретаж пародонтальних кишень.
7. Виконати діатермокоагуляцію при лікуванні захворювань пародонту та слизової оболонки порожнини рота.
8. Провести інтрадентарний електрофорез, вакуум-масаж.
9. Виписати рецепти лікарських засобів та призначити фізіотерапевтичне лікування.

Підрозділ 8. “Профілактика та диспансеризація хворих із захворюваннями тканин пародонта”.

1. Провести професійну гігієну порожнини рота.
2. Дати рекомендації щодо гігієни порожнини рота.
3. Володіти формами та методами санітарно-просвітницької роботи.

Розділ 4 Хвороби слизової оболонки порожнини рота.

Підрозділ 9. “Первинні (самосійні) ураження слизової оболонки порожнини рота”.

1. Провести клінічне обстеження хворого з патологією слизової оболонки порожнини рота; правильно оформити історію хвороби, скласти план обстеження та лікування хворого.
2. Взяти матеріал для цитологічного і бактеріологічного досліджень.
3. Аналізувати результати цитологічного, гістологічного, бактеріологічного дослідження пацієнта, клінічного аналізу крові, сечі, біохімічного аналізу крові на вміст глюкози.
4. Виконати аплікаційне, інфільтраційне, провідникове знеболення та електрознеболення.
5. Проводити іригацію, інстиляцію та аплікацію лікарських засобів.

Підрозділ 10. “Інфекційні захворювання. Етіологія, патогенез, прояви на слизовій оболонці порожнини рота, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога”.

1. Провести клінічне обстеження хворого з патологією слизової оболонки порожнини рота; правильно оформити історію хвороби, скласти план обстеження та лікування хворого.
2. Взяти матеріал для цитологічного і бактеріологічного досліджень.
3. Аналізувати результати цитологічного, гістологічного, бактеріологічного дослідження пацієнта, клінічного аналізу крові, сечі, біохімічного аналізу крові на вміст глюкози.
4. Виконати аплікаційне, інфільтраційне, провідникове знеболення та електрознеболення.
5. Проводити іригацію, інстиляцію та аплікацію лікарських засобів.

Підрозділ 11. “Зміни слизової оболонки порожнини рота при деяких соматичних захворюваннях”.

1. Працювати стоматологічним обладнанням та інструментами, вміти їх стерилізувати.
2. Оформити звітно-облікову документацію стоматолога, аналізувати кількісні та якісні показники роботи лікаря-стоматолога на терапевтичному прийомі.
3. Провести клінічне обстеження хворого з патологією слизової оболонки порожнини рота; правильно оформити історію хвороби, скласти план обстеження та лікування хворого.
4. Визначити і оцінити гігієнічні індекси порожнини рота і оцінити їх.
5. Взяти матеріал для цитологічного і бактеріологічного досліджень.
6. Аналізувати результати цитологічного, гістологічного, бактеріологічного дослідження пацієнта, клінічного аналізу крові, сечі, біохімічного аналізу крові на вміст глюкози.
7. Проводити іригацію, інстиляцію та аплікацію лікарських засобів.
8. Виписати рецепти медикаментозних засобів і призначити фізіотерапевтичне лікування.
9. Провести професійну гігієну порожнини рота.
10. Дати рекомендації щодо гігієни порожнини рота.

Підрозділ 12. “Зміни слизової оболонки порожнини рота при алергічних ураженнях та екзогенних інтоксикаціях”.

1. Працювати стоматологічним обладнанням та інструментами, вміти їх стерилізувати.
2. Оформити звітно-облікову документацію стоматолога, аналізувати кількісні та якісні показники роботи лікаря на терапевтичному прийомі.
3. Провести клінічне обстеження хворого з патологією слизової оболонки порожнини рота; правильно оформити історію хвороби, скласти план обстеження та лікування хворого.
4. Визначити гігієнічні індекси порожнини рота і оцінити їх.
5. Провести такі додаткові методи обстеження пацієнта та вміти їх оцінити:
6. алергічні проби (прик-тест звичайний та ротаційний).
7. Проводити іригацію, інстиляцію та аплікацію лікарських засобів.
8. Виписати рецепти медикаментозних засобів і призначити фізіотерапевтичне лікування.
9. Провести професійну гігієну порожнини рота.
10. Дати рекомендації щодо гігієни порожнини рота.

Підрозділ 13. “Хвороби язика та губ. Передраки слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ”.

1. Оформити звітно-облікову документацію стоматолога, аналізувати кількісні та якісні показники роботи лікаря на терапевтичному прийомі.

2. Провести клінічне обстеження хворого з патологією слизової оболонки порожнини рота; правильно оформити історію хвороби, скласти план обстеження та лікування хворого.
3. Взяти матеріал для цитологічного і бактеріологічного досліджень.
4. Аналізувати результати цитологічного, гістологічного, бактеріологічного дослідження пацієнта, клінічного аналізу крові, сечі, біохімічного аналізу крові на вміст глюкози.
5. Виконати аплікаційне, інфільтраційне, провідникове знеболення та електрознеболення.
6. Проводити іригацію, інстиляцію та аплікацію лікарських засобів.
7. Виписати рецепти медикаментозних засобів і призначити фізіотерапевтичне лікування.
8. Провести професійну гігієну порожнини рота.

Розділ 5 Поглиблення клінічного мислення студентів. Диференціальна діагностика, сучасні методи лікування та профілактики основних стоматологічних захворювань. Диспансеризація стоматологічних хворих.

Підрозділ 14. “Особливості клініко-лабораторного обстеження хворих, диференціальна діагностика захворювань твердих тканин зубів та ендодонта. Сучасні методи лікування та профілактики.”

1. Обладнати стоматологічний кабінет і забезпечити його функціонування з дотриманням основ ергономіки в стоматології.
2. Працювати стоматологічним обладнанням та інструментами, вміти їх стерилізувати.
3. Оформити звітно-облікову документацію стоматолога, аналізувати кількісні та якісні показники роботи лікаря-стоматолога на терапевтичному прийомі.
4. Провести клінічне обстеження хворого з патологією зубів, тканин пародонту, слизової оболонки порожнини рота; правильно оформити історію хвороби, скласти план обстеження та лікування хворого.
5. Визначити гігієнічні індекси порожнини рота та оцінити їх.
6. Провести такі додаткові методи обстеження пацієнта та вміти їх оцінити:
 - ЕОД;
 - ТЕР;
 - Вміти аналізувати рентгенограми зубів, тканин пародонту; реопародонтограми.
 - Аналізувати результати цитологічного, гістологічного, бактеріологічного дослідження пацієнта, клінічного аналізу крові та сечі, біохімічного аналізу крові та сечі.
7. Виконати аплікаційне, інфільтраційне, провідникове знеболення.
8. Провести вибілювання зубів.
9. Провести ремінералізацію твердих тканин зубів.
10. Покрити зуби лікувальними та профілактичними лаками, гелями.
11. Провести герметизацію фісур.
12. Препарувати каріозні порожнини під різні пломбувальні матеріали.
13. Проводити розкриття порожнин зубів.
14. Виконати ампутацію та екстирпацію пульпи.
15. Накладати девіталізуючі засоби при лікуванні пульпіту.
16. Лікувати запалення та ушкодження пульпи методом збереження її життєдіяльності.
17. Провести медикаментозну та інструментальну обробку кореневих каналів.
18. Виконати імпрегнацію, депофорез, запломбувати кореневі канали (пастами, цементами, штифтами).
19. Закрити перфорацію дна, стінок каріозної порожнини та порожнини зуба.
20. Накладати тимчасові пломби і герметичні пов'язки при лікуванні карієсу, пульпіту, періодонтиту.
21. Пломбувати відпрепаровані каріозні порожнини зуба цементами, амальгамами, композиційними матеріалами.

22. Провести шліфування та полірування пломб з усіх видів пломбувальних матеріалів.

Підрозділ 15. “Особливості клініко-лабораторного обстеження хворих, диференціальна діагностика захворювань тканин пародонта та слизової оболонки порожнини рота. Сучасні методи лікування та профілактики. Диспансеризація хворих”.

1. Обладнати стоматологічний кабінет і забезпечити його функціонування з дотриманням основ ергономіки в стоматології.
2. Оформити звітно-облікову документацію стоматолога, аналізувати кількісні та якісні показники роботи лікаря на терапевтичному прийомі.
3. Провести клінічне обстеження хворого з патологією зубів, тканин пародонту, слизової оболонки порожнини рота; правильно оформити історію хвороби, скласти план обстеження та лікування хворого.
4. Визначити гігієнічні індекси порожнини рота і оцінити їх.
5. Визначити індекси РМА, ПІ, КПІ, СРІТН, пробу Шиллера-Писарева, індекс кровоточивості та вміти їх аналізувати.
6. Провести такі додаткові методи обстеження пацієнта та вміти їх оцінити:
7. ЕОД;
8. проба В.І. Кулаженка;
9. ТЕР;
10. алергологічні проби (прик-тест звичайний та ротаційний).
11. Взяти матеріал для цитологічного та бактеріологічного досліджень.
12. Вміти аналізувати рентгенограми зубів, тканин пародонту; реопародонтограми.
13. Аналізувати результати цитологічного, гістологічного, бактеріологічного дослідження пацієнта, клінічного аналізу крові, сечі, біохімічного аналізу крові на вміст глюкози.
14. Виконати аплікаційне, інфільтраційне, провідникове знеболення та електрознеболення.
15. Провести видалення зубних відкладень.
16. Виконати вибіркове зішліфовування та вирівнювання оклюзійної поверхні зубів.
17. Проводити іригацію, інстиляцію та аплікацію лікарських засобів.
18. Накладати нетвердіючі та твердіючі пов'язки при лікуванні захворювань пародонту.
19. Виконати діатермокоагуляцію при лікуванні пульпіту, періодонтиту, захворювань тканин пародонту та слизової оболонки порожнини рота.
20. Провести інтрадентарний електрофорез, вакуум-масаж.
21. Виконати розтин пародонтального абсцесу.
22. Провести кюретаж пародонтальних кишень.
23. Надати невідкладну допомогу хворому при непритомності, колапсі, шоку.
24. Надати невідкладну допомогу хворому при набряку Квінке, анафілактичному шоку.
25. Вміти провести штучне дихання та непрямий масаж серця.
26. Виписати рецепти медикаментозних засобів та призначити фізіотерапевтичне лікування.
27. Провести професійну гігієну порожнини рота.
28. Дати рекомендації щодо гігієни порожнини рота.
29. Володіти формами та методами санітарно-просвітницької роботи.

Схвалено на засіданні кафедри терапевтичної стоматології
„24” _червня 2016 року, протокол № 12__

Завідувач кафедри, професор

М.А. Лучинський

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма з дисципліни “Терапевтична стоматологія” структурована на **5 розділів**, до складу яких входять:

Розділ 1. Методи обстеження стоматологічного хворого. Ураження твердих тканин зубів.

Підрозділ 1. Обстеження стоматологічного хворого з одонтопатологією.

Підрозділ 2. Карієс та некаріозні ураження зубів.

Розділ 2. Захворювання ендодонта (пульпіт та періодонтит). Етіологія, патогенез.

Класифікація. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.

Підрозділ 3. Пульпіт.

Підрозділ 4. Періодонтит.

Розділ 3. Хвороби пародонта. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.

Підрозділ 5. Хвороби пародонта. Систематика хвороб пародонта. Особливості обстеження хворих з патологією тканин пародонта.

Підрозділ 6. Запальні захворювання тканин пародонта (папіліт, гінгівіт, локалізований пародонтит).

Підрозділ 7. Дистрофічно-запальні та дистрофічні захворювання тканин пародонта (генералізований пародонтит, пародонтоз).

Підрозділ 8. Профілактика та диспансеризація хворих із захворюваннями тканин пародонта.

Розділ 4. Хвороби слизової оболонки порожнини рота.

Підрозділ 9. Первинні (самостійні) ураження слизової оболонки порожнини рота.

Підрозділ 10. Інфекційні захворювання. Етіологія, патогенез, клініка, прояви на слизовій оболонці порожнини рота, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.

Підрозділ 11. Зміни слизової оболонки порожнини рота при деяких соматичних захворюваннях.

Підрозділ 12. Зміни слизової оболонки порожнини рота при алергічних ураженнях та екзогенних інтоксикаціях.

Підрозділ 13. Хвороби язика та губ. Передракові захворювання слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ.

Розділ 5. Поглиблення клінічного мислення студентів. Диференціальна діагностика, сучасні методи лікування та профілактики основних стоматологічних захворювань. Диспансеризація стоматологічних хворих.

Підрозділ 14. Особливості клініко-лабораторного обстеження хворих, диференціальна діагностика захворювань твердих тканин зубів та ендодонта. Сучасні методи лікування та профілактики.

Підрозділ 15. Особливості клініко-лабораторного обстеження хворих, диференціальна діагностика захворювань тканин пародонта та слизової оболонки порожнини рота. Сучасні методи лікування та профілактики. Диспансеризація стоматологічних хворих.

Кожний розділ закінчується підсумковим контролем, який проводиться на підсумковому контрольному занятті.

Обсяг навчального навантаження студентів поданий у кредитах ECTS (1 кредит – 30 навчальних годин, тижневе навантаження складає – 1,5 кредита). Кредит (Credit) включає всі види робіт студента: відвідування лекцій, аудиторно-практичних занять, самостійну роботу, виробничу практику, написання історії хвороби, підготовку до державної атестації, складання ліцензійних інтегрованих іспитів “Крок 1” і “Крок 2” та практично-орієнтованого державного іспиту.

У лекційному курсі висвітлюються питання щодо організації та структури терапевтичної стоматологічної допомоги в Україні, її задачі та взаємозв'язок з загальними клінічними та стоматологічними дисциплінами, розглядаються основні та додаткові клінічні методи обстеження хворого. Особлива увага приділяється вивченню етіології, патогенезу, класифікацій,

клініки, діагностики, диференціальної діагностики, лікування та профілактики основних стоматологічних захворювань: карієсу, некаріозних уражень, пульпіту, періодонтиту, захворювань тканин пародонта та слизової оболонки порожнини рота з урахуванням сучасних досягнень біології і медицини, ґрунтуючись на принципах цілісності організму та його невід'ємного зв'язку з навколишнім середовищем.

Організація навчального процесу здійснюється за кредитно-трансферною системою навчання та за методикою “єдиного дня” для студентів 4 та 5 курсу і «стрічковою» системою для студентів 3 курсу відповідно до рішення вченої ради від 28.08.2015 р.про заходи щодо організації освітнього процесу в 2015/2016 навчальному році.

Кредитно-трансферна система організації навчального процесу спонукає студентів систематично вчитися протягом навчального року.

Видами навчальної діяльності згідно з навчальним планом є: а) лекції, б) практичні заняття, в) самостійна робота студентів (СРС), індивідуальна самостійна робота студентів.

Практичні заняття за кредитно-трансферною системою організації навчального процесу проводяться в режимі ротації клінічних дисциплін. Тривалість одного практичного заняття 2 години. За методикою організації вони є клінічними, спрямовані на контроль засвоєння теоретичного матеріалу й формування практичних вмінь та навичок, а також уміння аналізувати і застосовувати одержані знання для вирішення практичних завдань.

На практичних заняттях і під час проходження виробничої практики студент має оволодіти практичними навичками обстеження хворого, навчитись діагностиці, диференціальній діагностиці та вміню застосовувати основні методи лікування і профілактики захворювань зубів.

Перелік критеріїв надання стоматологічної допомоги регламентується відповідними наказами та протоколами МОЗ України за спеціальністю «Стоматологія».

За методикою організації вони є клінічними, спрямовані на контроль засвоєння теоретичного матеріалу й формування практичних вмінь та навичок, а також уміння аналізувати і застосовувати одержані знання для вирішення практичних завдань.

На практичних заняттях і під час проходження виробничої практики студент має оволодіти практичними навичками обстеження хворого, навчитись діагностиці, диференціальній діагностиці та вміню застосовувати основні методи лікування і профілактики захворювань зубів, пародонту та слизової оболонки порожнини рота.

На V та VI семестрах студенти вивчають етіологію, патогенез, клініку, діагностику, лікування, профілактику некаріозних уражень зубів, карієсу та його ускладнень.

На VII-VIII семестрах студенти вивчають етіологію, патогенез, клініку, діагностику, лікування та профілактику захворювань пародонта. Після VI та VIII семестру студенти проходять лікарську виробничу практику з профілактики стоматологічних захворювань та по терапевтичній стоматології протягом 2-х тижнів.

На IX-X семестрах студенти вивчають етіологію, патогенез, клініку, діагностику, лікування та профілактику захворювань слизової оболонки порожнини рота, поглиблюють клінічне мислення, діагностику, диференціальну діагностику стоматологічних захворювань, удосконалюють набуті на попередніх семестрах практичні навички, пишуть і захищають академічну історію хвороби.

Перелік критеріїв надання стоматологічної допомоги регламентується відповідними наказами та протоколами МОЗ України за спеціальністю “Стоматологія”.

Після закінчення X семестру студенти складають стандартизований тестовий державний іспит (ліцензійний інтегрований іспит Крок-2 “Стоматологія”) та практично-орієнтований державний іспит, який приймає державна екзаменаційна комісія (ДЕК) вищого навчального закладу у формі державних випускних екзаменів, або комплексного практично-орієнтованого державного іспиту (Інструкція щодо порядку державної атестації випускників ВНЗ, що готують фахівців за напрямом підготовки “Медицина”). Форма проведення практично-орієнтованого державного іспиту визначається за погодженням з МОЗ України. Незалежно від обраної форми проведення практично-орієнтований державний іспит складається з двох частин:

- перша частина – безпосередня робота з хворими по діагностиці стоматологічних захворювань;
- друга частина – демонстрація основних умінь та навичок згідно вимог ОКХ з використанням фантомів

Самостійна робота студентів (СРС) – одна з організаційних форм навчання, що регламентуються робочим навчальним планом і виконується студентами самостійно поза межами аудиторних занять. Можливі види самостійної роботи студентів: підготовка до практичного заняття та вивчення тем, що розглядаються лише в плані самостійної роботи студента, курація стоматологічного хворого та написання академічної історії хвороби, пошук та вивчення додаткової літератури, написання рефератів, доповідей для виступів з повідомленнями на практичних заняттях.

Викладачі кафедри забезпечують можливість здійснювати СРС до підсумкового модульного контролю, проводять контроль та оцінку її виконання. Теми, що винесені на самостійне опрацювання, оцінюються тільки під час підсумкового модульного контролю.

Індивідуальна робота студентів – форма організації навчання з метою поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці, тобто індивідуальне навчально-дослідне завдання.

5. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Дисципліна “Терапевтична стоматологія”

Розділ 1. “Методи обстеження стоматологічного хворого. Ураження твердих тканин зубів”

Підрозділ 1. “Обстеження стоматологічного хворого з одонтопатологією”.

Конкретні цілі:

Аналізувати необхідність використання тих чи інших методів обстеження стоматологічного хворого, їх інформативність та значимість при діагностиці одонтопатології.

Трактувати результати основних клінічних та додаткових методів обстеження при різних одонтологічних захворюваннях.

Аналізувати причини, механізм та стадії утворення зубних відкладень.

Пояснювати вибір та механізм видалення зубних відкладень різними методами.

Тема 1. Організація стоматологічної допомоги в Україні. Структура стоматологічної поліклініки та її терапевтичного відділення. Задачі терапевтичної стоматології, взаємозв'язок з загальними клінічними та стоматологічними дисциплінами. Оснащення робочого місця лікаря-стоматолога: універсальні стоматологічні установки та крісла. Техніка безпеки. Етика та деонтологія в стоматології. Ятрогенні захворювання.

Тема 2. Схема обстеження стоматологічного хворого. Суб'єктивне обстеження: скарги, анамнез захворювання та життя. Характеристика больового синдрому при різних ураженнях зубів. Клінічні методи обстеження, їх значення для діагностики захворювань порожнини рота: огляд (зовнішній, обличчя пацієнта, присінка, власне порожнини рота, зубних рядів). Обстеження місця захворювання (Locus morbi): огляд ураженого зуба, зондування, перкусія, пальпація.

Тема 3. Допоміжні методи обстеження хворого: термодіагностика, ЕОД, застосування детекторів карієсу: методика проведення, інтерпретація результатів.

Тема 4. Рентгенологічна, люмінесцентна та трансліюмінаційна діагностика. Показання, особливості проведення. Діагностичні тести: з анестезією та на препарування. Лабораторні методи обстеження. Інтерпретація результатів.

Тема 5. Медична документація терапевтичного прийому: правила заповнення, виписки направлень, тощо. Медична карта стоматологічного хворого (ф.043/0) – медичний, науковий і юридичний документ.

Тема 6. Гігієна порожнини рота, та її значення в комплексній профілактиці захворювань органів порожнини рота і організму в цілому. Визначення ГІ за Федоровим-Володкіною та Green-Vermillion, індексу ефективності гігієни порожнини рота.

Тема 7. Зубний наліт та зубний камінь. Механізм утворення. Структура, фізичні властивості, хімічний склад, мікрофлора. Способи видалення. Проведення професійної гігієни порожнини рота. Оцінка ефективності видалення зубного нальоту і зубного каменю.

Підрозділ 2. “Карієс та некаріозні ураження зубів”.

Конкретні цілі:

Аналізувати причини розвитку та механізм утворення дефектів твердих тканин зуба каріозного та некаріозного походження.

Класифікувати каріозні ураження за перебігом, глибиною ураження, клініко-морфологічними формами.

Класифікувати некаріозні ураження в залежності від часу виникнення, перебігу, локалізації, форми.

Трактувати клінічні прояви різних форм карієсу залежно від патоморфологічних змін тканин зуба.

Аналізувати показання до використання різних методів лікування карієсу в залежності від форми та перебігу патологічного процесу.

Тема 8. Карієс зуба. Визначення поняття. Статистичні показники карієсу зуба. Класифікація карієсу. Поняття структурної та функціональної резистентності твердих тканин зуба. Визначення резистентності емалі (ТЕР-тест).

Тема 9. Сучасні уявлення про причини виникнення та механізм розвитку карієсу. Вклад вчених: Міллера, Д.А. Ентіна, І.Г. Лукомського, А.Е. Шарпенака, А.І. Рибаківа, В.Р. Окушко, Е.В. Боровського, В.К. Леонтьєва та ін. Морфологічні зміни твердих тканин зубів на різних стадіях розвитку каріозного процесу за даними електронної, променевої та транслюмінаційної мікроскопії.

Тема 10. Гострий і хронічний карієс в стадії плями. Патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.

Тема 11. Лікування гострого та хронічного початкового карієсу. Медикаментозні засоби та методики ремінералізуючої терапії: групи, властивості, особливості використання.

Тема 12. Гострий і хронічний поверхневий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

Тема 13. Гострий і хронічний середній карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

Тема 14. Гострий глибокий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, внутрішньо- та позасиндромна диференціальна діагностика.

Тема 15. Односеансний та двохрансний методи лікування гострого глибокого карієсу. Лікувальні пасти: групи, властивості, методики використання.

Тема 16. Хронічний глибокий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

Тема 17. Квітучий карієс: причини розвитку, патоморфологія, клініка, діагностика.

Тема 18. Лікування множинного карієсу: загальне та місцеве. Лікувальні засоби: групи, дозування, способи використання.

Тема 19. Вторинний карієс депульпованих та недепульпованих зубів: причина, клініка, діагностика, диференціальна діагностика. Лікування, профілактика.

Тема 20. Профілактика карієсу. Значення індивідуальної та суспільної профілактики. Засоби профілактики. Організація профілактики карієсу зубів вагітних, призовників, робітників окремих виробництв. Оцінка ефективності.

Тема 21. Помилки та ускладнення в діагностиці та лікуванні карієсу зубів.

Тема 22. Використання фізичних методів для лікування і профілактики карієсу зубів.

Тема 23. Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми карієсу та некаріозних уражень. Підсумковий контроль.

Тема 24. Некаріозні ураження зубів. Класифікація Патрикєєва. Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають до прорізування зубів: гіпо-, гіперплазія, ендемічний флюороз. Класифікація флюорозу зубів за А.К. Ніколішиним.

Тема 25. Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають після прорізування зубів. Травматичні та хімічні ураження. Гіперестезія твердих тканин зубів. Усунення гіперестезії за допомогою сучасних десенситайзерів: склад, властивості, методики використання.

Тема 26. Лікування та профілактика некаріозних уражень, що виникають до та після прорізування зубів. Усунення гіперестезії за допомогою сучасних десенситайзерів: склад, властивості, методи використання.

Розділ 2. “Захворювання ендодонта (пульпіт та періодонтит). Етіологія, патогенез.

Класифікація. Клініка, діагностика, лікування та профілактика”

Підрозділ 3. “Пульпіт”

Конкретні цілі:

Аналізувати причини виникнення та механізм розвитку запалення пульпи.

Класифікувати пульпіт за Є.М. Гофунгом, КМІ (1964), МКХ-10.

Трактувати різні клінічні прояви пульпіту в залежності від патоморфологічних змін,

перебігу запалення.

Аналізувати показання до використання різних методів лікування пульпіту залежно від форми, віку, наявності супутньої патології та ін.

Тема 27. Пульпіт. Етіологія, патогенез, класифікація (Є.М. Гофунг, КМІ (1964), МКХ-10), їх позитивні якості та недоліки.

Тема 28. Гострий травматичний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика. Гіперемія пульпи: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.

Тема 29. Гострий обмежений (частковий) пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика.

Тема 30. Гострий дифузний (загальний) пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.

Тема 31. Гострий гнійний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.

Тема 32. Хронічний фіброзний (простий) пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.

Тема 33. Хронічний гіпертрофічний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.

Тема 34. Хронічний гангренозний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика. Некроз і атрофія пульпи.

Тема 35. Конкрементозний та пульпіт ускладнений періодонтитом: патоморфологія, клініка, діагностика.

Тема 36. Загострення хронічного пульпіту: патоморфологія, клініка, діагностика.

Тема 37. Методи знеболення при пульпіті. Лікарські засоби і способи їх застосування. Премедикація.

Тема 38. Методи лікування пульпіту. Обґрунтування вибору методу лікування пульпіту залежно від форми, перебігу та загального стану організму.

Тема 39. Метод збереження пульпи (біологічний): показання до застосування. Методика лікування. Лікарські засоби, їх пропис. Ефективність застосування і можливі ускладнення.

Тема 40. Вітальний ампутаційний метод лікування пульпіту: показання, методика, лікарські засоби. Ефективність методу.

Тема 41. Вітальний екстирпаційний метод лікування пульпіту: показання, методика, лікарські засоби. Ефективність методу, можливі ускладнення. Діатермокоагуляція. Показання, методика проведення, ускладнення.

Тема 42. Девіталізація пульпи: показання до застосування, методика проведення, лікарські засоби. Девітальна екстирпація пульпи. Показання, етапи лікування, сучасні технології. Можливі ускладнення та їх усунення. Ефективність методу.

Тема 43. Девітальний ампутаційний та комбінований методи лікування пульпіту. Показання до застосування. Методика проведення: етапи, лікарські засоби. Недоліки та можливі ускладнення.

Тема 44. Матеріали для пломбування кореневих каналів при пульпіті: групи, властивості, показання до застосування, методика пломбування. Способи пломбування кореневих каналів при лікуванні пульпіту методом центрального штифта, вертикальної конденсації гутаперчі, холодної і теплої латеральної конденсації гутаперчі. Помилки та ускладнення.

Тема 45. Підсумкове заняття.

Підрозділ 4. “Періодонтит”

Конкретні цілі:

Аналізувати причини виникнення та механізм розвитку різних форм періодонтиту інфекційного та неінфекційного походження.

Класифікувати запалення періодонту за І.Г. Лукомським, М.А. Грошиковим, С.А. Вайндрухом, МКХ-10.

Пояснювати клінічні прояви різних форм періодонтиту в залежності від патоморфологічних змін в періапикальних тканинах.

Аналізувати рентгенологічні ознаки змін в періапикальних тканинах та їх діагностичне значення.

Трактувати вибір методу лікування періодонтиту залежно від форми, перебігу

запального процесу.

Аналізувати причини виникнення помилок та ускладнень при діагностиці та лікуванні періодонтиту, знати методи їх запобігання та усунення.

Тема 46. Періодонтит: етіологія, патогенез, класифікація (І.Г. Лукомського, М.І. Грошикова, С.А. Вайндруха, МКХ-10). Патологічна анатомія гострих і хронічних періодонтитів.

Тема 47. Гострий медикаментозний і травматичний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.

Тема 48. Гострий серозний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.

Тема 49. Гострий гнійний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.

Тема 50. Хронічний фіброзний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.

Тема 51. Хронічний гранулюючий верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.

Тема 52. Хронічний гранульоматозний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.

Тема 53. Загострення хронічних верхівкових періодонтитів: етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Ускладнення періодонтиту періоститом.

Тема 54. Рентгендіагностика періодонтитів. Поняття остеосклерозу, остеопорозу, деструкції, деформації, гіперцементозу та ін.

Тема 55. Лікування гострого серозного та гнійного верхівкового періодонтиту інфекційного походження. Невідкладна допомога. Послідовність та особливості етапів лікування. Сучасні технології та інструменти для обробки кореневих каналів. Особливості пломбування.

Тема 56. Лікування гострого медикаментозного та травматичного верхівкового періодонтиту. Послідовність та особливості етапів лікування. Антидотна терапія.

Тема 57. Лікування хронічного верхівкового періодонтиту однокорневих та багатокорневих зубів. Принципи лікування. Методи впливу на заапикальне вогнище інфекції. Послідовність та особливості етапів лікування. Ефективність лікування. Показання та лікування верхівкового періодонтиту в скорочені терміни.

Тема 58. Використання фізичних факторів в комплексній терапії пульпіту та періодонтиту. Методики. Апаратура.

Тема 59. Помилки в діагностиці та лікуванні періодонтиту. Причини, способи усунення та профілактики.

Тема 60. Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми пульпіту та періодонтиту. Підсумковий контроль.

Розділ 3. “Хвороби пародонта. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування та профілактика”

Підрозділ 5. “Хвороби пародонта. Систематика хвороб пародонта. Обстеження хворих з патологією тканин пародонта”.

Конкретні цілі:

Знати анатоμο-фізіологічні особливості тканин пародонта.

Класифікувати хвороби тканин пародонта за М.Ф. Данилевським, І.С. Мащенко, МКХ-10.

Пояснювати чинники, що призводять до розвитку захворювань тканин пародонта.

Аналізувати необхідність використання тих чи інших методів обстеження хворих з патологією тканин пародонта, їх інформативність та значимість в діагностиці хворих.

Трактувати особливості обстеження хворих із патологією тканин пародонта.

Трактувати результати клінічного та лабораторного обстеження хворих із патологією тканин пародонта.

Трактувати результати індексної оцінки хворих із патологією тканин пародонта.

Тема 61. Знайомство з клінікою терапевтичної стоматології, її обладнанням. Техніка безпеки. Пародонт. Визначення поняття. Анатомія, гістологія, фізіологія пародонта, захисні механізми.

Тема 62. Особливості клінічного обстеження хворих з патологією тканин пародонта. Основні клінічні методи. Індексна оцінка стану тканин пародонта: гігієнічні, гінгівальні та пародонтальні індекси

Тема 63. Функціональні методи діагностики хворих з патологією тканин пародонта (стоматоскопія, капіляроскопія, проба В.І. Кулаженко, реопародонтографія). Р-діагностика хворих з патологією тканин пародонта.

Тема 64. Лабораторні методи обстеження хворих з патологією тканин пародонта. Клінічний та біохімічний аналізи крові та сечі. Цитологічні (змив за М.А. Ясиновським), морфологічні, мікробіологічні, імунологічні методи діагностики. Помилки та ускладнення в діагностиці хворих з патологією тканин пародонта.

Підрозділ 6 “Запальні захворювання тканин пародонта (папіліт, гінгівіт, локалізований пародонтит)”.

Конкретні цілі:

Знати класифікацію, етіологію та патогенез запальних захворювань тканин пародонта.

Мати уявлення про патофізіологічні процеси, які виникають в тканинах пародонту при запальних процесах.

Знати клінічні та лабораторні методи обстеження хворих з запальними хворобами пародонта.

Вміти розпізнавати клінічні прояви, перебіг та ступінь тяжкості окремих форм папіліту, гінгівіту, локалізованого пародонтиту.

Вміти оформити медичну картку стоматологічного хворого (форма 043/О), поставити попередній діагноз.

Аналізувати клінічні прояви запальних процесів пародонту для диференційної діагностики захворювань.

Визначити характер та принципи лікування хворих з запальними хворобами тканин пародонта.

Обґрунтувати основні показання для призначення лікарських засобів, адекватну лікарську форму, шляхи введення і взаємодії з іншими медикаментами.

Визначити фармакодинаміку і фармакокінетику препаратів та їх механізм дії.

Визначити об'єм профілактичних заходів з метою попередження поширеності та ускладнення процесу.

Тема 65. Етіологія, патогенез запальних захворювань пародонта. Вклад вітчизняних вчених (Є.В. Удовичька, Г.М. Вишняк, М.Ф. Данилевський, І.С. Мащенко, П.Т. Максименко, Г.Ф. Білоклицька та ін.). Папіліт, класифікація, клініка, діагностика, дифдіагностика, лікування, профілактика.

Тема 66. Гінгівіт. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування та профілактика катарального, гіпертрофічного та виразково-некротичного гінгівіту. Локалізований пародонтит. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Підрозділ 7 “Дистрофічно-запальні та дистрофічні захворювання тканин пародонта (генералізований пародонтит, пародонтоз)”.

Конкретні цілі:

Знати етіологію та патогенез запально-дистрофічних та дистрофічних процесів в тканинах пародонта. Інтерпретувати прояви захворювань пародонта на основі наукових розробок вітчизняних вчених.

Аналізувати дані основних методів обстеження хворих щодо клінічних проявів дистрофічно-запальних захворювань пародонта.

Пояснювати механізм утворення ясенних та пародонтальних кишень.

Аналізувати та інтерпретувати результати допоміжних методів обстеження хворих із дистрофічно-запальними захворюваннями пародонта.

Трактувати клінічні прояви пародонтиту залежно від ступеню тяжкості та перебігу пародонтиту.

Аналізувати та виділяти провідні симптоми та синдроми для хворих із пародонтитом та пародонтозом.

Проілюструвати прикладами клінічні прояви пародонтиту різних ступенів тяжкості.

Трактувати характер та принципи лікування хворих із патологією тканин пародонта.

Пояснити визначення ведення хворого із дистрофічно-запальними захворюваннями пародонта.

Трактувати методи та способи місцевих втручань при лікуванні хворих із патологією тканин пародонта.

Трактувати показання до використання медикаментозних засобів щодо лікування хворих із патологією тканин пародонта.

Пояснити визначення ведення хворого із захворюваннями тканин пародонта.

Трактувати показання до використання фізичних методів в комплексній терапії хвороб пародонта.

Аналізувати помилки та ускладнення, які можуть виникнути під час лікування хворих з патологією тканин пародонта.

Тема 67. Етіологія та патогенез запально-дистрофічних захворювань пародонту. Роль місцевих і загальних факторів. Механізм утворення ясенних та пародонтальних кишень. Генералізований пародонтит. Загальні ознаки захворювання. Клініка, діагностика.

Тема 68. Генералізований пародонтит. Роль спеціальних, функціональних і лабораторних методів діагностики. Діагностика та дифдіагностика генералізованого пародонтиту різних ступенів тяжкості. Пародонтоз. Клініка, діагностика, дифдіагностика.

Тема 69. Загальні принципи лікування хворих на генералізований пародонтит. Терапевтичні місцеві втручання у хворих на генералізований пародонтит. Інструментальні методи видалення зубних відкладень ручним, механічним. Хімічним та комбінованим способами.

Тема 70. Використання лікарських речовин для місцевої терапії, механізм дії, способи застосування. Групи лікарських речовин для місцевої терапії, виписування рецептів. Пародонтальні пов'язки. Види. Показання до застосування. Класифікація М.Ф. Данилевського. Класифікація І.С. Мащенко. Класифікація хвороб пародонта МКХ-10. Позитивні якості та недоліки.

Тема 71. Ортопедичні місцеві втручання. Вибіркове пришліфовування зубів. Тимчасове та постійне шинування. Показання. Методика проведення. Сучасні методи шинування зубів. Усунення травматичної оклюзії. Способи ліквідації пародонтальних кишень та рецесії ясен. Хірургічні місцеві втручання. Кюретаж. Показання. Методика. Види. Хірургічні місцеві втручання. Гінгівотомія, гінгівектомія. Показання. Методика. Види.

Тема 72. Загальна фармакотерапія пародонтиту. Ціль. Різновиди. Лікарські препарати, що використовуються для лікування хворих. Групи лікарських препаратів, що використовуються для загальної терапії пародонтиту та пародонтозу. Показання. Механізм дії. Виписування рецептів. Лікування пародонтозу. Методи усунення гіперестезії.

Тема 73. Фізичні методи лікування при захворюваннях пародонта. Використання електропроцедур в комплексному лікуванні хвороб пародонта. Електрофорез, д'Арсонвалізація, діатермокоагуляція. Використання електропроцедур в комплексному лікуванні хвороб пародонта. Флюктуоризація, діадинамічні струми. УВЧ терапія та ін. Застосування парафіну, озокериту, водних та грязевих процедур. Вакуумтерапія в лікуванні захворювань пародонта.

Тема 74. Застосування інфрачервоного, ультрафіолетового, лазерного опромінення та біоптрону в комплексній терапії хвороб пародонта. Особливості лікування хворих із захворюваннями тканин пародонта на тлі патології внутрішніх органів і систем. Помилки та

ускладнення в лікуванні хвороб пародонта.

Підрозділ 8. “Профілактика та диспансеризація хворих із захворюваннями тканин пародонта”.

Конкретні цілі:

Визначати фактори ризику виникнення хвороб тканин пародонта.

Обґрунтувати проведення профілактичних заходів у відповідності до основ чинного законодавства України.

Використовувати принципи профілактики хворих із захворюваннями тканин пародонта.

Проводити первинну та вторинну профілактику захворювань тканин пародонта.

Обґрунтувати та призначати гігієнічні заходи з профілактики захворювань тканин пародонта.

Визначити диспансерні групи нагляду за пацієнтами із захворюваннями тканин пародонта.

Проводити диспансерний нагляд за хворими із захворюваннями тканин пародонта.

Засвоїти правила заповнення основних нормативних документів по диспансеризації хворих із захворюваннями тканин пародонта.

Тема 75. Профілактика захворювань тканин пародонта. Етіологічні та патогенетичні підходи до профілактики. Суспільні заходи профілактики захворювань пародонта. Індивідуальні заходи профілактики захворювань тканин пародонта. Роль засобів гігієни в профілактиці хвороб пародонта. Алгоритм індивідуальної гігієни порожнини рота при різному стані тканин пародонта.

Тема 76. Організація пародонтологічного кабінету (відділення), його оснащення та необхідні лікарські засоби. Диспансеризація хворих із захворюваннями тканин пародонта. Загальні принципи, Документація. Оцінка ефективності диспансеризації.

Розділ 4. “Хвороби слизової оболонки порожнини рота”

Підрозділ 9. “Первинні (самостійні) ураження слизової оболонки порожнини рота”.

Конкретні цілі:

Знати етіологію та патогенез первинних і вторинних стоматитів.

Вміти провести послідовний огляд слизової оболонки порожнини рота, виявляючи на ній нормальні анатомічні утворення.

Знати класифікації захворювань слизової оболонки порожнини рота.

Мати уявлення про патофізіологічні процеси, що виникають при первинних стоматитах.

Знати методи клінічних та лабораторних методів обстеження хворих з ураженнями слизової оболонки травматичного та інфекційного походження.

Вирізняти клінічні прояви первинних стоматитів залежно від дії етіологічного фактора.

Вміти провести обстеження хворого, провести диференціальну діагностику та поставити діагноз.

Обґрунтувати та скласти план індивідуального лікування хворого залежно від причини виникнення первинного стоматиту.

Виконувати медичні маніпуляції, що необхідні для лікування первинних стоматитів.

Обґрунтувати профілактичні заходи при первинних травматичних та аутоінфекційних стоматитах.

Тема 77. Анатомо-фізіологічні, гістологічні особливості слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Захисні фактори. Слина, її склад і фізіологічна роль. Порушення слиновиділення. Етіологія, патогенез. Клініка, діагностика, лікування, профілактика. Особливості обстеження хворих із захворюваннями СОПР. Первинні та вторинні елементи ураження. Класифікації захворювань слизової оболонки порожнини рота (М.Ф. Данилевський,

П.Т. Максименко, МКХ-10).

Тема 78.Травматичні ураження слизової оболонки порожнини рота (механічна, хімічна, фізична, електрична травми). Променеві ураження. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика. Первинні аутоінфекційні стоматити. Гострий катаральний стоматит. Гострий афтозний стоматит. Хронічний рецидивний герпес. Причини, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика. Гострий виразковий стоматит. Хронічний виразковий стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика. Грибкові ураження слизової оболонки порожнини рота. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика. Написання академічної історії хвороби.

Підрозділ 10. “Інфекційні захворювання. Етіологія, патогенез, прояви на слизовій оболонці порожнини рота. Діагностика. Тактика лікаря-стоматолога”.

Конкретні цілі:

Знати клінічні ознаки інфекційних хвороб (СНІД, грип, інфекційний мононуклеоз, сифіліс, дифтерія, туберкульоз) та їх прояви на слизовій оболонці порожнини рота.

Вирізняти особливості психологічного стану пацієнта при захворюваннях, що потребують особливості тактики ведення.

Обґрунтувати та призначити необхідні методи обстеження при інфекційних стоматитах.

Проводити диференціальну діагностику.

Знати принципи лікування, фармакодинаміку, дозування лікарських препаратів та їх застосування при лікуванні хворих на інфекційні стоматити.

Провести етіотропну, патогенетичну та симптоматичну терапію хворих.

Визначити заходи по профілактиці інфекційних захворювань.

Тема 79. Вірусні захворювання. Грип, інфекційний мононуклеоз, ящур. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на слизовій оболонці порожнини рота, діагностика, лікування та профілактика. СНІД. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на слизовій оболонці порожнини рота, діагностика. Лікування та профілактика. Тактика лікаря-стоматолога. Туберкульоз. Сифіліс. Гонорея. Дифтерія. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на слизовій оболонці порожнини рота, діагностика, лікування та профілактика. Етапний контроль написання академічної історії хвороби.

Підрозділ 11. “Зміни слизової оболонки порожнини рота при деяких соматичних захворюваннях”.

Конкретні цілі:

Знати зміни слизової оболонки порожнини рота при патології внутрішніх органів, вміти інтерпретувати закономірності розвитку змін на СОПР у зв'язку з патологією травного каналу.

Проводити аналіз ранніх проявів захворювань крові в порожнині рота, вміти їх інтерпретувати, встановлювати взаємозв'язок з патологією крові.

Вміти скласти план обстеження та визначити тактику ведення хворого.

Виявити та ідентифікувати прояви соматичних захворювань в порожнині рота.

Показати важливість клінічних та спеціальних методів обстеження хворих з соматичними захворюваннями.

Обґрунтувати та сформулювати клінічний діагноз.

Орієнтуватись у сучасних підходах до лікування залежно від клініко-морфологічних особливостей захворювань крові та кровотворних органів, їх перебігу.

Тема 80. Зміни слизової оболонки порожнини рота при хворобах травного каналу (виразкова хвороба, гастрити, ентерити, коліти, хронічний гепатит). Зміна кольору, набряк слизової оболонки порожнини рота. Обкладений язик, набряк слизової оболонки порожнини рота. Тактика лікаря-стоматолога. Зміни СОПР при захворюваннях серцево-судинної системи (недостатність кровообігу, артеріальна гіпертензія). Трофічна виразка. Пухирно-судинний

синдром. Тактика лікаря-стоматолога. Зміни СОПР при захворюваннях ендокринної системи (акромегалія, хвороба Іценко-Кушінга, цукровий діабет). Ксеростомія. Тактика лікаря-стоматолога

Тема 81. Зміни слизової оболонки порожнини рота при захворюваннях крові і кровотворних органів. Гострий лейкоз. Хронічний лейкоз. Агранулоцитоз. Тактика лікаря-стоматолога. Зміни слизової оболонки порожнини рота при захворюваннях крові і кровотворних органів. Анемії. Хвороба Верльгофа Хвороба Вакеза. Тактика лікаря-стоматолога.

Тема 82. Зміни слизової оболонки порожнини рота при дерматозах з аутоімунним компонентом. Пухирчатка. Червоний плескатий лишай. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога. Пемфігоїди. Червоний вовчак. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога. Етапний контроль написання академічної історії хвороби. Клінічні, спеціальні клінічні та додаткові методи обстеження хворого.

Підрозділ 12. “Зміни слизової оболонки порожнини рота при алергічних ураженнях та екзогенних інтоксикаціях”.

Конкретні цілі:

Скласти план обстеження хворого з алергічними ураженнями та екзогенними інтоксикаціями.

Проводити та інтерпретувати дані алергологічного анамнезу та алергічні проби.

Визначити провідні симптоми при алергічних ураженнях.

Проводити диференційну діагностику та визначати клінічний діагноз.

Демонструвати володіння методикою застосування стандартів надання стоматологічної допомоги.

Виконувати медичні маніпуляції що необхідні для надання невідкладної допомоги при невідкладних станах (анафілактичний шок, набряк Квінке).

Скласти план лікування хворого і провести маніпуляції при місцевому лікуванні хворого з ураженнями СОПР при алергічних захворюваннях та екзогенних інтоксикаціях.

Тема 83. Анафілактичний шок. Набряк Квінке. Причини виникнення, клінічні прояви, надання екстреної допомоги. Алергічні медикаментозні стоматити. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика. Багатоформна ексудативна еритема. Синдром Стівенса-Джонсона. Етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, лікування та профілактика. Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит. Синдром Бехчета. Патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.

Тема 84. Зміни слизової оболонки порожнини рота при гіпо- та авітамінозах. Тактика лікаря-стоматолога. Зміни на слизовій оболонці порожнини рота при екзогенних інтоксикаціях Ртутний стоматит. Діагностика. Тактика лікаря-стоматолога. Зміни на слизовій оболонці порожнини рота при екзогенних інтоксикаціях вісмутом та свинцем. Діагностика. Тактика лікаря-стоматолога. Ураження слизової оболонки порожнини рота при променевій хворобі. Етапний контроль написання академічної історії хвороби. Аналіз даних клінічних методів обстеження хворого. Диференціальний діагноз.

Підрозділ 13. “Хвороби язика та губ. Передракові захворювання слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Стоматогенна хроніоінтоксикація.”

Конкретні цілі:

Знати класифікацію, етіологію та патогенез, клініку та діагностику захворювань язика та губ.

Знати класифікацію, етіологію та патогенез, клініку та діагностику передракових захворювань слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ.

Скласти план обстеження хворих та інтерпретувати отримані дані.

Провести диференційну діагностику самостійних захворювань язика з проявами глоситів різної етіології.

Визначити характер та принципи лікування хворих з патологією язика та губ.

Визначити фактори ризику виникнення передракових захворювань слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ.

Знати ознаки малігнізації передраків червоної кайми губ та СОПР.

Визначити тактику ведення хворого при передракових захворюваннях слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ.

Обґрунтовувати та проводити профілактичні заходи щодо виникнення та малігнізації передраків червоної кайми губ та СОПР.

Знати етіологію, патогенез виникнення стоматогенної хроніоінтоксикації.

Вміти провести діагностику та призначити лікування хворим з стоматогенною хроніоінтоксикацією.

Тема 85. Первинні глосити. Десквамативний та ромбоподібний глосит. Складчастий та волосатий язик. Клініка, діагностика, лікування та профілактика. Неврогенні захворювання язика. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика. Первинні хейліти. Актинічний хейліт. Метеорологічний хейліт. Контактний алергічний хейліт. Хронічні тріщини губ. Етіологія, клініка, діагностика, лікування та профілактика. Гландулярний, ексфолюативний хейліти. Етіологія, клініка, діагностика, лікування, профілактика. Екзематозний, atopічний хейліти. Етіологія, клініка, діагностика, лікування, профілактика. Передракові захворювання. Класифікація передраків слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Прогноз та профілактика передракових захворювань.

Тема 86. Облігатні передраки слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика. Факультативні передраки слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика. Стоматогенна хроніоінтоксикація. Етіологія. Патогенез. Клініка, діагностика, лікування та профілактика стоматогенної хроніоінтоксикації. Захист академічної історії хвороби.

Розділ 5. “Поглиблення клінічного мислення студентів. Диференціальна діагностика, сучасні методи лікування та профілактики основних стоматологічних захворювань. Диспансеризація стоматологічних хворих”

Підрозділ 14. “Особливості клініко-лабораторного обстеження хворих, диференціальна діагностика захворювань твердих тканин зубів та ендодонта. Сучасні методи лікування та профілактики”.

Конкретні цілі:

Досконало оволодіти навичками основних та додаткових методів діагностики захворювань твердих тканин зубів та ендодонта.

Аналізувати клінічні симптоми і проводити диференціальну діагностику захворювань зубів.

Знати сучасні технології лікування та застосовувати їх на практиці.

Знати показання та принципи застосування фізіотерапевтичних методів у комплексному лікуванні, виписувати направлення до фізіотерапевтичного кабінету та проводити окремі маніпуляції.

Знати можливі помилки та ускладнення в діагностиці та лікуванні захворювань зубів і вміти їх попереджувати.

Тема 87. Диференціальна діагностика некаріозних уражень твердих тканин зубів. Сучасні методи відбілювання та реставрації зубів з некаріозними ураженнями. Фізичні фактори в діагностиці та лікуванні некаріозних уражень зубів.

Тема 88. Диференціальна діагностика карієсу зубів. Сучасні методи лікування та профілактики карієсу зубів. Фізичні фактори в діагностиці та лікуванні каріозних уражень зубів.

Тема 89. Диференціальна діагностика пульпітів. Дистрофічні зміни в пульпі при загальних захворюваннях організму і їх роль у виборі методу лікування.

Тема. 90. Диференціальна діагностика періодонтитів. Рентгендіагностика. Помилки та

ускладнення в діагностиці пульпітів та періодонтитів.

Тема 91. Сучасні технології лікування пупьїту та періодонтиту. Сучасний ендодонтичний інструментів для очищення, розширення та пломбування кореневих каналів. Стандарти ISO. Методика використання. Інструментальна обробка кореневих каналів за методикою “Step-back” “Crown-down” техніки. Фізичні фактори в лікуванні ускладненого карієсу.

Підрозділ 15. “Особливості клініко-лабораторного обстеження хворих, диференціальна діагностика захворювань тканин пародонта та слизової оболонки порожнини рота. Сучасні методи лікування та профілактики. Диспансеризація стоматологічних хворих”.

Конкретні цілі:

Обґрунтовувати та призначити додаткові методи діагностики, інтерпретувати дані досліджень, використовувати їх в диференціальній діагностиці та при проведенні контролю лікування хворих із захворюваннями тканин пародонта та СОПР.

Вміти проводити забір матеріалу для лабораторних досліджень, виписувати направлення та заносити отримані дані в амбулаторну картку стоматологічного хворого.

Вміти скласти та обґрунтувати індивідуальний план обстеження хворого з захворюваннями тканин пародонта та СОПР.

Вміти діагностувати та визначати лікувальну тактику при різних клінічних проявах захворювань тканин пародонта та СОПР.

Знати принципи лікування захворювань тканин пародонта та СОПР, скласти індивідуальний план лікування хворого.

Проводити місцеве та загальне лікування хворих з захворюваннями тканин пародонта та СОПР.

Надавати допомогу при виникненні ускладнень в процесі лікування хвороб пародонта та СОПР.

Знати показання та принципи застосування фізіотерапевтичних методів в комплексному лікуванні, виписувати направлення до фізіотерапевтичного кабінету та проводити окремі маніпуляції.

Знати документацію, яка визначає принципи диспансеризації та проводити диспансерний нагляд.

Знати принципи профілактики основних стоматологічних захворювань, проводити індивідуальну профілактичну роботу.

Тема 92. Диференціальна діагностика катарального, гіпертрофічного, виразково-некротичного гінгівітів та локалізованого пародонтиту. Лікування та профілактика. Використання фізичних факторів в діагностиці та лікуванні запальних хвороб пародонта. Надання невідкладної допомоги хворим при гострих стоматологічних станах. Алгоритм дій. Надання першої допомоги хворим при невідкладних станах (анафілактичний шок, непритомність, колапс, гіпертонічний криз, гостра серцева недостатність). Алгоритм дій.

Тема 93. Диференціальна діагностика пародонтиту та пародонтозу. Сучасні методи лікування та профілактика. Використання фізичних факторів в діагностиці та лікуванні дистрофічно-запальних та дистрофічних хвороб пародонта.

Тема 94. Диференціальна діагностика травматичних уражень слизової оболонки порожнини рота. Сучасні методи лікування та профілактики. Використання фізичних факторів в діагностиці та лікуванні травматичних уражень СОПР. Лабораторні методи діагностики основних стоматологічних захворювань. Методи забору матеріалу для цитологічного та бактеріологічного дослідження хворих.

Тема 95. Диференціальна діагностика первинних (аутоінфекційних) уражень слизової оболонки порожнини рота. Гострий герпетичний стоматит. Гострий афтозний стоматит. Гострий виразково-некротичний стоматит. Сучасні методи лікування та профілактики первинних стоматитів.

Тема 96. Диференціальна діагностика проявів вірусних хвороб на слизовій оболонці порожнини рота. СНІД, грип, ящур, інфекційний моновірусоз. Тактика лікаря-стоматолога. Диференціальна діагностика проявів бактеріальних хвороб на слизовій оболонці порожнини рота. Дифтерія, туберкульоз, сифіліс, гонорея. Тактика лікаря-стоматолога.

Тема 97. Диференціальна діагностика уражень слизової оболонки порожнини рота при захворюваннях травного каналу, серцево-судинної, ендокринної та нервової систем. Сучасні методи лікування та профілактики.

Тема 98. Диференціальна діагностика проявів захворювань крові та органів кровотворення на слизовій оболонці порожнини рота. Лейкози, агранулоцитоз, анемії та тромбоцитопенічна пурпура. Тактика лікаря-стоматолога.

Тема 99. Диференціальна діагностика ускладнень лікарської терапії, що пов'язані з алергією, дисбактеріозом та інтоксикаціями. Тактика лікаря-стоматолога. Надання невідкладної допомоги.

Тема 100. Диференціальна діагностика проявів на слизовій оболонці порожнини рота дерматозів з аутоімунним компонентом. Пухирчатка, червоний плескатий лишай. Клініка, діагностика, тактика лікаря-стоматолога.

Тема 101. Диференціальна діагностика захворювань язика та губ. Сучасні методи лікування та профілактика.

Тема 102. Диференціальна діагностика передракових захворювань слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Облігатні та факультативні передраки. Сучасні методи лікування та профілактики. Аналіз кількісних та якісних показників роботи лікаря терапевта-стоматолога. Теоретичні основи профілактики, рівні, види і методи профілактики. Диспансеризація стоматологічних хворих.

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Кількість годин				ІРС
	Всього	В тому числі			
		Лекції	практичні	СРС	
Розділ 1. “Методи обстеження стоматологічного хворого. Ураження твердих тканин зубів”					
Підрозділ 1. «Обстеження стоматологічного хворого з одонтопатологією».					
Тема 1. Організація стоматологічної допомоги в Україні. Структура стоматологічної поліклініки та її терапевтичного відділення. Задачі терапевтичної стоматології, взаємозв’язок з загальними клінічними та стоматологічними дисциплінами. Оснащення робочого місця лікаря-стоматолога: універсальні стоматологічні установки та крісла. Техніка безпеки. Етика та деонтологія в стоматології. Ятрогенні захворювання.	3		2	1	Огляд навчально-методичної літератури. Написання рефератів. Проведення наукових досліджень.
Тема 2. Схема обстеження стоматологічного хворого. Суб’єктивне обстеження: скарги, анамнез захворювання та життя. Характеристика больового синдрому при різних ураженнях зубів. Клінічні методи обстеження, їх значення для діагностики захворювань порожнини рота: огляд (зовнішній, обличчя пацієнта, присінка, власне порожнини рота, зубних рядів). Обстеження місця захворювання (Locus morbi): огляд ураженого зуба, зондування, перкусія, пальпація. 2	4,5	0,5	2	2	
Тема 3. Допоміжні методи обстеження хворого: термодіагностика, ЕОД, застосування детекторів карієсу: методика проведення, інтерпретація результатів.	3,5	0,5	2	1	
Тема 4. Рентгенологічна, люмінесцентна та транслюмінаційна діагностика. Показання, особливості проведення. Діагностичні тести: з анестезією та на препарування. Лабораторні методи обстеження. Інтерпретація результатів.	3,5	0,5	2	1	
Тема 5. Медична документація терапевтичного прийому: правила заповнення, виписка направлень, тощо. Медична карта стоматологічного хворого (ф.043/0) – медичний, науковий і юридичний документ.	4,5	0,5	2	2	
Тема 6. Гігієна порожнини рота, та її значення в комплексній профілактиці захворювань органів порожнини рота і організму в цілому. Визначення ГІ за Федоровим-Володкіною та Green-Vermillion, індексу ефективності гігієни порожнини рота.	3		2	1	

Тема 7. Зубний наліт та зубний камінь. Механізм утворення. Структура, фізичні властивості, хімічний склад, мікрофлора. Способи видалення. Проведення професійної гігієни порожнини рота. Оцінка ефективності видалення зубного нальоту і зубного каменю.	3		2	1	
Всього:	25	2	14	9	
Підрозділ 2. “Карієс та некаріозні ураження зубів					
Тема 8. Карієс зуба. Визначення поняття. Статистичні показники карієсу зуба. Класифікація карієсу. Поняття структурної та функціональної резистентності твердих тканин зуба. Визначення резистентності емалі (ТЕР-тест).	4	1	2	1	Огляд навчально-методичної літератури. Написання рефератів. Проведення наукових досліджень.
Тема 9. Сучасні уявлення про причини виникнення та механізм розвитку карієсу. Вклад вчених: Міллера, Д.А. Ентіна, І.Г. Лукомського, А.Е. Шарпенака, А.І. Рибаківа, В.Р. Окушко, Е.В. Боровського, В.К. Леонтьєва та ін. Морфологічні зміни твердих тканин зубів на різних стадіях розвитку каріозного процесу за даними електронної, променевої та транслюмінаційної мікроскопії.	5	1	2	2	
Тема 10. Гострий і хронічний карієс в стадії плями. Патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.	5	1	2	2	
Тема 11. Лікування гострого та хронічного початкового карієсу. Медикаментозні засоби та методики ремінералізуючої терапії: групи, властивості, особливості використання.	5	1	2	2	
Тема 12. Гострий і хронічний поверхневий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.	4,5	0,5	2	2	
Тема 13. Гострий і хронічний середній карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.	4		2	2	
Тема 14. Гострий глибокий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, внутрішньо- та позасиндромна диференціальна діагностика.	4		2	2	
Тема 15. Односеансний та двохрансний методи лікування гострого глибокого карієсу. Лікувальні пасти: групи, властивості, методики використання.	4,5	0,5	2	2	
Тема 16. Хронічний глибокий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.	4		2	2	
Тема 17. Квітучий карієс: причини розвитку, патоморфологія, клініка, діагностика.	4		2	2	

Тема 18. Лікування множинного карієсу: загальне та місцеве. Лікувальні засоби: групи, дозування, способи використання.	4,5	0,5	2	2	Огляд навчально-методичної літератури. Написання рефератів. Проведення наукових досліджень.
Тема 19. Вторинний карієс депульпованих та недепульпованих зубів: причина, клініка, діагностика, диференціальна діагностика. Лікування, профілактика.	3		2	1	
Тема 20. Профілактика карієсу. Значення індивідуальної та суспільної профілактики. Засоби профілактики. Організація профілактики карієсу зубів вагітних, призовників, робітників окремих виробництв. Оцінка ефективності.	4		2	2	
Тема 21. Помилки та ускладнення в діагностиці та лікуванні карієсу і некаріозних уражень.	3		2	1	
Тема 22. Використання фізичних методів для лікування і профілактики карієсу та некаріозних уражень зубів.	3,5	0,5	2	1	
Тема 23. Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми карієсу та некаріозних уражень. Підсумковий контроль.	5		2	3	
Тема 24. Некаріозні ураження зубів. Класифікація Патрикеева. Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають до прорізування зубів: гіпо-, гіперплазія, ендемічний флюороз. Класифікація флюорозу зубів за А.К. Ніколішиним.	4	1	2	1	
Тема 25. Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають після прорізування зубів. Травматичні та хімічні ураження. Гіперестезія твердих тканин зубів. Ерозія, некроз та клиноподібний дефект.	4,5	0,5	2	2	
Тема 26. Лікування та профілактика некаріозних уражень, що виникають до та після прорізування зубів. Усунення гіперестезії за допомогою сучасних десенситайзерів: склад, властивості, методи використання.	3,5	0,5	2	1	
Всього:	79	8	38	33	
Всього з розділу 1:	104	10	52	42	
Розділ 2 “Захворювання ендодонта (пульпіт та періодонтит). Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування та профілактика”					
Підрозділ 3 “Пульпіт”					
Тема 27. Пульпіт. Етіологія, патогенез, класифікація (Є.М. Гофунг, КМІ (1964), МКХ-10), їх позитивні якості та недоліки.	2,5	0,5	2		
Тема 28. Гострий травматичний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика. Гіперемія пульпи: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.	2,5	0,5	2		

Тема 29. Гострий обмежений (частковий) пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика.	2,25	0,25	2		
Тема 30. Гострий дифузний (загальний) пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	3,25	0,25	2	1	
Тема 31. Гострий гнійний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	3,5	0,5	2	1	
Тема 32. Хронічний фіброзний (простий) пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	2,5	0,5	2		
Тема 33. Хронічний гіпертрофічний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	2,5	0,5	2		
Тема 34. Хронічний гангренозний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика. Некроз і атрофія пульпи.	3,5	0,5	2	1	
Тема 35. Конкрементозний та пульпіт ускладнений періодонтитом: патоморфологія, клініка, діагностика.	2,5	0,5	2		
Тема 36. Загострення хронічного пульпіту: патоморфологія, клініка, діагностика.	2		2		
Тема 37. Методи знеболення при пульпіті. Лікарські засоби і способи їх застосування. Премедикація.	4	2	2		
Тема 38. Методи лікування пульпіту. Обґрунтування вибору методу лікування пульпіту залежно від форми, перебігу та загального стану організму.	3,5	0,5	2	1	
Тема 39. Метод збереження пульпи (біологічний): показання до застосування. Методика лікування. Лікарські засоби, їх пропис. Ефективність застосування і можливі ускладнення.	3,5	0,5	2	1	
Тема 40. Вітальний ампутаційний метод лікування пульпіту: показання, методика, лікарські засоби. Ефективність методу.	2,5	0,5	2		
Тема 41. Вітальний екстирпаційний метод лікування пульпіту: показання, методика, лікарські засоби. Ефективність методу, можливі ускладнення. Діатермокоагуляція. Показання, методика проведення, ускладнення.	2,5	0,5	2		
Тема 42. Девіталізація пульпи: показання до застосування, методика проведення, лікарські засоби. Девітальна екстирпація пульпи. Показання, етапи лікування, сучасні технології. Можливі ускладнення та їх усунення. Ефективність методу.	4	1	2	1	
Тема 43. Девітальний ампутаційний та комбінований методи лікування пульпіту. Показання до застосування. Методика проведення: етапи, лікарські засоби. Недоліки та можливі ускладнення.	3	1	2		

Огляд навчально-методичної літератури. Написання рефератів.
Проведення наукових досліджень.

Тема 44. Силери для пломбування кореневих каналів при пульпіті: групи, властивості, показання до застосування, методика пломбування.	3		2	1	
Тема 45. Філери: види та властивості. Способи пломбування кореневих каналів при лікуванні пульпіту методом центрального штифта, вертикальної конденсації гутаперчі, холодної і теплої латеральної конденсації гутаперчі. Помилки та ускладнення.	3		2	1	
Всього:	56	10	38	8	
Підрозділ 4 “Періодонтит”					
Тема 46. Періодонтит: етіологія, патогенез, класифікація (І.Г. Лукомського, М.І. Грошикова, С.А. Вайндруха, МКХ-10). Патологічна анатомія гострих і хронічних періодонтитів.	4	2	2		Огляд навчально-методичної літератури. Написання рефератів. Проведення наукових досліджень.
Тема 47. Гострий медикаментозний і травматичний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.	3,5	0,5	2	1	
Тема 48. Гострий серозний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.	3	1	2		
Тема 49. Гострий гнійний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.	3,5	0,5	2	1	
Тема 50. Хронічний фіброзний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.	3,5	0,5	2	1	
Тема 51. Хронічний гранулюючий верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.	3,5	0,5	2	1	
Тема 52. Хронічний гранулематозний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.	3,5	0,5	2	1	
Тема 53. Загострення хронічних верхівкових періодонтитів: етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Ускладнення періодонтиту періоститом.	3,5	0,5	2	1	
Тема 54. Рентгендіагностика періодонтитів. Поняття остеосклерозу, остеопорозу, деструкції, деформації, гіперцементозу та ін.	3		2	1	
Тема 55. Лікування гострого серозного та гнійного верхівкового періодонтиту інфекційного походження. Невідкладна допомога. Послідовність та особливості етапів лікування. Сучасні технології та інструменти для обробки кореневих каналів. Особливості пломбування.	3,5	0,5	2	1	

Тема 56. Лікування гострого медикаментозного та травматичного верхівкового періодонтиту. Послідовність та особливості етапів лікування. Антидотна терапія.	2,5	0,5	2		Огляд навчально-методичної літератури. Написання рефератів. Проведення наукових досліджень.
Тема 57. Лікування хронічного верхівкового періодонтиту однокоренових та багатокоренових зубів. Принципи лікування. Методи впливу на заапикальне вогнище інфекції. Послідовність та особливості етапів лікування. Ефективність лікування. Показання та лікування верхівкового періодонтиту в скорочені терміни.	2,5	0,5	2		
Тема 58. Використання фізичних факторів в комплексній терапії пульпіту та періодонтиту. Методи. Апаратура.	3,5	0,5	2	1	
Тема 59. Помилки в діагностиці та лікуванні періодонтиту. Причини, способи усунення та профілактики.	4	2	2		
Тема 60. Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми пульпіту та періодонтиту. Підсумковий контроль.	3		2	1	
Всього:	50	10	30	10	
Всього з розділу 2:	106	20	68	18	
Розділ 3 Хвороби пародонта. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування та профілактика”					
Підрозділ 5. “Хвороби пародонта. Систематика хвороб пародонта. Обстеження хворих з патологією тканин пародонта”					
Тема 61. Знайомство з клінікою терапевтичної стоматології, її обладнанням. Техніка безпеки. Пародонт. Визначення поняття. Анатомія, гістологія, фізіологія пародонта, захисні механізми. Захворювання тканин пародонту. Термінологія, класифікації тканин пародонта. Класифікація М.Ф. Данилевського. Класифікація І. С. Мащенко. Класифікація хвороб пародонта МКХ-10. Позитивні якості та недоліки.	11	2	6	3	Огляд навчально-методичної літератури. Написання рефератів. Проведення наукових досліджень.
Тема 62. Особливості клінічного обстеження хворих з патологією тканин пародонта. Основні клінічні методи. Спеціальні клінічні методи діагностики захворювань пародонту. Індексна оцінка стану тканин пародонта: гігієнічні індекси – Федорова-Володкіної та Green-Vermillion, гінгівальні індекси – проба Шиллера-Писарева, індекс гінгівіту Silness-Loe, індекс РМА (в модифікації Parma), пародонтальні індекси – індекс ПІ (за Russel), індекс CRITN, індекс КІІ (за П.А. Леусом).	12	2	6	4	

Тема 63. Функціональні методи діагностики хворих з патологією тканин пародонта (стоматоскопія, капіляроскопія, проба В.І. Кулаженко, реопародонтографія). R-діагностика хворих з патологією тканин пародонта.	10	1	6	3	
Тема 64. Лабораторні методи обстеження хворих з патологією тканин пародонта. Клінічний та біохімічний аналізи крові та сечі. Цитологічні (змив за М.А. Ясиновським), морфологічні, мікробіологічні, імунологічні методи діагностики. Помилки та ускладнення в діагностиці хворих з патологією тканин пародонта.	11	1	6	4	
Всього:	44	6	24	14	
Підрозділ 6. “Запальні захворювання тканин пародонта (папіліт, гінгівіт, локалізований пародонтит)”					
Тема 65. Етіологія, патогенез запальних захворювань пародонта. Вклад вітчизняних вчених (Є.В. Удовиська, Г.М. Вишняк, М.Ф. Данилевський, П.Т. Максименко, І.С. Машенко, Г.Ф. Білоклицька та ін.). Папіліт. Класифікація, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	10	1	6	3	Огляд навчально-методичної літератури. Написання рефератів. Проведення наукових досліджень.
Тема 66. Гінгівіт. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування та профілактика катарального гінгівіта. Гіпертрофічний гінгівіт. Клініка, діагностика, лікування та профілактика. Виразково-некротичний гінгівіт. Клініка, діагностика, лікування та профілактика. Локалізований пародонтит. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.	10	1	6	3	
Всього:	20	2	12	6	
Підрозділ 7 “Дистрофічно-запальні та дистрофічні захворювання тканин пародонта (генералізований пародонтит, пародонтоз)”					
Тема 67. Етіологія і патогенез дистрофічно-запальних захворювань пародонта. Роль місцевих та загальних факторів. Вклад вітчизняних вчених. Механізм утворення ясенних і пародонтальних кишень. Генералізований пародонтит. Загальні ознаки захворювання. Клініка, діагностика	10	1	6	3	Огляд навчально-методичної літератури. Написання рефератів. Проведення наукових досліджень.
Тема 68. Генералізований пародонтит. Роль спеціальних методів діагностики (індексна оцінка стану пародонта, діагностичні проби). Роль функціональних і лабораторних методів діагностики. Діагностика та диференціальна діагностика генералізованого пародонтиту різних ступенів тяжкості. Особливості перебігу генералізованого пародонтиту у хворих з супутньою патологією. Пародонтоз. Клініка, діагностика, диференційна діагностика. Ідіопатичні захворювання тканин пародонта.	10	1	6	3	

Тема 69. Загальні принципи лікування хворих на генералізований пародонтит. Складання плану лікування. Терапевтичні місцеві втручання у хворих на генералізований пародонтит. Інструментарій, методика видалення зубних відкладень ручним (механічним) способом. Апаратний, хімічний та комбінований способи видалення зубних відкладень.	10	1	6	3
Тема 70. Використання лікарських засобів для місцевої терапії, механізм дії, способи застосування. Групи лікарських засобів для місцевої терапії, виписування рецептів. Пародонтальні пов'язки. Види. Показання до застосування.	10	1	6	3
Тема 71. Ортопедичні місцеві втручання. Вибіркове пришліфовування зубів. Тимчасове та постійне шинування. Показання. Методика проведення. Сучасні методи шинування зубів. Усунення травматичної оклюзії. Способи ліквідації пародонтальних кишень та рецесії ясен. Хірургічні місцеві втручання. Кюретаж. Показання. Методика. Види. Хірургічні місцеві втручання. Гінгівотомія, гінгівектомія. Показання. Методика. Види.	14	2	6	6
Тема 72. Загальна фармакотерапія пародонтиту. Ціль. Різновиди. Лікарські препарати, що використовуються для лікування хворих. Групи лікарських препаратів, що використовуються для загальної терапії пародонтиту та пародонтозу. Показання. Механізм дії. Виписування рецептів. Лікування пародонтозу. Методи усунення гіперестезії	14	2	6	6
Тема 73. Фізичні методи лікування при захворюваннях пародонта. Використання електропроцедур в комплексному лікуванні хвороб пародонта. Електрофорез, д'Арсонвалізація, діатермокоагуляція. Використання електропроцедур в комплексному лікуванні хвороб пародонта. Флюктуоризація, діадинамічні струми. УВЧ терапія та ін. Застосування парафіну, озокериту, водних та грязевих процедур. Вакуумтерапія в лікуванні захворювань пародонта.	11	1	6	4
Тема 74. Застосування інфрачервоного, ультрафіолетового, лазерного опромінення та біоптрону в комплексній терапії хвороб пародонта. Особливості лікування хворих із захворюваннями тканин пародонта на тлі патології внутрішніх органів і систем. Помилки та ускладнення в лікуванні хвороб пародонта.	13	1	6	6
Всього:	92	10	48	34

Огляд навчально-методичної літератури.
Написання рефератів. Проведення наукових досліджень.

Підрозділ 8. “Профілактика та диспансеризація хворих із захворюваннями тканин пародонта”					
Тема 75. Профілактика захворювань тканин пародонта. Етіологічні та патогенетичні підходи до профілактики. Суспільні заходи профілактики захворювань пародонта. Індивідуальні заходи профілактики захворювань тканин пародонта. Роль засобів гігієни в профілактиці хвороб пародонта. Алгоритм індивідуальної гігієни порожнини рота при різному стані тканин пародонта.	11	1	6	4	
Тема 76. Організація пародонтологічного кабінету (відділення), його оснащення та необхідні лікарські засоби. Диспансеризація хворих із захворюваннями тканин пародонта. Загальні принципи, Документація. Оцінка ефективності диспансеризації.	13	1	6	6	
Всього:	24	2	12	10	
Всього з розділу 3:	180	20	96	64	
Розділ 4 “Хвороби слизової оболонки порожнини рота”					
Підрозділ 9. “Первинні (самостійні) ураження слизової оболонки порожнини рота”					
Тема 77. Анатомо-фізіологічні, гістологічні особливості слизової оболонки порожнини рота та червоноїкайми губ. Захисні фактори. Слина, її склад іфізіологічна роль. Особливості обстеження хворих із захворюваннями СОПР. Первинні та вторинні елементи ураження. Класифікації захворювань слизової оболонки порожнини рота (М.Ф. Данилевський, П.Т. Максименко, МКХ- 10). Написання академічної історії хвороби. Курація хворих.	14	4	6	4	Огляд навчально-методичної літератури. Написання рефератів. Проведення наукових досліджень.
Тема 78. Травматичні ураження слизової оболонки порожнини рота (механічна, хімічна, фізична, електрична травми). Первинні аутоінфекційні стоматити. Гострий катаральний стоматит. Гострий герпетичний стоматит. Гострий афтозний стоматит. Гострий виразковий стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика. Грибкові ураження слизової оболонки порожнини рота. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	16	4	6	6	
Всього:	30	8	12	10	
Підрозділ 10. “Інфекційні захворювання. Етіологія, патогенез, прояви на слизовій оболонці порожнини рота. Діагностика. Тактика лікаря-стоматолога”					
Тема 79. Вірусні захворювання. Грип, інфекційний мононуклеоз, ящур. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на слизовій оболонці порожнини рота, діагностика, лікування та профілактика. СНІД.	16	4	6	6	

Етіологія, патогенез. Клінічна картина, перебіг захворювання. Прояви на слизовій оболонці порожнини рота. Сучасні методи діагностики та лікування. Тактика лікаря-стоматолога. Туберкульоз. Сифіліс. Гонорея. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на слизовій оболонці порожнини рота, діагностика. Лікування та профілактика. Тактика лікаря-стоматолога. Скарлатина. Дифтерія. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на слизовій оболонці порожнини рота, діагностика, лікування та профілактика. Написання академічної історії хвороби.					
Всього:	16	4	6	6	
Підрозділ 11. “Зміни слизової оболонки порожнини рота при деяких соматичних захворюваннях”.					
Тема 80. Зміни слизової оболонки порожнини рота при хворобах травного каналу (виразкова хвороба, гастрити, ентерити, коліти, хронічний гепатит). Зміна кольору, набряк слизової оболонки порожнини рота. Обкладений язик. Тактика лікаря-стоматолога. Зміни слизової оболонки порожнини рота при захворюваннях серцево-судинної системи (недостатність кровообігу, артеріальна гіпертензія). Трофічна виразка. Пухирно-судинний синдром. Тактика лікаря-стоматолога. Зміни СОПР при захворюваннях ендокринної системи (акромегалія, хвороба Іценко-Кушінга, цукровий діабет). Ксеростомія. Тактика лікаря-стоматолога.	12	2	6	4	Огляд навчально-методичної літератури. Написання рефератів. Проведення наукових досліджень.
Тема 81. Зміни слизової оболонки порожнини рота при захворюваннях крові і кровотворних органів. Гострий лейкоз. Хронічний лейкоз. Агранулоцитоз. Тактика лікаря-стоматолога. Зміни слизової оболонки порожнини рота при захворюваннях крові і кровотворних органів. Анемії. Хвороба Вакеза. Хвороба Верльгофа. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога. Етапний контроль написання академічної історії хвороби.	14	2	6	6	
Тема 82. Зміни слизової оболонки порожнини рота при дерматозах з аутоімунним компонентом. Пухирчатка. Пемфігоїди. Червоний вовчак. Тактика лікаря-стоматолога. Клінічні, спеціальні клінічні та додаткові методи обстеження хворого.	12	2	6	4	
Всього:	38	6	18	14	
Підрозділ 12. “Зміни слизової оболонки порожнини рота при алергічних ураженнях та екзогенних інтоксикаціях”					
Тема 83. Анафілактичний шок. Набряк Квінке. Причини виникнення, клінічні прояви, надання екстреної допомоги. Алергічні медикаментозні стоматити.	12	2	6	4	

Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика. Багатоформна ексудативна еритема. Синдром Стівенса-Джонсона. Етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, лікування та профілактика. Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит, Синдром Бехчета. Патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.					
Тема 84. Зміни слизової оболонки порожнини рота при гіпо- та авітамінозах Зміни на слизовій оболонці порожнини рота при екзогенних інтоксикаціях. Ртутний стоматит. Діагностика. Тактика лікаря-стоматолога. Зміни на слизовій оболонці порожнини рота при інтоксикації вісмутом та свинцем. Діагностика. Тактика лікаря-стоматолога. Етапний контроль написання академічної історії хвороби. Аналіз даних клінічних методів обстеження хворого. Диференціальний діагноз.	10		6	4	
Всього:	22	2	12	8	
Підрозділ 13. “Хвороби язика та губ. Передракові захворювання слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Стоматогенна хроніоінтоксикація”					
Тема 85. Первинні глосити. Десквамативний та ромбоподібний глосит. Складчастий та волосатий язик. Клініка, діагностика, лікування та профілактика. Неврогенні захворювання язика. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика. Первинні хейліти. Актинічний хейліт. Метеорологічний хейліт. Контактний алергічний хейліт. Хронічні тріщини губ Гландулярний, ексfolіативний хейліти. Екзематозний, atopічний хейліти. Етіологія, клініка, діагностика, лікування, профілактика.	14	4	6	4	Огляд навчально-методичної літератури. Написання рефератів. Проведення наукових досліджень.
Тема 86. Передракові захворювання. Класифікація передраків слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Прогноз та профілактика передракових захворювань. Облігатні передраки слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика. Факультативні передраки слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика. Стоматогенна хроніоінтоксикація. Етіологія. Патогенез. Клініка, діагностика, лікування та профілактика стоматогенної хроніоінтоксикації. Захист академічної історії хвороби. Підсумки практичних навичок.	14	4	6	4	
Всього:	28	8	12	8	
Всього з розділу 4:	134	28	60	46	

Розділ 5. “Поглиблення клінічного мислення студентів. Диференціальна діагностика, сучасні методи лікування та профілактики основних стоматологічних захворювань. Диспансеризація стоматологічних хворих”					
Підрозділ 14. “Особливості клініко-лабораторного обстеження хворих, диференціальна діагностика захворювань твердих тканин зубів та ендодонта. Сучасні методи лікування та профілактики”					
Тема 87. Диференціальна діагностика некаріозних уражень твердих тканин зубів. Сучасні методи відбілювання та реставрації зубів з некаріозними ураженнями. Фізичні фактори в діагностиці та лікуванні некаріозних уражень зубів.	12	2	6	4	Огляд навчально-методичної літератури. Написання рефератів. Проведення наукових досліджень.
Тема 88. Диференціальна діагностика карієсу зубів. Сучасні методи лікування та профілактики карієсу зубів. Фізичні фактори в діагностиці та лікуванні каріозних уражень зубів. Основи естетичної реставрації зубів.	12	2	6	4	
Тема 89. Диференційна діагностика пульпітів. Дистрофічні зміни в пульпі при загальних захворюваннях організму і їх роль у виборі методу лікування.	11	1	6	4	
Тема 90. Диференціальна діагностика періодонтитів. Рентгендіагностика. Помилки та ускладнення в діагностиці пульпітів та періодонтитів	11	1	6	4	
Тема 91. Сучасні технології лікування пульпіту та періодонтиту. Фізичні фактори в лікуванні ускладненого карієсу.	12	2	6	4	
Всього:	58	8	30	20	
Підрозділ 15. “Особливості клініко-лабораторного обстеження хворих, диференціальна діагностика захворювань тканин пародонта та слизової оболонки порожнини рота. Сучасні методи лікування та профілактики. Диспансеризація стоматологічних хворих”.					
Тема 92. Диференціальна діагностика катарального, гіпертрофічного, виразково-некротичного гінгівітів та локалізованого пародонтита. Лікування та профілактика. Використання фізичних факторів в діагностиці та лікуванні запальних хвороб пародонта.	9	1	6	2	Огляд навчально-методичної літератури. Написання рефератів. Проведення наукових досліджень.
Тема 93. Диференціальна діагностика пародонтиту та пародонтозу. Сучасні методи лікування та профілактики. Використання фізичних факторів в діагностиці та лікуванні дистрофічно-запальних та дистрофічних хвороб пародонта. Надання невідкладної допомоги хворим при гострих стоматологічних станах. Алгоритм дій.	11	1	6	4	
Тема 94. Диференціальна діагностика травматичних ушкоджень слизової оболонки порожнини рота. Сучасні методи лікування та профілактики. Використання фізичних факторів в діагностиці та	9	1	6	2	

лікуванні травматичних уражень СОПР. Лабораторні методи діагностики основних стоматологічних захворювань. Методи забору матеріалу для цитологічного, бактеріологічного дослідження хворих.					Огляд навчально-методичної літератури. Написання рефератів. Проведення наукових досліджень.
Тема 95. Диференціальна діагностика первинних (аутоінфекційних) уражень слизової оболонки порожнини рота. Гострий герпетичний стоматит. Гострий афтозний стоматит. Гострий виразково-некротичний стоматит. Сучасні методи лікування та профілактики первинних стоматитів.	10		6	4	
Тема 96. Диференціальна діагностика проявів вірусних хвороб на слизовій оболонці порожнини рота СНІД, грип, ящур, інфекційний моноклеоз. Тактика лікаря-стоматолога. Диференціальна діагностика проявів бактеріальних хвороб на слизовій оболонці порожнини рота. Дифтерія, туберкульоз, сифіліс, гонорея. Тактика лікаря-стоматолога.	11	1	6	4	
Тема 97. Диференціальна діагностика уражень слизової оболонки порожнини рота при захворюваннях травного каналу, серцево-судинної, ендокринної та нервових систем. Сучасні методи лікування та профілактики.	10		6	4	
Тема 98. Диференціальна діагностика проявів захворювань крові та органів кровотворення на слизовій оболонці порожнини рота. Лейкози, агранулоцитоз, анемії та тромбоцитопенічна пурпура. Тактика лікаря-стоматолога.	10		6	4	
Тема 99. Диференціальна діагностика ускладнень лікарської терапії, що пов'язані з алергією, дисбактеріозом та інтоксикаціями. Тактика лікаря-стоматолога. Надання невідкладної допомоги. Надання першої допомоги хворим при невідкладних станах (анафілактичний шок, непритомність, колапс, гіпертонічний криз, гостра серцева недостатність). Алгоритм дій.	10		6	4	
Тема 100. Диференціальна діагностика проявів на слизовій оболонці порожнини рота дерматозів з аутоімунним компонентом. Пухирчатка, червоний плескатий лишай. Клініка, діагностика, тактика лікаря-стоматолога.	8		6	2	
Тема 101. Диференціальна діагностика захворювань язика та губ. Сучасні методи лікування та профілактика	10		6	4	
Тема 102. Диференціальна діагностика передракових станів слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Облігатні та факультативні передраки. Сучасні методи лікування	10		6	4	

та профілактики Аналіз кількісних та якісних показників роботи лікаря терапевта-стоматолога. Теоретичні основи профілактики, рівні, види і методи профілактики.Диспансеризація стоматологічних хворих.Підсумки практичних навичок.					
Всього:	108	4	66	38	
Всього з розділу 5:	166	12	96	58	
Всього з дисципліни:	690	90	372	228	

7. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	К-сть годин	Лектор
ІІ курс			
У семестр			
Розділ 1 “Методи обстеження стоматологічного хворого. Ураження твердих тканин зубів”			
1.	Обстеження стоматологічного хворого: суб’єктивні та об’єктивні основні та додаткові методи. Медична документація терапевтичного стоматологічного прийому. Історія хвороби як медичний, юридичний та науковий документ.	2	Проф. Лучинський М.А. Доц. Бойцанюк С.І.
2.	Карієс зуба. Визначення. Епідеміологія карієсу: розповсюдженість та інтенсивність карієсу, приріст інтенсивності. Карта епідеміологічного обстеження ВООЗ. Етіологія та патогенез карієсу. Сучасні уявлення про причини виникнення та теорії розвитку карієсу: суть, переваги та недоліки. Поняття функціонально-структурної резистентності твердих тканин зуба.	2	Проф. Лучинський М.А. Доц. Бойцанюк С.І.
3.	Карієс зуба. Класифікація. Морфологічні зміни твердих тканин зуба на різних стадіях каріозного процесу за даними променевої, електронної та поляризаційної мікроскопії. Клініка, діагностика та диференційна діагностика карієсу. Використання фізичних методів для діагностики карієсу.	2	Проф. Лучинський М.А. Доц. Бойцанюк С.І.
4.	Лікування карієсу: види, вибір методу в залежності від клінічної форми. Ремінералізуюча терапія. Етапи хірургічного лікування. Особливості лікування глибокого карієсу. Загальне та місцеве лікування множинного карієсу. Медикаментозні засоби та фізичні методи в комплексній терапії карієсу зубів.	2	Доц. Бойцанюк С.І. Проф. Лучинський М.А.
5.	Некаріозні ураження зубів. Класифікація за Патрикеевим. Патоморфологія, клініка та діагностика уражень, що виникають до- та після прорізування зубів. Лікування.	2	Доц. Бойцанюк С.І. Проф. Лучинський М.А.
УІ семестр			
Розділ 2 “Захворювання ендодонта (пульпіт та періодонтит). Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування та профілактика”			
6.	Пульпіт: етіологія і патогенез та класифікації. Патоморфологія гострих і хронічних форм пульпіту. Симптоматологія пульпіту. Характеристика і механізм виникнення больового синдрому. Клініка, діагностика гострих форм пульпіту.	2	Проф. Лучинський М.А. Доц. Залізняк М.С.
7.	Клініка, діагностика хронічних форм пульпіту та їх загострення. Диференціальна діагностика різних форм пульпіту.	2	Проф. Лучинський М.А. Доц. Залізняк М.С.
8.	Знеболення в терапевтичній стоматології.	2	Доц. Бойцанюк С.І. Проф. Лучинський М.А.
9.	Лікування пульпіту біологічним, вітальним ампутаційним та екстирпаційним методами. Показання, послідовність та особливості етапів. Ефективність методів, можливі ускладнення та методи їх запобігання.	2	Доц. Залізняк М.С. Проф. Лучинський М.А.

10.	Девітальна екстирпація, ампутація та комбінований метод лікування пульпіту. Муміфікація, етапи проведення, ускладнення. Порівняльна характеристика різних методів лікування пульпіту.	2	Доц. Залізняка М.С. Проф. Лучинський М.А.
11.	Періодонтит. Етіологія і патогенез. Патоморфологічні зміни при різних формах періодонтиту. Класифікація періодонтиту.	2	Проф. Лучинський М.А. К.мед.н. Паласюк Б.О.
12.	Клініка, діагностика, диференціальна діагностика гострих форм періодонтиту.	2	К.мед.н. Паласюк Б.О. Проф. Лучинський М.А.
13.	Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, хронічних та загострених форм періодонтиту. Значення рентгенологічного методу діагностики.	2	К.мед.н. Паласюк Б.О. Проф. Лучинський М.А.
14.	Лікування різних форм періодонтиту. Невідкладна допомога. Загальні принципи, послідовність та особливості етапів лікування. Сучасні методи впливу на заапикальне вогнище інфекції.	2	К.мед.н. Паласюк Б.О. Проф. Лучинський М.А.
15.	Помилки та ускладнення в терапевтичній стоматології, їх причини, попередження та способи усунення.	2	К.мед.н. Паласюк Б.О. Проф. Лучинський М.А.
ІУ курс			
УІІ семестр			
Розділ 3 Хвороби пародонта. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування та профілактика”			
16.	Пародонтологія як розділ терапевтичної стоматології. Пародонт, визначення поняття. Анатомо-фізіологічні особливості тканин пародонту. Термінологія. Класифікація захворювань пародонту М.Ф.Данилевського (1994), І.С. Мащенко (1998), МКХ-10. Позитивні якості та недоліки. Методи обстеження хворих із захворюваннями пародонта.	2	Проф. Лучинський М.А. Доц. Чорний Н.В.
17.	Спеціальні клінічні методи діагностики захворювань пародонта. Індексна оцінка стану тканин пародонта: гігієнічні індекси- Федорова-Володкіної та Грін-Вермільйона, гінгівальні індекси- проба Шиллера-Писарева, індекс гінгівіту Silness-Loe, індекс РМА (в модифікації Parma), пародонтальні індекси: індекс ПІ (заRussel), індекс СРІТN, КПІ (за Леусом) Спеціальні клінічні методи діагностика захворювань пародонта	2	Доц. Чорний Н.В. Проф. Лучинський М.А.
18.	Функціональні методи діагностики хворих з патологією тканин пародонта (стоматоскопія, капіляроскопія, проба В.І. Кулаженко, реопародонтографія).	2	К.мед.н. Шкумбатьок О.В. Доц. Чорний Н.В.
19.	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування та профілактика запальних захворювань пародонта (папіліт, гінгівіт, локалізований пародонтит).	2	Доц. Чорний Н.В. Проф. Лучинський М.А.
УІІІ семестр			
20.	Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика генералізованого пародонтиту та пародонтозу.	2	Доц. Чорний Н.В. Проф. Лучинський М.А.
21.	Загальні принципи лікування хворих на генералізований пародонтит. Складання плану лікування. Терапевтичні місцеві втручання у хворих на генералізований пародонтит.	2	Доц. Чорний Н.В. Проф. Лучинський М.А.

22.	Загальне лікування генералізованого пародонтиту і пародонтозу.	2	Доц. Чорній Н.В. Проф.Лучинський М.А.
23.	Хірургічні місцеві втручання. Кюретаж. Показання. Методика. Види.	2	Доц. Чорній Н.В. Проф.Лучинський М.А.
24.	Ортопедичні місцеві втручання. Усунення травматичної оклюзії. Сучасні методи шинування зубів.	2	Доц. Чорній Н.В. Проф.Лучинський М.А.
25.	Профілактика захворювань пародонта.	2	Доц. Чорній Н.В. Проф.Лучинський М.А.
У курс			
IX семестр			
Розділ 4 “Хвороби слизової оболонки порожнини рота”			
26.	Слизова оболонка порожнини рота. Будова, функції. Патологічні процеси, що виникають на слизовій оболонці порожнини рота. Первинні та вторинні елементи ураження.	2	Д.мед.н. Гасюк Н.В. Доц. Залізняк М.С.
27.	Методи обстеження хворих із захворюваннями слизової оболонки порожнини рота. Загальні уявлення про захворювання слизової оболонки та їх систематика (М.Ф. Данилевський, П.Т. Максименко, МКХ-10).	2	Д.мед.н. Гасюк Н.В. Доц. Залізняк М.С.
28.	Травматичні ураження слизової оболонки порожнини рота. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.	2	Доц. Залізняк М.С. Д.мед.н. Гасюк Н.В.
29.	Інфекційні (аутоінфекційні) захворювання слизової оболонки порожнини рота. Катаральний, герпетичний, виразково-некротичний, гострий афтозний стоматити. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.	2	Д.мед.н. Гасюк Н.В. Доц. Залізняк М.С.
30.	Вірусні захворювання та їх симптоматичні прояви на слизовій оболонці порожнини рота. СНІД, грип, інфекційний моновірусоз, ящур. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, тактика лікаря-стоматолога, профілактика.	2	Д.мед.н. Гасюк Н.В. Доц. Залізняк М.С.
31.	Бактеріальні захворювання та їх симптоматичні прояви на слизовій оболонці порожнини рота. Дифтерія, туберкульоз, сифіліс, гонорея. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, тактика лікаря-стоматолога, профілактика.	2	Д.мед.н. Гасюк Н.В. Доц. Залізняк М.С.
X семестр			
32.	Зміни слизової оболонки порожнини рота при захворюваннях травного каналу, серцево-судинної, ендокринної та нервової систем. Клініка, діагностика, тактика лікаря-стоматолога.	2	Доц. Залізняк М.С. Д.мед.н. Гасюк Н.В.
33.	Зміни слизової оболонки порожнини рота при захворюваннях крові та кровотворних органів. Клініка, діагностика, тактика лікаря-стоматолога.	2	Д.мед.н. Гасюк Н.В. Доц. Залізняк М.С.
34.	Захворювання слизової оболонки порожнини рота при дерматозах з аутоімунним компонентом. Пухирчатка, червоний плесканий лишай, червоний вовчак. Клініка, діагностика, тактика лікаря-стоматолога.	2	Доц. Залізняк М.С. Д.мед.н. Гасюк Н.В.
35.	Захворювання слизової оболонки порожнини рота при алергічних ураженнях. Реакція негайного та сповільненого типу. Хронічний рецидивний афтозний стоматит, багатоформна ексудативна еритема. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.	2	Доц. Залізняк М.С. Д.мед.н. Гасюк Н.В.

36.	Захворювання язика.	2	Д.мед.н. Гасюк Н.В. Доц. Залізняк М.С.
37.	Захворювання червоної облямівки губ.	2	Д.мед.н. Гасюк Н.В. Доц. Залізняк М.С.
38.	Передракові захворювання червоної кайми губ та слизової оболонки порожнини рота. Класифікація. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.	2	Д.мед.н. Гасюк Н.В. Доц. Залізняк М.С.
39.	Стоматогенна хроніоінтоксикація. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування і профілактика.	2	Д.мед.н. Гасюк Н.В. Доц. Залізняк М.С.
Розділ 5 “Поглиблення клінічного мислення студентів. Диференціальна діагностика, сучасні методи лікування та профілактики основних стоматологічних захворювань. Диспансеризація стоматологічних хворих”			
40.	Карієс зубів. Етіологія, патогенез, диференційна діагностика. Сучасні методи лікування карієсу зубів.	2	Проф.Лучинський М.А. Доц. Бойцанюк С.І.
41.	Ускладнення карієсу зубів. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування і профілактика.	2	Доц. Залізняк М.С. Проф.Лучинський М.А.
42.	Сучасні методи лікування не каріозних уражень (відбілювання та реставрації зубів з некаріозними ураженнями).	2	Доц. Бойцанюк С.І. Проф.Лучинський М.А.
43.	Матеріали для пломбування каріозних порожнин і корневих каналів.	2	К.мед.н. Паласюк Б.О. Проф.Лучинський М.А.
44.	Захворювання тканин пародонта. Етіологія, патогенез, діагностика, диференційна діагностика, лікування та профілактика.	2	Доц. Чорній Н.В. Проф.Лучинський М.А.
45.	Захворювання слизової оболонки порожнини рота. Застосування лабораторних методів дослідження в діагностиці захворювань СОПР.	2	Д.мед.н. Гасюк Н.В. Доц. Залізняк М.С.
Всього.		90	

8. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
ІІІ курс		
V семестр		
Розділ 1. “Методи обстеження стоматологічного хворого. Ураження твердих тканин зубів”		
Підрозділ 1. “Обстеження стоматологічного хворого з одонтопатологією”		
1.	Організація стоматологічної допомоги в Україні. Структура стоматологічної поліклініки та її терапевтичного відділення. Задачі терапевтичної стоматології, взаємозв'язок з загальними клінічними та стоматологічними дисциплінами. Оснащення робочого місця лікаря-стоматолога: універсальні стоматологічні установки та крісла. Техніка безпеки. Етика та деонтологія в стоматології. Ятрогенні захворювання.	2
2.	Схема обстеження стоматологічного хворого. Суб'єктивне обстеження: скарги, анамнез захворювання та життя. Характеристика больового синдрому при різних ураженнях зубів. Клінічні методи обстеження, їх значення для діагностики захворювань порожнини рота: огляд (зовнішній, обличчя пацієнта, присінка, власне порожнини рота, зубних рядів). Обстеження місця захворювання (Locus morbi): огляд ураженого зуба, зондування, перкусія, пальпація.	2
3.	Допоміжні методи обстеження хворого: термодіагностика, ЕОД, застосування детекторів карієсу: методика проведення, інтерпретація результатів.	2
4.	Рентгенологічна, люмінесцентна та транслюмінаційна діагностика. Показання, особливості проведення. Діагностичні 2тести: з анестезією та на препарування. Лабораторні методи обстеження. Інтерпретація результатів.	2
5.	Медична документація терапевтичного прийому: правила заповнення, виписка направлень, тощо. Медична карта стоматологічного хворого (ф.043/0) – медичний, науковий і юридичний документ.	2
6.	Гігієна порожнини рота, та її значення в комплексній профілактиці захворювань органів порожнини рота і організму в цілому. Визначення ГІ за Федоровим-Володкіною та Green-Vermillion, індексу ефективності гігієни порожнини рота.	2
7.	Зубний наліт та зубний камінь. Механізм утворення. Структура, фізичні властивості, хімічний склад, мікрофлора. Способи видалення. Проведення професійної гігієни порожнини рота. Оцінка ефективності видалення зубного нальоту і зубного каменю.	2
Підрозділ 2. “Карієс та некаріозні ураження зубів”		
8.	Карієс зуба. Визначення поняття. Статистичні показники карієсу зуба. Класифікація карієсу. Поняття структурної та функціональної резистентності твердих тканин зуба. Визначення резистентності емалі (ТЕР-тест).	2
9.	Сучасні уявлення про причини виникнення та механізм розвитку карієсу. Вклад вчених: Міллера, Д.А. Ентіна, І.Г. Лукомського, А.Е. Шарпенака, А.І. Рибакіна, В.Р. Окушко, Е.В. Боровського, В.К. Леонтьєва та ін. Морфологічні зміни твердих тканин зубів на різних стадіях розвитку каріозного процесу за даними електронної, променевої та транслюмінаційної мікроскопії.	2
10.	Гострий і хронічний карієс в стадії плями. Патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.	2
11.	Лікування гострого та хронічного початкового карієсу. Медикаментозні засоби та методики ремінералізуючої терапії: групи, властивості, особливості використання.	2
12.	Гострий і хронічний поверхневий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.	2

13.	Гострий і хронічний середній карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.	2
14.	Гострий глибокий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, внутрішньо-та позасиндромна диференціальна діагностика.	2
15.	Односеансний та двоохсеансний методи лікування гострого глибокого карієсу. Лікувальні пасти: групи, властивості, методики використання.	2
16.	Хронічний глибокий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.	2
17.	Квітучий карієс: причини розвитку, патоморфологія, клініка, діагностика.	2
18.	Лікування множинного карієсу: загальне та місцеве. Лікувальні засоби: групи, дозування, способи використання.	2
19.	Вторинний карієс депульпованих та недепульпованих зубів: причина, клініка, діагностика, диференціальна діагностика. Лікування, профілактика.	2
20.	Профілактика карієсу. Значення індивідуальної та суспільної профілактики. Засоби профілактики. Організація профілактики карієсу зубів вагітних, призовників, робітників окремих виробництв. Оцінка ефективності.	2
21.	Помилки та ускладнення в діагностиці та лікуванні і некаріозних уражень карієсу.	2
22.	Використання фізичних методів для лікування і профілактики карієсу та некаріозних уражень зубів.	2
23.	Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми карієсу. Пумковий контроль.	2
VI семестр		
24.	Некаріозні ураження зубів. Класифікація Патрикеева. Патоморфологія, клініка, діагностика та лікування некаріозних уражень, що виникають до прорізування зубів: гіпо-, гіперплазія, ендемічний флюороз. Класифікація флюорозу зубів за А.К. Ніколішним.	2
25.	Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають після прорізування зубів. Травматичні та хімічні ураження. Гіперестезія твердих тканин зубів. Ерозія, некроз та клиноподібний дефект.	2
26.	Лікування та профілактика некаріозних уражень, що виникають до та після прорізування зубів. Усунення гіперестезії за допомогою сучасних десенситайзерів: склад, властивості, методи використання.	2
Розділ 2. “Захворювання ендодонта (пульпіт та періодонтит). Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування та профілактика”		
Підрозділ 3. “Пульпіт”		
27.	Пульпіт. Етіологія, патогенез, класифікація (Є.М. Гофунг, КМІ (1964), МКХ-10), їх позитивні якості та недоліки.	2
28.	Гострий травматичний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика. Гіперемія пульпи: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.	2
29.	Гострий обмежений (частковий) пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика.	2
30.	Гострий дифузний (загальний) пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	2
31.	Гострий гнійний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	2
32.	Хронічний фіброзний (простий) пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	2
33.	Хронічний гіпертрофічний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	2
34.	Хронічний гангренозний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	2
35.	Конкрементозний та пульпіт ускладнений періодонтитом: патоморфологія, клініка, діагностика.	2

36.	Загострення хронічного пульпіту: патоморфологія, клініка, діагностика.	2
37.	Методи знеболення при пульпіті. Лікарські засоби і способи їх застосування. Премедикація.	2
38.	Методи лікування пульпіту. Обґрунтування вибору методу лікування пульпіту залежно від форми, перебігу та загального стану організму.	2
39.	Метод збереження пульпи (біологічний): показання до застосування. Методика лікування. Лікарські засоби, їх пропис. Ефективність застосування і можливі ускладнення.	2
40.	Вітальний ампутаційний метод лікування пульпіту: показання, методика, лікарські засоби. Ефективність методу.	2
41.	Вітальний екстирпаційний метод лікування пульпіту: показання, методика, лікарські засоби. Ефективність методу, можливі ускладнення. Діатермокоагуляція. Показання, методика проведення, ускладнення.	2
42.	Девіталізація пульпи: показання до застосування, методика проведення, лікарські засоби. Девітальна екстирпація пульпи. Показання, етапи лікування, сучасні технології. Можливі ускладнення та їх усунення. Ефективність методу.	2
43.	Девітальний ампутаційний та комбінований методи лікування пульпіту. Показання до застосування. Методика проведення: етапи, лікарські засоби. Недоліки та можливі ускладнення.	2
44.	Силери для пломбування кореневих каналів при пульпіті: групи, властивості, показання до застосування, методика пломбування.	2
45.	Філери: види та властивості. Способи пломбування кореневих каналів при лікуванні пульпіту методом центрального штифта, вертикальної конденсації гутаперчі, холодної і теплої латеральної конденсації гутаперчі. Помилки та ускладнення.	2
Підрозділ 4. “Періодонтит”		
46.	Періодонтит: етіологія, патогенез, класифікація (І.Г. Лукомського, М.І. Грошикова, С.А. Вайндруха, МКХ-10). Патологічна анатомія гострих і хронічних періодонтитів.	2
47.	Гострий медикаментозний і травматичний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.	2
48.	Гострий серозний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.	2
49.	Гострий гнійний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.	2
50.	Хронічний фіброзний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.	2
51.	Хронічний гранулюючий верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.	2
52.	Хронічний грануломатозний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.	2
53.	Загострення хронічних верхівкових періодонтитів: етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Ускладнення періодонтиту періоститом.	2
54.	Рентгендіагностика періодонтитів. Поняття остеосклерозу, остеопорозу, деструкції, деформації, гіперцементозу та ін.	2
55.	Лікування гострого серозного та гнійного верхівкового періодонтиту інфекційного походження. Невідкладна допомога. Послідовність та особливості етапів лікування. Сучасні технології та інструменти для обробки кореневих каналів. Особливості пломбування.	2

56.	Лікування гострого медикаментозного та травматичного верхівкового періодонтиту. Послідовність та особливості етапів лікування. Антидотна терапія.	2
57.	Лікування хронічного верхівкового періодонтиту однокореневих та багатокореневих зубів. Принципи лікування. Методи впливу на заапикальне вогнище інфекції. Послідовність та особливості етапів лікування. Ефективність лікування. Показання та лікування верхівкового періодонтиту в скорочені терміни.	2
58.	Використання фізичних факторів в комплексній терапії пульпіту та періодонтиту. Методики. Апаратура.	2
59.	Помилки в діагностиці та лікуванні періодонтиту. Причини, способи усунення та профілактики.	2
60.	Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми пульпіту та періодонтиту. Підсумковий контроль.	
Всього:		120
IУ курс		
УІІ семестр		
Розділ 3 Хвороби пародонта. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування та профілактика”		
Підрозділ 5. “Хвороби пародонта. Систематика хвороб пародонта. Обстеження хворих з патологією тканин пародонта”		
61.	Знайомство з клінікою терапевтичної стоматології, її обладнанням. Техніка безпеки. Пародонт. Визначення поняття. Анатомія, гістологія, фізіологія пародонта, захисні механізми. Захворювання тканин пародонту. Термінологія, класифікації тканин пародонта. Класифікація М.Ф. Данилевського. Класифікація І. С. Маценка. Класифікація хвороб пародонта МКХ-10. Позитивні якості та недоліки.	6
62.	Особливості клінічного обстеження хворих з патологією тканин пародонта. Основні клінічні методи. Спеціальні клінічні методи діагностики захворювань пародонту. Індексна оцінка стану тканин пародонта: гігієнічні індекси – Федорова-Володкіної та Green-Vermillion, гінгівальні індекси – проба Шиллера-Писарева, індекс гінгівіту Silness-Loe, індекс РМА (в модифікації Parma), пародонтальні індекси – індекс ПІ (за Russel), індекс CRITN, індекс КПІ (за П.А. Леусом).	6
63.	Функціональні методи діагностики хворих з патологією тканин пародонта (стоматоскопія, капіляроскопія, проба В.І. Кулаженко, реопародонтографія). R-діагностика хворих з патологією тканин пародонта.	6
64.	Лабораторні методи обстеження хворих з патологією тканин пародонта. Клінічний та біохімічний аналізи крові та сечі. Цитологічні (змив за М.А. Ясиновським), морфологічні, мікробіологічні, імунологічні методи діагностики. Помилки та ускладнення в діагностиці хворих з патологією тканин пародонта.	6
Підрозділ 6 “Запальні захворювання тканин пародонта (папіліт, гінгівіт, локалізований пародонтит)”		
65.	Етіологія, патогенез запальних захворювань пародонта. Вклад вітчизняних вчених (С.В. Удовицька, Г.М. Вишняк, М.Ф. Данилевський, П.Т. Максименко, І.С. Мащенко, Г.Ф. Білоклицька та ін.). Папіліт. Класифікація, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	6
66.	Гінгівіт. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування та профілактика катарального гінгівіта. Гіпертрофічний гінгівіт. Клініка, діагностика, лікування та профілактика. Виразково-некротичний гінгівіт. Клініка, діагностика, лікування та профілактика. Локалізований пародонтит. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.	6

Підрозділ 7 “Дистрофічно-запальні та дистрофічні захворювання тканин пародонта (генералізований пародонтит, пародонтоз)”		
67.	Етіологія і патогенез дистрофічно-запальних захворювань пародонта. Роль місцевих та загальних факторів. Вклад вітчизняних вчених. Механізм утворення ясенних і пародонтальних кишень. Генералізований пародонтит. Загальні ознаки захворювання. Клініка, діагностика.	6
68.	Генералізований пародонтит. Роль спеціальних методів діагностики (індексна оцінка стану пародонта, діагностичні проби). Роль функціональних і лабораторних методів діагностики. Діагностика та диференціальна діагностика генералізованого пародонтиту різних ступенів тяжкості. Особливості перебігу генералізованого пародонтиту у хворих з супутньою патологією. Пародонтоз. Клініка, діагностика, диференційна діагностика. Ідіопатичні захворювання тканин пародонта.	6
69.	Загальні принципи лікування хворих на генералізований пародонтит. Складання плану лікування. Терапевтичні місцеві втручання у хворих на генералізований пародонтит. Інструментарій, методика видалення зубних відкладень ручним (механічним) способом. Апаратний, хімічний та комбінований способи видалення зубних відкладень.	6
70.	Використання лікарських засобів для місцевої терапії, механізм дії, способи застосування. Групи лікарських засобів для місцевої терапії, виписування рецептів. Пародонтальні пов'язки. Види. Показання до застосування	.6
УІІ семестр		
71.	Ортопедичні місцеві втручання. Вибіркове пришліфовування зубів. Тимчасове та постійне шинування. Показання. Методика проведення. Сучасні методи шинування зубів. Усунення травматичної оклюзії. Способи ліквідації пародонтальних кишень та рецесії ясен. Хірургічні місцеві втручання. Кюретаж. Показання. Методика. Види. Хірургічні місцеві втручання. Гінгівотомія, гінгівектомія. Показання. Методика. Види.	6
72.	Загальна фармакотерапія пародонтиту. Ціль. Різновиди. Лікарські препарати, що використовуються для лікування хворих. Групи лікарських препаратів, що використовуються для загальної терапії пародонтиту та пародонтозу. Показання. Механізм дії. Виписування рецептів. Лікування пародонтозу. Методи усунення гіперестезії	6
73.	Фізичні методи лікування при захворюваннях пародонта. Використання електропроцедур в комплексному лікуванні хвороб пародонта. Електрофорез, д'Арсонвалізація, діатермокоагуляція. Використання електропроцедур в комплексному лікуванні хвороб пародонта. Флюктуоризація, діадинамічні струми. УВЧ терапія та ін. Застосування парафіну, озокериту, водних та грязевих процедур. Вакуумтерапія в лікуванні захворювань пародонта.	.6
74.	Застосування інфрачервоного, ультрафіолетового, лазерного опромінення та біоптрону в комплексній терапії хвороб пародонта. Особливості лікування хворих із захворюваннями тканин пародонта на тлі патології внутрішніх органів і систем. Помилки та ускладнення в лікуванні хвороб пародонта.	6
Підрозділ 8. “Профілактика та диспансеризація хворих із захворюваннями тканин пародонта”		
75.	Профілактика захворювань тканин пародонта. Етіологічні та патогенетичні підходи до профілактики. Суспільні заходи профілактики захворювань пародонта. Індивідуальні заходи профілактики захворювань тканин пародонта. Роль засобів гігієни в профілактиці хвороб пародонта. Алгоритм індивідуальної гігієни порожнини рота при різному стані тканин пародонта.	6

76.	Організація пародонтологічного кабінету (відділення), його оснащення та необхідні лікарські засоби. Диспансеризація хворих із захворюваннями тканин пародонта. Загальні принципи, Документація. Оцінка ефективності диспансеризації.	6
Всього:		96
У курс		
IX семестр		
Розділ 4. “Хвороби слизової оболонки порожнини рота”		
Підрозділ 9. “Первинні (самостійні) ураження слизової оболонки порожнини рота”		
77.	Анатомо-фізіологічні, гістологічні особливості слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Захисні фактори. Слина, її склад і фізіологічна роль. Особливості обстеження хворих із захворюваннями СОПР. Первинні та вторинні елементи ураження. Класифікації захворювань слизової оболонки порожнини рота (М.Ф. Данилевський, П.Т. Максименко, МКХ- 10). Написання академічної історії хвороби. Курація хворих.	6
78.	Травматичні ураження слизової оболонки порожнини рота (механічна, хімічна, фізична, електрична травми). Первинні аутоінфекційні стоматити. Гострий катаральний стоматит. Гострий герпетичний стоматит. Гострий афтозний стоматит. Гострий виразковий стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика. Грибкові ураження слизової оболонки порожнини рота. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	6
Підрозділ 10. “Інфекційні захворювання. Етіологія, патогенез, прояви на слизовій оболонці порожнини рота. Діагностика. Тактика лікаря-стоматолога”		
79.	Вірусні захворювання. Грип, інфекційний мононуклеоз, ящур. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на слизовій оболонці порожнини рота, діагностика, лікування та профілактика. СНІД. Етіологія, патогенез. Клінічна картина, перебіг захворювання. Прояви на слизовій оболонці порожнини рота. Сучасні методи діагностики та лікування. Тактика лікаря-стоматолога. Туберкульоз. Сифіліс. Гонорея. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на слизовій оболонці порожнини рота, діагностика. Лікування та профілактика. Тактика лікаря-стоматолога. Етапний контроль написання академічної історії хвороби.. Зміни слизової оболонки порожнини рота при хворобах серцево-судинної системи (недостатність кровообігу, артеріальна гіпертензія). Трофічна виразка. Пухирно-судинний синдром. Тактика лікаря-стоматолога.	6
Підрозділ 11. “Зміни слизової оболонки порожнини рота при деяких соматичних захворюваннях”		
80.	Зміни слизової оболонки порожнини рота при хворобах травного каналу (виразкова хвороба, гастрити, ентерити, коліти, хронічний гепатит). Зміна кольору, набряк слизової оболонки порожнини рота. Обкладений язик. Тактика лікаря-стоматолога. Зміни слизової оболонки порожнини рота при захворюваннях серцево-судинної системи (недостатність кровообігу, артеріальна гіпертензія). Трофічна виразка. Пухирно-судинний синдром. Тактика лікаря-стоматолога. Зміни СОПР при захворюваннях ендокринної системи (акромегалія, хвороба Іценко-Кушінга, цукровий діабет). Ксеростомія. Тактика лікаря-стоматолога	6

81.	Зміни слизової оболонки порожнини рота при захворюваннях крові і кровотворних органів. Гострий лейкоз. Хронічний лейкоз. Агранулоцитоз. Тактика лікаря-стоматолога. Зміни слизової оболонки порожнини рота при захворюваннях крові і кровотворних органів. Анемії. Хвороба Вакеза. Хвороба Верльгофа. Тактика лікаря-стоматолога.	6
82.	Зміни слизової оболонки порожнини рота при дерматозах з аутоімуним компонентом. Пухирчатка. Червоний плесканий лишай. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога. Етапний контроль написання академічної історії хвороби. Клінічні, спеціальні клінічні та додаткові методи обстеження хворого.	6
Підрозділ 12. “Зміни слизової оболонки порожнини рота при алергічних ураженнях та екзогенних інтоксикаціях”		
83.	Анафілактичний шок. Набряк Квінке. Причини виникнення, клінічні прояви, надання екстреної допомоги. Алергічні медикаментозні стоматити. Багатоформна ексудативна еритема. Синдром Стівенса-Джонсона. Етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, лікування та профілактика. Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит, Синдром Бехчета. Патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика. Етапний контроль написання академічної історії хвороби. Аналіз даних клінічних методів обстеження хворого. Диференціальний діагноз.	6
84.	Зміни слизової оболонки порожнини рота при гіпо- та авітамінозах Зміни на слизовій оболонці порожнини рота при екзогенних інтоксикаціях. Ртутний стоматит. Діагностика. Тактика лікаря-стоматолога. Зміни на слизовій оболонці порожнини рота при інтоксикації вісмутом та свинцем. Діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.	6
Підрозділ 13. “Хвороби язика та губ. Передракові захворювання слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Стоматогенна хроніоінтоксикація”		
85.	Первинні глосити. Десквамативний та ромбоподібний глосит. Складчастий та волосатий язик. Клініка, діагностика, лікування та профілактика. Неврогенні захворювання язика. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика. Первинні хейліти. Актинічний хейліт. Метеорологічний хейліт. Контактний алергічний хейліт. Хронічні тріщини губ Гландулярний, ексfolіативний хейліти. Екзематозний, atopічний хейліти. Етіологія, клініка, діагностика, лікування, профілактика.	6
86.	Передракові захворювання. Класифікація передраків слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Прогноз та профілактика передракових захворювань. Облігатні передраки слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика. Факультативні передраки слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика. Стоматогенна хроніоінтоксикація. Етіологія. Патогенез. Клініка, діагностика, лікування та профілактика стоматогенної хроніоінтоксикації. Захист академічної історії хвороби. Підсумки практичних навичок.	6
Всього:		60

Х семестр		
Розділ 5. “Поглиблення клінічного мислення студентів. Диференціальна діагностика, сучасні методи лікування та профілактики основних стоматологічних захворювань. Диспансеризація стоматологічних хворих”		
Підрозділ 14. “Особливості клініко-лабораторного обстеження хворих, диференціальна діагностика захворювань твердих тканин зубів та ендодонта. Сучасні методи лікування та профілактики”		
87.	Диференціальна діагностика некаріозних уражень твердих тканин зубів. Сучасні методи відбілювання та реставрації зубів з некаріозними ураженнями. Фізичні фактори в діагностиці та лікуванні некаріозних уражень зубів.	6
88.	Диференціальна діагностика карієсу зубів. Сучасні методи лікування та профілактики карієсу зубів. Фізичні фактори в діагностиці та лікуванні каріозних уражень зубів.	6
89.	Диференціальна діагностика пульпітів. Дистрофічні зміни в пульпі при загальних захворюваннях організму	6
90.	Диференціальна діагностика періодонтитів. Рентгендіагностика. Помилки та ускладнення в діагностиці пульпітів та періодонтитів.	6
91.	Сучасні технології лікування пупьїту та періодонтиту. Сучасний ендодонтичний інструментів для очищення, розширення та пломбування кореневих каналів. Стандарти ISO. Методика використання. Інструментальна обробка кореневих каналів за методикою “Step-back” “Crown-down” техніки. Фізичні фактори в лікуванні ускладненого карієсу.	6
Підрозділ 15. “Особливості клініко-лабораторного обстеження хворих, диференціальна діагностика захворювань тканин пародонта та слизової оболонки порожнини рота. Сучасні методи лікування та профілактики. Диспансеризація стоматологічних хворих”		
92.	Диференціальна діагностика катарального, гіпертрофічного, виразково-некротичного гінгівітів та локалізованого пародонтита. Використання фізичних факторів в діагностиці та лікуванні запальних хвороб пародонта.	6
93.	Диференціальна діагностика пародонтиту та пародонтозу. Сучасні методи лікування та профілактики. Використання фізичних факторів в діагностиці та лікуванні дистрофічно-запальних та дистрофічних хвороб пародонта. Надання невідкладної допомоги хворим при гострих стоматологічних станах. Алгоритм дій.	6
94.	Диференційна діагностика травматичних ушкоджень слизової оболонки порожнини рота. Сучасні методи лікування та профілактики. Використання фізичних факторів в діагностиці та лікуванні травматичних уражень СОПР. Лабораторні методи діагностики основних стоматологічних захворювань. Методи забору матеріалу для цитологічного, бактеріологічного дослідження хворих.	6
95.	Диференціальна діагностика первинних (аутоінфекційних) уражень слизової оболонки порожнини рота. Гострий герпетичний стоматит. Гострий афтозний стоматит. Гострий виразково-некротичний стоматит. Сучасні методи лікування та профілактики первинних стоматитів.	6
96.	Диференціальна діагностика проявів вірусних хвороб на слизовій оболонці порожнини рота. СНІД, грип, ящур, інфекційний монопонуклеоз. Тактика лікаря-стоматолога. Диференціальна діагностика проявів бактеріальних хвороб на слизовій оболонці порожнини рота. Дифтерія, туберкульоз, сифіліс, гонорея. Тактика лікаря-стоматолога.	6
97.	Диференціальна діагностика уражень слизової оболонки порожнини рота при захворюваннях травного каналу, серцево-судинної, ендокринної та нервових систем. Сучасні методи лікування та профілактики.	6

98.	Диференціальна діагностика проявів захворювань крові та органів кровотворення на слизовій оболонці порожнини рота. Лейкози, агранулоцитоз, анемії та тромбоцитопенічна пурпура. Тактика лікаря-стоматолога.	6
99.	Диференціальна діагностика ускладнень лікарської терапії, що пов'язані з алергією, дисбактеріозом та інтоксикаціями. Надання першої допомоги хворим при невідкладних станах (анафілактичний шок, непритомність, колапс, гіпертонічний криз, гостра серцева недостатність). Алгоритм дій. Тактика лікаря-стоматолога.	6
100.	Диференціальна діагностика проявів на слизовій оболонці порожнини рота дерматозів з аутоімунним компонентом. Пузирчатка, червоний плескатий лишай. Клініка, діагностика, тактика лікаря-стоматолога.	6
101.	Диференціальна діагностика захворювань язика та губ. Сучасні методи лікування та профілактика.	6
102.	Диференціальна діагностика передракових станів слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Облігатні та факультативні передраки. Сучасні методи лікування та профілактики. Аналіз кількісних та якісних показників роботи лікаря терапевта-стоматолога. Підсумки практичних навичок.	6
Всього:		96

9. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Тема	Кількість годин	Вид контролю
III курс			
Розділ 1. “Методи обстеження стоматологічного хворого. Ураження твердих тканин зубів”			
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	28	Поточний контроль на практичних заняттях
2.	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять:	4	Підсумковий контроль
2.1.	Спеціальні методи обстеження тканин пародонта та слизової оболонки порожнини рота.	2	
2.2.	Зміни кольору зубів (дисколорити) та методи їх усунення.	2	
3.	Індивідуальна СРС – огляд навчально-методичної літератури, написання рефератів, проведення наукових досліджень.	6	Підсумковий контроль
4.	Підготовка до підсумкового контролю.	4	Підсумковий контроль
Всього:		42	
Розділ 2. “Захворювання ендодонта (пульпіт та періодонтит). Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування та профілактика”			
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	8	Поточний контроль на практичних заняттях
2.	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять:	6	Підсумковий контроль
2.1.	Методи ізоляції зуба від слини при ендодонтичному лікуванні. Набір для накладання кофердаму: склад, призначення. Етапи накладання кофердаму залежно від клінічної ситуації.	2	
2.2.	Сучасні методи обтурації кореневих каналів.	2	
2.3.	Поняття реставрації зубів. Планування побудови реставрації після ендодонтичного лікування.	2	
3.	Індивідуальна СРС – огляд навчально-методичної літератури, написання рефератів, проведення наукових досліджень.	2	Підсумковий контроль
4.	Підготовка до підсумкового контролю.	2	Підсумковий контроль
Всього:		18	

ІУ курс			
Розділ 3 Хвороби пародонта. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування та профілактика”			
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	36	Поточний контроль на практичних заняттях
2.	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять:	18	
2.1.	Класифікація захворювань тканин пародонта І.С. Мащенко.	2	Підсумковий контроль
2.2.	Внесок вітчизняних та зарубіжних вчених в вивчення питань етіології та патогенезу захворювань пародонту.	2	
2.3.	Особливості перебігу генералізованого пародонтиту у хворих з супутньою патологією.	2	
2.4.	Ідіопатичні захворювання тканин пародонта.	2	
2.5.	Способи ліквідації пародонтальних кишень та речесії ясен.	2	
2.6.	Хірургічні місцеві втручання. Гінгівотомія, гінгівоектомія. Показання. Методики. Види.	2	
2.7.	Ортопедичні місцеві втручання. Вибіркове пришліфовування зубів. Тимчасове та постійне шинування. Показання. Методика проведення.	2	
2.8.	Особливості лікування хворих із захворюваннями тканин пародонта на тлі патології внутрішніх органів та систем.	2	
2.9.	Алгоритми індивідуальної гігієни порожнини рота при різному стані тканин пародонта.	2	
3.	Індивідуальна СРС – огляд навчально-методичної літератури, написання рефератів, проведення наукових досліджень.	4	Підсумковий контроль
4.	Підготовка до підсумкового контролю.	6	Підсумковий контроль
Всього:		64	
У курс			
Розділ 4. “Хвороби слизової оболонки порожнини рота”			
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок, написання академічної історії хвороби.	18	Поточний контроль на практичних заняттях
2.	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять:	16	
2.1.	Хронічний рецидивний герпес. Причини, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.	2	Підсумковий контроль
2.2.	Хронічний виразковий стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	2	
2.3.	СНІД. Сучасні методи діагностики та лікування.	2	
2.4.	Дифтерія. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	2	
2.5.	Зміни слизової оболонки порожнини рота при дерматозах з аутоімунним компонентом. Червоний вовчак. Тактика лікаря-стоматолога.	2	

2.6.	Зміни слизової оболонки порожнини рота при дерматозах з аутоімунним компонентом. Пемфігоїди.	2	
2.7.	Ураження слизової оболонки порожнини рота при променевій хворобі.	2	
2.8.	Передракові захворювання. Прогноз та профілактика передракових хвороб.	2	
3.	Індивідуальна СРС – огляд навчально-методичної літератури, написання рефератів, проведення наукових досліджень.	6	Підсумковий контроль
4.	Підготовка до підсумкового контролю.	6	Підсумковий контроль
Всього:		46	
Розділ 5. “Поглиблення клінічного мислення студентів. Диференціальна діагностика, сучасні методи лікування та профілактики основних стоматологічних захворювань. Диспансеризація стоматологічних хворих”			
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	34	Поточний контроль на практичних заняттях
2.	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять:	14	
2.1.	Етіологія та патогенез карієсу зубів.	2	Реферативне повідомлення
2.2.	Рентгенологічна характеристика змін в періодонті за С.А. Вайндрухом.	2	Підсумковий контроль
2.3.	Сучасний ендодонтичний інструментів для очищення, розширення та пломбування кореневих каналів. Стандарти ISO. Методика використання.	2	Підсумковий контроль
2.4.	Інструментальна обробка кореневих каналів “Step-back” “Crown-down” технікою.	2	Підсумковий контроль
2.5.	Основи естетичної реставрації зубів.	2	Підсумковий контроль
2.6.	Теоретичні основи профілактики, рівні, види і методи профілактики.	2	Реферативне повідомлення
2.7.	Диспансеризація стоматологічних хворих.	2	Підсумковий контроль
3.	Індивідуальна СРС – огляд навчально-методичної літератури, написання рефератів, проведення наукових досліджень.	4	Підсумковий контроль
4.	Підготовка до підсумкового контролю засвоєння знань.	6	Підсумковий контроль
Всього:		58	

10. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ РОБІТ – не передбачено

11. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ – не передбачено

12. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАНЯТТЯ – не передбачено

13. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК, ВНЕСЕНИХ У МАТРИКУЛИ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

3 курс

№ з/п	Назва практичної навички	Рівень опанування	Лінія матрикула	Назва розділу
1.	Провести герметизацію фісур	4	3	Обстеження стоматологічного хворого з одонтопатологією та некаріозні ураження зубів
2.	Провести зняття зубних відкладень.	4	3	Обстеження стоматологічного хворого з одонтопатологією та некаріозні ураження зубів
3.	Провести ремінералізацію твердих тканин зубів.	4	3	Обстеження стоматологічного хворого з одонтопатологією та некаріозні ураження зубів
4.	Препарувати каріозні порожнини.	4	3	Обстеження стоматологічного хворого з одонтопатологією та некаріозні ураження зубів
5.	Провести накладання лікувальної та ізолюючої прокладок.	4	3	Обстеження стоматологічного хворого з одонтопатологією та некаріозні ураження зубів
6.	Пломбувати каріозні порожнини сучасними пломбувальними матеріалами.	4	3	Обстеження стоматологічного хворого з одонтопатологією та некаріозні ураження зубів
7.	Провести аплікаційне знеболення.	4	3	Обстеження стоматологічного хворого з одонтопатологією та некаріозні ураження зубів
8.	Накладати девіталізуючі засоби при лікуванні пульпіту.	4	3	Захворювання ендодонта (пульпіт та періодонтит).
9.	Провести медикаментозну та інструментальну обробку кореневих каналів.	4	3	Захворювання ендодонта (пульпіт та періодонтит)
10.	Вибрати інструменти для механічної обробки кореневих каналів.	4	3	Захворювання ендодонта (пульпіт та періодонтит)
11.	Виконати ампутацію та екстерпацію пульпи.	4	3	Захворювання ендодонта (пульпіт та періодонтит).
12.	Запломбувати кореневі канали (пастами, цементами, штифтами).	4	3	Захворювання ендодонта (пульпіт та періодонтит).
13.	Проводити розкриття порожнин зубів всіх груп.	4	3	Захворювання ендодонта (пульпіт та періодонтит).

4 курс

№ з/п	Назва практичної навички	Рівень опанування	Лінія матрикула	Назва розділу
1.	Провести клінічне обстеження парадонтологічного хворого.	4	4	Обстеження хворих з патологією хвороб пародонта
2.	Визначити за допомогою гігієнічних індексів стан гігієни ротової порожнини	4	4	Обстеження хворих з патологією хвороб пародонта
3.	Провести видалення зубних відкладень.	4	4	Запальні захворювання тканин пародонта
4.	Проаналізувати панорамний знімок щелеп.	4	4	Дистрофічно-запальні та дистрофічні захворювання тканин пародонта
5.	Провести визначення травматичної оклюзії.	4	4	Дистрофічно-запальні та дистрофічні захворювання тканин пародонта
6.	Накласти парадонтальну пов'язку.	4	4	Дистрофічно-запальні та дистрофічні захворювання тканин пародонта

5 курс

№ з/п	Назва практичної навички	Рівень опанування	Лінія матрикула	Назва розділу
1.	Провести клінічне обстеження хворого з патологією СОПР. Оформити історію хвороби.	4	5	Хвороби слизової оболонки порожнини рота
2.	Взяти матеріал для цитологічного і бактеріологічного дослідження.	4	5	Хвороби слизової оболонки порожнини рота
3.	Інтерпретувати результати додаткових методів обстеження (загальний аналіз крові, біохімічний аналіз крові, результати цитологічного і мікробіологічного дослідження). Аналізувати R-грами тканини пародонта.	4	5	Хвороби слизової оболонки порожнини рота
4.	Скласти план лікування пацієнта із патологією СОПР. Провести місцеве лікування (накладання аплікацій, інстиляцій, ірригація елементів ураження). Вміти призначити фізіотерапевтичне лікування.	4	5	Хвороби слизової оболонки порожнини рота
5.	Провести профілактику вірусних інфекцій на стоматологічному прийомі (ВІЛ-інфекція, гепатит В).	4	5	Хвороби слизової оболонки порожнини рота

14. ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА (ІРС):

1. Участь у роботі студентського наукового гуртка та виступи на наукових форумах.
2. Участь у студентській олімпіаді з навчальної дисципліни.
3. Участь у конкурсі професійної майстерності «Фахівець»
4. Виготовлення ламінованих таблиць з відповідних тем розділів дисципліни.
5. Підбір відео та аудіо матеріалів із розділів навчальної дисципліни.

15. МЕТОДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

При оцінюванні студентів приділяється перевага стандартизованим **методам контролю**:

- тестування (усне, письмове, комп'ютерне);
- структуровані письмові роботи;
- структурований контроль практичних навичок;
- контроль виконання практичної роботи;
- усне опитування;
- усна співбесіда.

Форми контролю:

Попередній (вхідний) контроль слугує засобом виявлення наявного рівня знань студентів для використання їх викладачем на практичному занятті як орієнтування у складності матеріалу. Проводиться з метою оцінки міцності знань та з метою визначення ступеня сприйняття нового навчального матеріалу.

Поточний контроль – контроль самостійної роботи студентів щодо вивчення навчальних матеріалів. Здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми з метою перевірити ступінь та якість засвоєння матеріалу, що вивчається. На всіх практичних заняттях застосовується об'єктивний контроль теоретичної підготовки та засвоєння практичних навичок із метою перевірки підготовленості студента до заняття. В процесі поточного контролю оцінюється самостійна робота студента щодо повноти виконання завдань, рівня засвоєння навчальних матеріалів, оволодіння практичними навичками аналітичної, дослідницької роботи та ін.

Рубіжний (тематичний) контроль засвоєння розділу (підрозділу) відбувається по завершенню вивчення блоку відповідних тем шляхом тестування та/або усної співбесіди та/або виконання структурованих завдань. Тематичний контроль є показником якості вивчення тем розділів дисципліни та засвоєння студентами практичних навичок, а також пов'язаних із цим пізнавальних, методичних, психологічних і організаційних якостей студентів. Проводиться на спеціально відведеному – підсумковому – занятті.

Проміжний контроль - полягає в оцінці засвоєння студентами навчального матеріалу на підставі виконання ним певних видів робіт на практичних (семінарських) заняттях за певний період. Проводиться у формі семестрового заліку на останньому практичному (семінарському) занятті в семестрі.

Підсумковий контроль здійснює контролюючу функцію, проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньо-кваліфікаційному рівні або на окремих його завершених етапах. Проводиться у формі заліку, диференційованого заліку або іспиту з метою встановлення змісту знань студентів за обсягом, якістю та глибиною, а також вміннями застосувати їх у практичній діяльності. Під час підсумкового контролю враховуються результати складання здачі усіх видів навчальної роботи згідно із структурою робочої програми.

ПРИМІТКА: Кафедра визначає форми контролю відповідно до навчального плану з дисципліни.

Критерії оцінювання знань

Оцінка підготовки студентів з терапевтичної стоматології здійснюється диференційовано з урахуванням ступеня оволодіння студентами практичними навичками, вміння здійснювати діагностику та диференційну діагностику захворювань щелепно-лицевої ділянки, формулювати клінічний діагноз згідно з вимогами сучасних діючих класифікацій, визначити прогноз захворювання, здійснити лікування, реабілітацію та профілактику, вирішувати питання медико-соціальної реабілітації.

За одне заняття кожен студент отримує лише **одну кінцеву оцінку, яка виставляється в журналі академічної успішності окремою колонкою**. Усі оцінки виставляються за 12-бальною шкалою в навчальний журнал. Студенти 4 та 5 курсів навчаються за системою «єдиного дня».

Структура заняття наступна

9.00-11.15 - практична частина

11.15-12.00 – самостійна робота студентів

12.00-12.30 – перерва

12.30-14.00 – семінарська частина заняття

14.00-14.15 – перерва

14.15-15.00 – контролююча частина заняття

Під час практичної частини оцінюється не тільки оформлення протоколу, а також і безпосередня участь а активність студента під час виконання роботи, об'єм і якість виконаної роботи.

За участь **в семінарському обговоренні** заняття викладачем враховується активність студента і продемонстровані знання. Під час семінарського обговорення практичного заняття викладач разом із студентами у навчальній кімнаті обговорюють складні питання теми, аналізують отриману під час практичних занять інформацію, розглядають ситуаційні задачі, складні питання ліцензійного іспиту „Крок”, проводять рольові ігри. Викладач може сам загострити увагу студентів на важливих питаннях теми. Студенти можуть виступити з рефератами, доповідями, презентаціями, теми яких викладач роздає на попередньому занятті. Під час семінарського обговорення заняття викладач спрямовує дискусію, пояснює складні і незрозумілі питання, організовує проведення ділових ігор. Можливою є організація проблемно-орієнтованого навчання, під час якого студентам у групах надається можливість самостійного вирішення ситуаційної задачі, з організацією дискусій між групами. Викладачі під час семінарської частини заняття здійснюють тренінг студентів у вигляді написання і наступного аналізу тестів за системою „Крок” впродовж не менше 15 хвилин.

Контроль знань проводиться у вигляді співбесіди із студентом та написанні тестових завдань (у кількості 24 тестів). При виставленні **оцінки за письмовий контроль** а 12-ти бальною шкалою оцінювання на тестовому випробуванні здійснюється за схемою (рішення Вченої ради університету (наказ № 345 від 25.11.2009)):

Критерії оцінювання підготовки, активності і знань студентів під час заняття

Бали	Критерії оцінювання
1	Зміст навчального матеріалу не розкрито; допущені грубі помилки у визначенні понять, при використанні термінології. Виконання деяких фрагментів практичної роботи, допущені грубі помилки під час проведення дослідів, відсутність пояснення суті і значення практичної роботи, протоколи практичної роботи не оформлені.
2	Зміст навчального матеріалу розкрито фрагментарно; наведено елементарні приклади; допущені грубі помилки у визначенні понять, при використанні термінології. Виконання деяких фрагментів практичної роботи, допущені помилки під час проведення дослідів, відсутність пояснення суті і значення практичної роботи, протоколи практичної роботи не оформлені.
3	Зміст навчального матеріалу розкрито фрагментарно; фрагментарно охарактеризовано

	окремі процеси; допущені помилки у визначенні понять при використанні термінології. Виконання деяких фрагментів практичної роботи, допущені помилки під час проведення досліду, відсутність пояснення суті і значення практичної роботи, протоколи практичної роботи не оформлені
4	Розкрито основний зміст навчального матеріалу, але його викладено фрагментарно, дано визначення окремих процесів; допущені помилки й неточності при використанні наукової термінології, визначенні понять. Виконання практичної роботи в не повному обсязі, допущені окремі помилки під час проведення досліджень, не повно охарактеризовані механізми, методики, інтерпретація результатів, протоколи до практичних занять оформлені з помилками.
5	Розкрито основний зміст навчального матеріалу, але його викладено фрагментарно, не завжди послідовно; дано визначення окремих процесів; охарактеризовано загальні функціональні механізми процесів; допущені помилки й неточності при використанні наукової термінології, визначенні понять; не зроблено висновків. Виконання практичної роботи в не повному обсязі, допущені окремі помилки під час проведення досліджень, не повно охарактеризовані механізми, методики, інтерпретація результатів, протоколи до практичних занять оформлені з помилками.
6	Розкрито основний зміст навчального матеріалу, але його викладено фрагментарно, не завжди послідовно; наведено прості приклади; визначення понять недостатньо чіткі, не використані як докази висновки та узагальнення із спостережень і дослідів; зроблені висновки не відповідають змісту завдання. Виконання практичної роботи в не повному обсязі, допущені окремі помилки під час проведення досліджень, не повно охарактеризовані механізми, методики, інтерпретація результатів, протоколи до практичних занять оформлені з помилками.
7	Розкрито основний зміст навчального матеріалу; розкрито суть фізіологічних чи патологічних процесів; визначення понять неповні; допущені незначні порушення послідовності викладення, неточності при використанні наукових термінів; зроблено неповні висновки. Практична робота виконана в повному обсязі, зроблені висновки щодо одержаних результатів, оформлені протоколи до практичних занять з незначними неточностями, під час пояснення методики проведення практичної роботи допущені незначні порушення послідовності викладання та при використанні наукових термінів
8	Розкрито основний зміст навчального матеріалу; визначення понять неповні, допущені незначні порушення послідовності викладення, незначні неточності при використанні наукових термінів; нечітко сформульовані висновки. Практична робота виконана в повному обсязі, зроблені висновки щодо одержаних результатів, оформлені протоколи до практичних занять з незначними неточностями, під час пояснення методики проведення практичної роботи допущені незначні порушення послідовності викладання та при використанні наукових термінів
9	Розкрито основний зміст навчального матеріалу; визначення понять повні; допущені незначні порушення послідовності викладення, незначні неточності при використанні наукових термінів; чітко сформульовані висновки, використані матеріали лекцій. Практична робота виконана в повному обсязі, зроблені висновки щодо одержаних результатів, оформлені протоколи до практичних занять з незначними неточностями, під час пояснення методики проведення практичної роботи допущені незначні порушення послідовності викладання та при використанні наукових термінів.
10	Повністю розкрито зміст матеріалу в об'ємі навчальної програми; проаналізовано й розкрито суть функціональних механізмів фізіологічних процесів; встановлено причинно-наслідкові зв'язки; логічно побудовані висновки; використані матеріали лекцій. Практична робота виконана повністю, зроблені обґрунтовані висновки, оформлені та підписані протоколи, дана повна відповідь щодо методики, механізмів і практичного використання проведених досліджень; правильно застосовано наукові

	терміни і поняття.
11	Повністю розкрито зміст матеріалу в об'ємі навчальної програми; оцінені функціональні механізми фізіологічних процесів; обґрунтовано зроблені висновки; використані матеріали лекцій, додаткової літератури, матеріали до СРС. Практична робота виконана повністю, зроблені обґрунтовані висновки, оформлені та підписані протоколи, дана повна відповідь щодо методики, механізмів і практичного використання проведених досліджень; правильно застосовано наукові терміни і поняття.
12	Повністю розкрито зміст матеріалу в об'ємі навчальної програми; охарактеризовано різноманітні функціональні механізми фізіологічних процесів; чітко та правильно дано визначення й розкрито зміст понять, правильно застосовано наукові терміни; показано вміння розв'язувати проблемні завдання; робити обґрунтовані висновки; відповідь повна і може сягати за межі даного завдання, але пов'язана з ним; використані матеріали лекцій, додаткової літератури, матеріали до СРС, методичні матеріали, які розміщені на Web-сторінках кафедри. Практична робота виконана повністю, зроблені обґрунтовані висновки, оформлені та підписані протоколи, дана повна відповідь щодо методики, механізмів і практичного використання проведених досліджень; правильно застосовано наукові терміни і поняття

Оцінювання написання тестових завдань

Кількість правильних відповідей з 24-х	Бал за 12-бальною шкалою
0-12	0 (не складено тестовий контроль)
13-14	4
15	5
16	6
17-18	7
19	8
20	9
21-22	10
23	11
24	12

ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ ПО ЗАВЕРШЕННЮ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Оцінка з дисципліни визначається як сума кількості балів поточної успішності, що складає 60% загальної оцінки з дисципліни, та оцінки, отриманої на іспиті, що складає 40% загальної оцінки з дисципліни.

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати при вивченні дисципліни становить 200 балів, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів, за екзаменаційний підсумковий контроль (іспит) – 80 балів.

Бали з дисципліни конвертуються у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями:

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за 4-бальною шкалою
170-200 балів	5 – відмінно
140-179 балів	4 – добре
101-139 балів	3 – задовільно
100 балів і менше	2 – незадовільно

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ УСПІШНОСТІ

Оцінювання поточної успішності проводиться шляхом підрахунку середнього балу поточної успішності по завершенню вивчення дисципліни. При цьому заокруглення оцінки здійснюється за схемою: в діапазоні від 0 до 0,24 заокруглюється до меншої одиниці; в діапазоні від 0,25 до 0,74 заокруглюється до 0,5; в діапазоні від 0,75 до 0,99 заокруглюється до більшої одиниці.

Переведення оцінок за поточну успішність з 12-ти бальної шкали у 120-ти бальну шкалу здійснюється наступним чином:

Рейтингова 12-ти бальна шкала	Шкала оцінювання поточної успішності
4	66
4,5	69
5	72
5,5	75
6	78
6,5	81
7	84
7,5	87
8	90
8,5	93
9	96
9,5	99
10	102
10,5	105
11	108
11,5	111
12	114

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни з додаванням балів за індивідуальну роботу студента (ІРС), становить 120 балів.

Схвалено на засіданні кафедри терапевтичної стоматології
„24” червня 2016 року, протокол № 12

Завідувач кафедри, професор

М.А. Лучинський

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ (ІРС)

Бали	Критерії оцінювання
1	Підбір двох відео матеріалів із розділів навчальної дисципліни, або підбір двох аудіо матеріалів із розділів навчальної дисципліни.
2	Виготовлення ламінованої таблиці з відповідних тем дисципліни, або виступ на засіданні студентського наукового гуртка.
3	Участь у студентській олімпіаді з дисципліни, або робота на студентському науковому форумі у вигляді публікації тез.
4	Складання тематичного кросворду, або робота на студентському науковому форумі у вигляді стендової доповіді.
5	Виготовлення експонату або моделі, або робота на студентському науковому форумі у вигляді усної доповіді.
6	Призове місце за участь у студентській олімпіаді з дисципліни, або призове місце за участь у роботі наукового форуму.

Примітка: якщо студент приймає участь у двох і більше видах індивідуальної роботи, йому зараховуються бали лише за один вид роботи на його вибір. Даний документ має бути представлений на інформаційному стенді кафедри.

За джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні – розповідь, пояснення, лекція, інструктаж; наочні – демонстрація, ілюстрація; практичні – практична робота, задачі.

За характером логіки пізнання використовуються такі методи:

аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

Виконання практичної частини заняття проводиться у відповідності до програми.

Під час семінарського обговорення викладач разом із студентами у навчальній кімнаті обговорюють складні питання теми, аналізують отриману під час практичних занять інформацію, розглядають ситуаційні задачі, складні питання ліцензійного іспиту “Крок”, проводять рольові ігри. Викладач може сам загострити увагу студентів на важливих питаннях теми. Студенти можуть виступити з рефератами, доповідями, презентаціями, теми яких викладач роздає на попередньому занятті. Під час семінарського обговорення викладач спрямовує дискусію, пояснює складні і незрозумілі питання, організовує проведення ділових ігор. Можливою є організація проблемно-орієнтованого навчання, під час якого студентам у групах надається можливість самостійного вирішення ситуаційної задачі, з організацією дискусій між групами. Викладачі під час семінарської частини заняття здійснюють тренінг студентів у вигляді написання і наступного аналізу тестів за системою „Крок”.

Під час самостійної роботи за активної участі викладачів студенти виконують наступні види роботи: розбирають завдання ліцензійних тестових іспитів “Крок”, здають контролюючу частину заняття; складають практичні навички з відповідної лінії матрикулу.

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем, визначених робочою програмою. Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, і при вивченні дисципліни набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Форма проведення підсумкового контролю має бути стандартизованою і включати контроль теоретичної і практичної підготовки.

16. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ УСНОЇ СПІВБЕСІДИ:

III курс

Розділ 1. Методи обстеження стоматологічного хворого

1. Терапевтична стоматологія, як основна стоматологічна дисципліна. Задачі терапевтичної стоматології, взаємозв'язок із загальними клінічними та стоматологічними дисциплінами. Розділи терапевтичної стоматології. Вклад Є.М. Гофунга, І.О. Новіка у вирішення актуальних проблем стоматології.
2. Структура стоматологічної поліклініки та її терапевтичного відділення. Оснащення робочого місця лікаря-стоматолога.
3. Професійні захворювання лікаря-стоматолога та їх профілактика.
4. Невідкладні стани в терапевтичній стоматології: причини розвитку, клінічні прояви. Надання невідкладної допомоги.
5. Принципи та схема обстеження стоматологічного хворого. Значення та інформативність суб'єктивного методу обстеження, послідовність його проведення.
6. Основні методи об'єктивного обстеження стоматологічного пацієнта: методика проведення, їх інформативність та значення.
7. Додаткові методи об'єктивного обстеження стоматологічного пацієнта: методика проведення, інтерпретація результатів.
8. Організація роботи лікаря-стоматолога на терапевтичному прийомі. Облікова та звітна документація. Оцінка кількісних та якісних показників роботи лікаря-стоматолога на терапевтичному прийомі.
9. Організація і типове оснащення стоматологічного кабінету.
10. Стоматологічний інструментарій, що використовується в терапевтичній стоматології. Догляд та способи стерилізації.
11. Епідеміологічні методи обстеження стоматологічного статусу населення та їх значення для практики охорони здоров'я. Показники стоматологічної захворюваності населення (поширеність, інтенсивність, приріст інтенсивності). Методи визначення.
12. Загальні принципи організації і проведення диспансеризації хворих з патологією зубів. Документація. Оцінка ефективності.
13. Санітарна освіта населення та її роль у комплексній програмі профілактики стоматологічних захворювань.
14. Гігієна порожнини рота та її значення в комплексній профілактиці стоматологічних захворювань. Оцінка ефективності проведення.
15. Визначення гігієнічного індексу за Федоровим-Володкіною, якісна і кількісна характеристика, інтерпретація результатів.
16. Визначення гігієнічного індексу за Грін-Вермільйоном, інтерпретація результатів.
17. Функціональні методи діагностики та їх застосування в терапевтичній стоматології.
17. Медична етика і деонтологія, їх значення для практики терапевта-стоматолога.
18. Розвиток зуба. Морфогенез тканин зуба та періодонту.
19. Клініко-анатомічна характеристика молярів, премолярів, різців та іклів.
20. Будова емалі. Хімічний склад. Фізичні властивості, функції. Обмін речовин в емалі. Шляхи надходження речовин до емалі.
21. Будова дентину. Хімічний склад, фізичні властивості, вікові зміни.
22. Пульпа зуба. Гістологія, функції. Зміни в пульпі при карієсі, пародонтиті, пародонтозі, загальних захворюваннях організму, їх значення для клініки.
23. Періодонт. Будова, функції. Вікові особливості будови та функції періодонту.
24. Слина. Склад, властивості. Фізіологічна роль слини.
25. Поверхневі утворення на зубах (кутикула, пелікула). Механізми утворення. Структура. Функціональне значення.
26. Зубний наліт. Механізм утворення. Структура.

27. Зубні нашарування. Види, склад. Механізм утворення зубного нальоту та зубного каменю. Значення зубної бляшки у виникненні карієсу.

28. Поняття професіональної чистки зубів. Визначення, методи видалення зубних відкладень, засоби та інструменти.

29. Використання рентгенологічного методу для діагностики карієсу, пульпіту, пародонтиту та захворювань пародонту.

Розділ 2. Ураження твердих тканин зуба.

1. Некаріозні ураження зубів. Класифікація, причини розвитку, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.

2. Гіперестезія твердих тканин зуба. Клініка, діагностика, лікування.

3. Флюороз зубів. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.

4. Способи відбілювання зубів, уражених флюорозом.

5. Сучасні методи відбілювання зубів (застосування перекису водню та перекису карбаміду, фізичних факторів).

6. Профілактика флюорозу зубів. Вторинна профілактика флюорозу зубів за методикою Л.К. Ніколішина та інших авторів. Оцінка ефективності.

7. Гіпоплазія. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

8. Ерозія. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

9. Некроз. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

10. Клиновидний дефект. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

11. Карієс зуба. Поширення карієсу в країнах світу, вплив факторів навколишнього середовища на поширення карієсу. Інтенсивність карієсу.

12. Морфологічні зміни тканин зуба на різних стадіях каріозного процесу за даними променевої, електронної та поляризаційної мікроскопії.

13. Теорія виникнення карієсу зубів. Переваги та недоліки. Сучасне читання.

14. Сучасне уявлення про етіологію та патогенез карієсу зубів.

15. Карієс па стадії плями. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

16. Поверхневий карієс. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика.

17. Поверхневий карієс. Лікування.

18. Середній карієс. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика.

19. Середній карієс. Лікування

20. Глибокий карієс. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика.

21. Глибокий карієс. Лікування.

22. Множинний карієс. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика.

23. Множинний карієс. Лікування.

24. Вторинний карієс. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

25. Вторинний карієс. Лікування

26. Профілактика карієсу зубів.

27. Екзогенна профілактика карієсу зубів.

28. Ендогенна профілактика карієсу зубів.

Розділ 3. Захворювання ендодонта

1. Пульпіт. Етіологія, патогенез, патологічна анатомія, класифікації (Ю.М. Гофунг, КМІ та інші).

2. Гіперемія пульпи, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

3. Гострий частковий (обмежений) пульпіт. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

4. Гострий загальний (дифузний) пульпіт. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
5. Гострий гнійний пульпіт. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
6. Гострий травматичний пульпіт. Причини. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування. Вибір методу лікування.
7. Хронічний простий пульпіт. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
8. Хронічний гангренозний пульпіт. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
9. Хронічний гіпертрофічний пульпіт. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
10. Конкрементозний пульпіт. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
11. Загострення хронічного пульпіту. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
12. Методи та засоби знеболеним в клініці терапевтичної стоматології.
13. Метод збереження пульпи при лікуванні пульпіту. Суть, обґрунтування.
14. Показання, методика проведення. Лікарські речовини. Ускладнення.
15. Сучасні методи консервативного лікування пульпіту. Застосування.
16. Гострий серозний періодонтит. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
17. Гострий гнійний періодонтит. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
18. Хронічний фіброзний періодонтит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
19. Хронічний гранулюючий періодонтит. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
20. Хронічний гранульоматозний періодонтит. Клініка, діагностика,
21. диференціальна діагностика, лікування.
22. Загострення хронічного періодонтиту. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
23. Сучасний ендодонтичний інструментарій для очищення, розширення, формування та пломбування кореневих каналів. Стандарти ISO. Методика використання.
24. Медико-інструментальна обробка кореневих каналів. "степ-бек" та "краун-даун" технологія.
25. Способи пломбування кореневих каналів: метод центрального штифта або одного конуса, холодної латеральної конденсації гутаперчі, використання системи "Термафіл". Помилки та ускладнення.
26. Матеріали для пломбування кореневих каналів, групи, властивості,
27. показання до застосування, методики пломбування.
28. Ускладнення при лікуванні періодонтиту. Причини. Методи лікування та профілактики.
29. Фізичні методи лікування пульпіту та періодонтиту. Показання, протипоказання. Методика проведення.

ІУ курс

Розділ 1. Обстеження хворих з патологією тканин пародонта.

Систематика хвороб пародонта.

1. Пародонт. Визначення поняття. Анатомія, гістологія.
2. Фізіологія пародонта, захисні механізми.
3. Захворювання тканин пародонту. Термінологія, класифікації хвороб пародонта.
4. Класифікація М.Ф. Данилевського. Класифікація І.С. Мащенко.
5. Класифікація хвороб пародонта МКХ-10. Позитивні якості та недоліки.
6. Особливості клінічного обстеження хворих з патологією тканин пародонта.
7. Основні клінічні методи обстеження хворих з патологією тканин пародонта.
8. Спеціальні клінічні методи діагностики захворювань пародонту.
9. Індексна оцінка стану тканин пародонта.
10. Гігієнічний індекс Федорова-Володкіної
11. Гігієнічний індекс Green-Vermillion.
12. Гінгівальні індекси.
13. Проба Шиллера-Писарева.
14. Індекс гінгівіту Silness-Loe,
15. Індекс РМА (в модифікації Parma).
16. Спеціальні клінічні методи діагностики захворювань пародонту.
17. Індексна оцінка стану тканин пародонта: пародонтальні індекси
18. Індекс ПІ (за Russel).
19. Індекс CPITN.
20. Індекс КПІ (за П.А. Леусом).
21. Функціональні методи діагностики хворих з патологією тканин пародонта (стоматоскопія).
22. Функціональні методи діагностики хворих з патологією тканин пародонта (капіляроскопія).
23. Функціональні методи діагностики хворих з патологією тканин пародонта (проба В.І. Кулаженко).
24. Функціональні методи діагностики хворих з патологією тканин пародонта (реопародонтографія).
25. R-діагностика хворих з патологією тканин пародонта.
26. Лабораторні методи обстеження хворих з патологією тканин пародонта.
27. Цитологічні методи обстеження хворих з патологією тканин пародонта (змив за М.А. Ясиновським).
28. Лабораторні методи обстеження хворих з патологією тканин пародонта (морфологічні).
29. Лабораторні методи обстеження хворих з патологією тканин пародонта (мікробіологічні).
30. Лабораторні методи обстеження хворих з патологією тканин пародонта (імунологічні методи діагностики).
31. Помилки та ускладнення в діагностиці хворих з патологією тканин пародонта.

Розділ 2. Клініка та діагностика захворювань тканин пародонта

1. Етіологія, патогенез запальних захворювань пародонта.
2. Вклад вітчизняних вчених (Є.В. Удовицька, Г.М. Вишняк, М.Ф. Данилевський, П.Т. Максименко, І.С. Мащенко, Г.Ф. Білоклицька та ін.).
3. Зубний наліт. Причини. Утворення. Вплив на тканини пародонту.
4. Мінералізовані зубні відкладення. Причини. Утворення. Вплив на тканини пародонту.
5. Папіліт. Класифікація.
6. Клініка, діагностика. Катарального папіліту.
7. Клініка, діагностика. Виразкового папіліту.

8. Клініка, діагностика. Гіпертрофічного папіліту.
9. Клініка, діагностика. Атрофічного папіліту.
10. Гінгівіт. Класифікація.
11. Гіпертрофічний гінгівіт. Клініка, діагностика.
12. Виразковий гінгівіт. Клініка, діагностика.
13. Катаральний гінгівіт. Клініка, діагностика.
14. Локалізований пародонтит. Клініка, діагностика.
15. Етіологія і патогенез дистрофічно-запальних захворювань пародонта.
16. Роль місцевих та загальних факторів.
17. Механізм утворення ясенних і пародонтальних кишень.
18. Генералізований пародонтит. Загальні ознаки захворювання.
19. Генералізований пародонтит. Клініка, діагностика.
20. Генералізований пародонтит. Роль спеціальних методів діагностики (індексна оцінка стану пародонта).
21. Генералізований пародонтит. Роль спеціальних методів діагностики (діагностичні проби).
22. Генералізований пародонтит. Роль функціональних методів діагностики.
23. Генералізований пародонтит. Роль лабораторних методів діагностики.
24. Діагностика та диференціальна діагностика генералізованого пародонтиту початкового ступеня тяжкості.
25. Діагностика та диференціальна діагностика генералізованого пародонтиту I ступеня тяжкості.
26. Діагностика та диференціальна діагностика генералізованого пародонтиту II ступеня тяжкості.
27. Діагностика та диференціальна діагностика генералізованого пародонтиту III ступеня тяжкості.
28. Особливості перебігу генералізованого пародонтиту у хворих з супутньою патологією.
29. Пародонтоз. Клініка, діагностика, диференційна діагностика.
30. Ідіопатичні захворювання тканин пародонта.

Розділ 3. Лікування, профілактика та диспансеризація захворювань тканин пародонта

1. Лікування та профілактика катарального папіліту.
2. Лікування та профілактика гіпертрофічного папіліту.
3. Лікування та профілактика виразкового папіліту.
4. Лікування та профілактика атрофічного папіліту.
5. Гінгівіт. Лікування та профілактика.
6. Гіпертрофічний гінгівіт. Лікування та профілактика.
7. Виразковий гінгівіт. Лікування та профілактика.
8. Катаральний гінгівіт. Лікування та профілактика.
9. Локалізований пародонтит. Лікування та профілактика.
10. Генералізований пародонтит. Загальні ознаки захворювання. Клініка, діагностика.
11. Генералізований пародонтит. Роль спеціальних методів діагностики (індексна оцінка стану пародонта, діагностичні проби).
12. Генералізований пародонтит. Роль функціональних і лабораторних методів діагностики.
13. Діагностика та диференціальна діагностика генералізованого пародонтиту різних ступенів тяжкості.
14. Особливості перебігу генералізованого пародонтиту у хворих з супутньою патологією.
15. Пародонтоз. Клініка, діагностика, диференційна діагностика.
16. Ідіопатичні захворювання тканин пародонта.
17. Загальні принципи лікування хворих на генералізований пародонтит. Складання плану лікування.

18. Терапевтичні місцеві втручання у хворих при генералізованому пародонтиті. Інструментарій, методика видалення зубних відкладень ручним (механічним) способом.
19. Апаратний, хімічний та комбінований способи видалення зубних відкладень.
20. Використання лікарських речовин для місцевої терапії, механізм дії, способи застосування.
21. Групи лікарських речовин для місцевої терапії.
22. Пародонтальні пов'язки. Види. Показання до застосування.
23. Способи ліквідації пародонтальних кишень та рецесії ясен.
24. Хірургічні місцеві втручання. Кюретаж. Показання. Методика. Види.
25. Хірургічні місцеві втручання. Гінгівотомія, гінгівектомія. Показання. Методика. Види.
26. Ортопедичні місцеві втручання.
27. Усунення травматичної оклюзії.
28. Ортопедичні місцеві втручання. Вибіркове пришліфовування зубів.
29. Тимчасове та постійне шинування. Показання. Методика проведення.
30. Сучасні методи шинування зубів.
31. Загальна фармакотерапія пародонтиту. Ціль. Різновиди.
32. Лікарські препарати, що використовуються для лікування хворих із генералізованим пародонтитом.
33. Групи лікарських препаратів, що використовуються для загальної терапії пародонтиту. Показання. Механізм дії. Виписування рецептів.
34. Групи лікарських препаратів, що використовуються для загальної терапії пародонтозу. Показання. Механізм дії. Виписування рецептів.
35. Лікування пародонтозу. Методи усунення гіперестезії.
36. Використання електропроцедур в комплексному лікуванні хвороб пародонта.
37. Електрофорез, д'Арсонвалізація, діатермокоагуляція.
38. Флюктуоризація, діадинамічні струми. УВЧ терапія та ін.
39. Застосування парафіну, озокериту, водних та грязевих процедур.
40. Вакуумтерапія в лікуванні захворювань пародонту.
41. Застосування інфрачервоного, ультрафіолетового, лазерного опромінення та біоптрону в комплексній терапії хвороб пародонта.
42. Особливості лікування хворих із захворюваннями тканин пародонта на фоні патології внутрішніх органів і систем.
43. Помилки та ускладнення в лікуванні хвороб пародонта.
44. Профілактика захворювань тканин пародонта. Етіологічні та патогенетичні підходи до профілактики.
45. Суспільні заходи профілактики захворювань пародонта.
46. Індивідуальні заходи профілактики захворювань тканин пародонта.
47. Роль засобів гігієни в профілактиці захворювань тканин пародонта.
48. Алгоритм індивідуальної гігієни порожнини рота при різному стані тканин пародонта.
49. Організація пародонтологічного кабінету (відділення), його оснащення та необхідні лікарські засоби.
50. Диспансеризація хворих із захворюваннями тканин пародонта. Загальні принципи. Документація.
51. Диспансеризація хворих із патологією пародонта. Оцінка ефективності диспансеризації.

ПЕРЕЛІК КОНТРОЛЬНИХ ЗАПИТАНЬ ДО ПРАКТИЧНО-ОРІЄНТОВНОГО ДЕРЖАВНОГО ІСПИТУ

1. Терапевтична стоматологія, її завдання. Історія розвитку терапевтичної стоматології. Внесок М.В. Скліфосовського, А.К. Лімберга, П.Г. Дауге, А.І. Євдокімова, Д.А. Ентіна, І.Г.Лукомського в розробку актуальних проблем терапевтичної стоматології.
2. Внесок вчених-стоматологів України в розвиток терапевтичної стоматології (Є.М. Гофунг, І.А. Бегельман, І.О. Новік, М.Ф.Данилевський, П.Т. Максименко, І.С. Мащенко та ін.).
3. Права та обов'язки лікаря-стоматолога.
4. Організація стоматологічної допомоги в Україні.
5. Організація роботи лікаря-стоматолога на терапевтичному прийомі. Облікова та звітна документація. Оцінка кількісних та якісних показників роботи лікаря-стоматолога на терапевтичному прийомі.
6. Організація та обсяг терапевтичної стоматологічної допомоги міському та сільському населенню України.
7. Організація і типове оснащення стоматологічного кабінету.
8. Організація, оснащення та завдання пародонтологічного кабінету. Оцінка ефективності роботи.
9. Стоматологічний інструментарій, що використовується в терапевтичній стоматології. Догляд та способи стерилізації.
10. Організація та проведення профілактики захворювань зубів, пародонту та слизової оболонки порожнини рота робітників промислових підприємств, вагітних, осіб призовного віку, учасників та інвалідів Великої Вітчизняної війни.
11. Епідеміологічні методи обстеження стоматологічного статусу населення та їх значення для практики охорони здоров'я. Показники стоматологічної захворюваності населення (поширеність, інтенсивність, приріст інтенсивності). Методи визначення.
12. Загальні принципи організації і проведення диспансеризації хворих з патологією зубів, пародонту та слизової оболонки порожнини рота. Документація. Оцінка ефективності.
13. Санітарна освіта населення та її роль у комплексній програмі профілактики стоматологічних захворювань.
14. Гігієна порожнини рота та її значення в комплексній профілактиці стоматологічних захворювань. Оцінка ефективності проведення.
15. Функціональні методи діагностики та їх застосування в терапевтичній стоматології.
16. Медична етика і деонтологія. Їх значення для практики терапевта-стоматолога.
17. Розвиток зуба. Морфогенез тканин зуба та періодонту.
18. Клініко-анатомічна характеристика молярів, премолярів, різців та іклів.
19. Будова емалі. Хімічний склад. Фізичні властивості, функції. Обмін речовин в емалі. Шляхи надходження речовин до емалі. Проникність емалі. Механізм проникності. Мінералізація емалі, вплив різних факторів, значення слини. Розчинність емалі. Вплив ендогенних та екзогенних факторів. Методи визначення. Їх клінічне значення.
20. Будова дентину. Хімічний склад, фізичні властивості, вікові зміни.
21. Пульпа зуба. Гістологія, функції. Зміни в пульпі при карієсі, пародонтиті, пародонтозі, загальних захворюваннях організму. Їх значення для клініки.
22. Періодонт. Будова, функції. Вікові особливості будови та функції періодонту.
23. Пародонт. Визначення поняття. Анатомія, гістологія, фізіологія тканин пародонту.
24. Анатомо-гістологічні та фізіологічні особливості червоної кайми губ та слизової оболонки порожнини рота.
25. Слина. Склад, властивості. Фізіологічна роль слини. Мінералізуюча, захисна та очисна функції. Значення для тканин зуба в нормі та при патології.
26. Поверхневі утворення на зубах (кутикула, пелікула). Механізми утворення. Структура. Функціональне значення.
27. Зубний наліт. Механізм утворення. Структура.
28. Використання рентгенологічного методу для діагностики карієсу, пульпіту, періодонтиту та захворювань пародонту.
29. Фізичні методи в діагностиці та комплексному лікуванні некаріозних уражень зубів, карієсу та його ускладнень, захворювань пародонту та слизової оболонки порожнини рота.
30. Методи та засоби знеболення в клініці терапевтичної стоматології.
31. Некаріозні ураження зубів, що розвиваються після їх прорізування. Класифікація, причини розвитку, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
32. Гіперестезія твердих тканин зуба. Клініка, діагностика, лікування.

33. Флюороз зубів. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика. Внесок співробітників кафедри в розробку питання.
34. Способи відбілювання зубів, уражених флюорозом (І.О. Новік, 1951; В.К. Патрикеев, 1958; Г.Д. Овруцький, 1962; А.К. Ніколішин, 1977, 1989; Н.М. Іленко, 1991 та інші).
35. Сучасні методи відбілювання зубів (застосування перекису водню та перекису карбаміду, фізичних факторів).
36. Профілактика флюорозу зубів. Муніципальні (регіональні) та індивідуальні засоби профілактики. Планова профілактична санація порожнини рота. Вторинна профілактика флюорозу зубів за методикою А.К. Ніколішина та інших авторів. Оцінка ефективності.
37. Карієс зуба. Поширення карієсу в країнах світу, вплив факторів навколишнього середовища на поширення карієсу. Інтенсивність карієсу.
38. Морфологічні зміни тканин зуба на різних стадіях каріозного процесу за даними променевої, електронної та поляризаційної мікроскопії.
39. Теорія виникнення карієсу зубів Міллера. Переваги та недоліки. Сучасне читання.
40. Експериментальний карієс. Основні механізми розвитку та їх значення. Внесок Н.С. Нікітіна, М.Г. Бугайової, І.А. Бегельмана, у створення експериментальної моделі карієсу.
41. Сучасне уявлення про етіологію та патогенез карієсу зубів. Внесок вчених в розробку питання (Д.А. Ентін, І.А. Бегельман, А.І. Рібаков, Є.В. Боровський, П.А. Леус, В.Р. Окушко, Г.М. Пахомов, В.К. Леонтьєв та ін.). Роль мікроорганізмів, вуглеводів та резистентності твердих тканин зуба у виникненні карієсу. Роль слини в розвитку карієсу.
42. Карієс на стадії плями. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
43. Поверхневий карієс. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
44. Середній карієс. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
45. Глибокий карієс. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
46. Множинний карієс. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
47. Профілактика карієсу зубів.
48. Пульпіт. Етіологія, патогенез, патологічна анатомія, класифікації (Ю.М. Гофунг, КМІ та інші).
49. Гіперемія пульпи, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
50. Гострий частковий (обмежений) пульпіт. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
51. Гострий загальний (дифузний) пульпіт. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
52. Гострий гнійний пульпіт. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
53. Гострий травматичний пульпіт. Причини. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування. Вибір методу лікування.
54. Хронічний простий пульпіт. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
55. Хронічний гангренозний пульпіт. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
56. Хронічний гіпертрофічний пульпіт. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
57. Конкрементозний пульпіт. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
58. Загострення хронічного пульпіту. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
59. Метод збереження пульпи при лікуванні пульпіту. Суть, обґрунтування. Показання, методика проведення. Лікарські речовини. Ускладнення. Внесок співробітників профільних кафедр України в розробку проблеми.
60. Сучасні методи консервативного лікування пульпіту. застосування гідроокису кальцію.
61. Вітальний ампутаційний метод лікування пульпіту. Суть, обґрунтування, методика проведення. Лікарські речовини, що використовуються при ампутації. Ускладнення.
62. Комбінований метод лікування пульпіту. Показання. Методика проведення. Особливості застосування лікарських речовин. Ускладнення.
63. Односеансний метод лікування незворотніх форм пульпіту. Показання. Техніка проведення. Ускладнення.
64. Ампутація пульпи. Показання. Методика. Лікарські речовини, що застосовуються при ампутації. Ускладнення.
65. Екстирпація пульпи. Показання. Методика. Лікарські речовини, що застосовуються при екстирпації. Ускладнення.
66. Обґрунтування вибору методу лікування пульпіту залежно від форми, перебігу та загального стану організму.

67. Етіологія, патогенез гострого та хронічного періодонтиту. Класифікація періодонтитів І.Г. Лукомського. Позитивні сторони та недоліки.
68. Патологічна анатомія гострих та хронічних періодонтитів. Значення робіт С.А. Вайндруха в рентгенологічній оцінці хронічних форм періодонтиту.
69. Гострий серозний періодонтит. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
70. Гострий гнійний періодонтит. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
71. Хронічний фіброзний періодонтит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
72. Хронічний грануляційний періодонтит. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
73. Хронічний гранульоматозний періодонтит. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
74. Загострення хронічного періодонтиту. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
75. Сучасний ендодонтичний інструментарій для очищення, розширення, формування та пломбування кореневих каналів. Стандарти ISO. Методика використання.
76. Медико-інструментальна обробка кореневих каналів. "Step-back" та "Crown-down" технологія.
77. Способи пломбування кореневих каналів: метод центрального штифта або одного конуса, холодної латеральної конденсації гутаперчі, використання системи "Термафіл". Помилки та ускладнення.
78. Силери: групи, властивості, показання до застосування, методики пломбування.
79. Філери: срібні, титанові, пластмасові, гутаперчеві штифти, амальгама. Стандарти. Показання до застосування.
80. Ускладнення при лікуванні періодонтиту. Причини. Методи лікування та профілактики.
81. Фізичні методи лікування пульпіту та періодонтиту. Показання, протипоказання. Методика проведення.
82. Діатермокоагуляція. Показання. Методика проведення. Ускладнення.
83. Класифікація пломбувальних матеріалів. Загальні вимоги до них. Коротка характеристика, позитивні та негативні сторони.
84. Матеріали для тимчасових пломб та герметичних пов'язок. Фізико-хімічні властивості. Технологія приготування. Показання до використання.
85. Цементи. Хімічний склад. Фізичні властивості, показання до використання. Особливості підготовки та методика пломбування. Склоіномерні пломбувальні матеріали: види, властивості, показання до застосування, техніка пломбування.
86. Етапи та особливості препарування каріозних порожнин I-V класів залежно від типу пломбувального матеріалу.
87. Амальгама. Склад, властивості, показання до використання, методика пломбування.
88. Композитні пломбувальні матеріали хімічного та світлового затвердіння. Види, склад і властивості, показання до застосування. Методика пломбування. Помилки та ускладнення в роботі з композитними матеріалами.
89. Класифікація захворювань пародонту (М.Ф. Данилевський, І.С. Машенко, МКХ-10). Позитивні якості і недоліки.
90. Поширення захворювань пародонту серед різних груп населення. Визначення інтенсивності ураження пародонту за Расселем (ПІ), КПІ, індексом ВООЗ.
91. Патогенетичний зв'язок захворювань пародонту з патологією нервової, серцево-судинної, ендокринної та імунної систем.
92. Сучасна уява про етіологію та патогенез захворювань пародонту. Роль місцевих та загальних факторів.
93. Критерії оцінки стану тканин пародонту. Гігієнічні та пародонтальні індекси (Федорова-Володкіної, Грін-Вермільона, ПІ, РМА, КПІ, СРІТН).
94. Зубний наліт. Причини. Зубний камінь. Механізм утворення. Вплив на тканини пародонту.
95. Основні та допоміжні методи діагностики захворювань пародонту.
96. Папіліт. Різновиди. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
97. Катаральний гінгівіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
98. Гіпертрофічний гінгівіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
99. Виразково-некротичний гінгівіт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна

діагностика, лікування, профілактика.

100. Лікарські засоби та їх застосування для лікування гінгівіту.
101. Пародонтит. Клініка, діагностика, лікування.
102. Кюретаж пародонтальних кишень. Різновиди. Методика проведення. Застосування лікарських речовин.
103. Пародонтоз. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.
104. Загальне лікування пародонтиту. Показання. Вибір лікарських препаратів.
105. Фізичні методи лікування захворювань пародонту. Показання, протипоказання, методика (бальнеотерапія, масаж, електролікування; магніто- та лазеротерапія).
106. Профілактика захворювань пародонту.
107. Хвороби слизової оболонки порожнини рота. Класифікація. Роль зовнішніх і внутрішніх факторів в етіології та патогенезі.
108. Вплив спиртних напоїв та паління на виникнення, розвиток, перебіг захворювань слизової оболонки порожнини рота.
109. Первинні стоматити, викликані внаслідок дії механічної, хімічної та фізичної травми. Причини, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
110. Зміни слизової оболонки порожнини рота при променевої терапії новоутворень щелепно-лицевої ділянки. Лікування, профілактика.
111. Катаральний стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
112. Герпетичні ураження червоної кайми губ і слизової оболонки порожнини рота у дорослих. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
113. Гострий афтозний стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика. Внесок співробітників кафедри в розробку проблеми.
114. Аутоінфекційний виразковий стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика. Значення праць співробітників кафедри у вивченні патології.
115. Ураження слизової оболонки порожнини рота при патології серцево-судинної системи. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
116. Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
117. Ураження слизової оболонки порожнини рота при гіпо- та авітамінозах. Причини. Клінічні прояви, лікування, профілактика.
118. Ураження слизової оболонки порожнини рота при лейкозі, агранулоцитозі. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.
119. Прояви перніціозної анемії в порожнині рота. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.
120. Алергічні стоматити. Діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
121. Методика постановки та оцінки алергічних проб. Їх значення для діагностики медикаментозної алергії.
122. Кандидоз слизової оболонки порожнини рота. Причини. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
123. Прояви інтоксикації солями важких металів у порожнині рота. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
124. Глосалгія, глосодія. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
125. Ураження слизової оболонки порожнини рота при патології травного каналу. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
126. Багатоформна ексудативна еритема. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
127. Пухирчатка. Її прояви в порожнині рота. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
128. Червоний плескатий лишай. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
129. Червоний вовчак. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
130. Прояви сифілісу в порожнині рота. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.
131. Прояви туберкульозу в порожнині рота. Діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
132. Ексофоліативний хейліт. Етіологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

- 133. Гландулярний хейліт. Етіологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
- 134. Актинічний хейліт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
- 135. Екзематозний хейліт. Етіологія, клініка, діагностика, лікування.
- 136. Передракові захворювання слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
- 137. Абразивний преканцерозний хейліт Манганотті. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
- 138. Лейкоплакія. Етіологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.
- 139. Десквамативний і ромбоподібний глосит. Етіологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
- 140. Ураження слизової оболонки порожнини рота при ВІЛ-інфекції і СНІДі. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.
- 141. Хроніоінтоксикація. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
- 142. Перша медична допомога хворим на гострий пульпіт, періодонтит, пародонтит.
- 143. Надання невідкладної допомоги при анафілактичному шоці, набряку Квінке.

17. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Данилевський М.Ф. Терапевтична стоматологія: підручник у 4-х т. Захворювання пародонта / [М.Ф.Данилевський, А.В. Борисенко, А.М. Політун та ін.] / За редакцією А.В. Борисенко. Т. 3. – К.: Медицина, 2008. – 616 с.
2. Данилевський М.Ф. Терапевтична стоматологія: підручник у 4 т. Фантомний курс / [М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, А.М. Політун та ін.] / За редакцією А.В. Борисенка. – Т 1. – К.: Медицина, 2009. – 400 с.
3. Ніколішин А.К. Терапевтична стоматологія: підручник у 2 т. / [А.К. Ніколішин, В.М. Ждан, А.В. Борисенко та ін.] / За редакцією А.К. Ніколішина. – Т.1. – Вид. 2. – Полтава: Дивосвіт, 2007. – 392 с.

Додаткова:

1. Авдєєв І.П. Актуальне законодавство в стоматології / І.П. Авдєєв, Т.В. Бяглик, Т.В. Накряха. – Харків: Авеста, 2009.– 544 с.
2. Борисенко А.В. Кариес зубов / А.В. Борисенко. – К.: Книга плюс, 2002. – 629с.
3. Борисенко А.В. Секреты лечения кариеса и реставрации зубов / А.В. Борисенко – М.: Книга плюс, 2005. – 527 с.
4. Вагнер В.Д. Санитарно-эпидемиологический режим в стоматологии / В.Д. Вагнер, Т.В. Митянина, С.В. Савельева. – М.: Медицинская книга, 2001. – 64 с.
5. Герелюк В.І. Остеотропна терапія в пародонтології: навчальний посібник / В.І. Герелюк, Н.В. Нейко, Т.Д. Павлюк. – Івано-Франківськ, 2001. – 23 с.
6. Герелюк В.І. Фармакотерапія в стоматології: навчальний посібник / В.І. Герелюк, Н.В. Нейко, Т.Д. Павлюк, В.В. Материнський. – Івано-Франківськ, 2001. – 58 с.
7. Герелюк В.І. Терапевтична стоматологія: обладнання та інструментарій / [В.І. Герелюк, Н.В. Нейко, В.В. Материнський, О.П. Кобрин: навчальний посібник. – Івано-Франківськ, 2002. – 95 с.
8. Грохольский А.П. Назубные отложения: их влияние на зубы, околозубные ткани и организм / А.П. Грохольский, Н.А. Кодола, Т.Д. Центило. – К.: Здоров'я, 2000. – 160 с.
9. Данилевский Н.Ф. Пародонтология детского возраста / Н.Ф. Данилевский, Г.Н. Вишняк, А.М. Политун. – К.: Здоров'я, 1981. – 294 с.
10. Кльомін В.А. Комбіновані зубні пломби / В.А. Кльомін, А.В. Борисенко, П.В. Іщенко: навчальний посібник. – Харків: Фарматек. – 2010. – 335 с.
11. Ковалев Е.В. Воспаление периодонта: учебное пособие / Є.В. Ковальов, М.А. Шундрик, І.Я. Марченко. – Полтава: Дивосвіт, 2006. – 172 с.
12. Ковальов Є.В. Обстеження хворого та діагностика одонтопатології в клініці терапевтичної стоматології: навчально-методичний посібник / Є.В. Ковальов, І.Я. Марченко, М.А. Шундрик. – Полтава, 2005. – 124 с.
13. Ковальов Є.В. Періодонтит: навчальний посібник / Є.В. Ковальов, М.А. Шундрик, І.Я. Марченко. – Полтава, 2004. – 161 с.
14. Косенко К.М. Галузевий медико-економічний стандарт надання стоматологічної допомоги на I, II та III рівнях: Амбулаторна допомога / [К.М. Косенко, Ю.М. Бахуринський, В.Я. Скиба та ін.]. – Одеса: Астропринт, 2000. – 384 с.
15. Косенко К.Н. Профилактическая гигиена полости рта / К.Н. Косенко, Т.П. Терешина. – Одесса, 2003. – 288 с.
16. Максименко П.Т. Болезни слизистой оболочки полости рта / П.Т. Максименко, О.Ю. Кастелли, Т.П. Скрипникова. – К.: Хрещатик, 1998. – 186 с.
17. Максименко П.Т. Медикаментозная патология в стоматологии: учеб. пособие / П.Т. Максименко. — Полтава, 2001. – 126 с.
18. Мащенко И.С. Болезни пародонта: учебное пособие / И.С. Мащенко. – Днепропетровск, Коло, 2003. – 272 с.
19. Мащенко І.С. Запальні та дистрофічні захворювання пародонта: навчальний посібник. – Дніпропетровськ: АРТ-Прес, 2003. – 241с.

20. Николаев А.И. Практическая терапевтическая стоматология: учебное пособие. – 8-е издание, дополненное и переработанное / А.И. Николаев, Л.М. Цепов.— М.: МЕДпрессинформ, 2008. – 960 с.
21. Николаев А.И. Санитарно-гигиенический режим в терапевтических стоматологических кабинетах (отделениях) / А.И. Николаев. – Москва, МЕДпресс-информ, 2002. – 78 с.
22. Николишин А.К. Восстановление (реставрация) и пломбирование зубов современными материалами и технологиями / А.К. Николишин. – Полтава, 2007. – 235с.
23. Николишин А.К. Современная эндодонтия практического врача / А.К. Николишин – 4-е издание, переработанное и дополненное. – Полтава: Дивосвіт, 2007. – 236 с.
24. Орехова Л.Ю. Заболевания пародонта / Под ред. проф. Л.Ю. Ореховой. – М.: Поли Медиа Пресс. – 2004. – 432 с.
25. Поворознюк В.В. Костная система и заболевания пародонта / В.В. Поворознюк, И.П. Мазур. – К., 2005. – 445 с.
26. Протоколи надання медичної допомоги за спеціальностями „ортопедична стоматологія”, „терапевтична стоматологія”, „хірургічна стоматологія”, „ортодонтія”, „дитяча терапевтична стоматологія”, „дитяча хірургічна стоматологія”: Нормативне виробничо-практичне видання. – К.: МНІАЦ медичної статистики; МВЦ „Медінформ”, 2007. – 236 с.
27. Юдина Н.А. Системы изоляции рабочего поля в стоматологии: учебно-метод. пособие / Н.А. Юдина, Ю.П. Чернявский, В.П. Кавецкий, А.С. Русин. – Минск: БелМАПО, 2009. – 28 с.
28. Боровский Е.В. Терапевтическая стоматология: учебник для студентов медицинских вузов / Под ред. Е.В. Боровского. – М.: Мед. инф. агенство, 2004. – 798 с.
29. Яворская Е.С. Болевые и парестетические синдромы челюстно-лицевой области / Е.С. Яворская. – К.: Наукова думка, 2007. – 88 с.

Інформаційні ресурси

1. [http://intranet.tdmu.edu.ua/ На допомогу студентам/](http://intranet.tdmu.edu.ua/На_допомогу_студентам/) **Методичні вказівки/** Кафедра терапевтичної стоматології/ українська/ стоматологічний факультет/ повний термін навчання/ терапевтична стоматологія/ 5 курс
2. [http://intranet.tdmu.edu.ua/ На допомогу студентам/](http://intranet.tdmu.edu.ua/На_допомогу_студентам/) **Презентації лекцій/** Кафедра терапевтичної стоматології/ українська/ стоматологічний факультет/ повний термін навчання/ терапевтична стоматологія/ 5 курс
3. [http://intranet.tdmu.edu.ua/ На допомогу студентам/](http://intranet.tdmu.edu.ua/На_допомогу_студентам/) **Матеріали для підготовки студентів до практичних занять/** Кафедра терапевтичної стоматології/ українська/ стоматологічний факультет/ повний термін навчання/ терапевтична стоматологія/ 5 курс
4. [http://intranet.tdmu.edu.ua/ На допомогу студентам /](http://intranet.tdmu.edu.ua/На_допомогу_студентам/) **Матеріали для підготовки студентів до лекції /** Кафедра терапевтичної стоматології / українська / стоматологічний факультет / повний термін навчання / терапевтична стоматологія / 5 курс